G 68 G
s. 559

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

Government Gazette
Staatskoerant

Vol. 380 PRETORIA, 21 FEBRUARY FEBRUARIE 1997 No. 17804

GOVERNMENT NOTICES
GOEWERMENTSKENNISGEWINGS

DEPARTMENT OF JUSTICE
DEPARTEMENT VAN JUSTISIE

No. 299 **21 February 1997**

The President of the Land Claims Court has, under section 20 of the Land Reform (Labour Tenants) Act, 1996 (Act No. 3 of 1996), prescribed the rules contained in the Annexure hereto, regulating the procedure to be followed in arbitrations conducted in terms of the Land Reform (Labour Tenants) Act, 1996 (Act No. 3 of 1996), with effect from 21 February 1997.

ANNEXURE

LABOUR TENANCY ARBITRATION RULES

Trustbank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel No : (011) 781 2291

Private Bag X10060
Randburg
2125
Tel No : (011) 781 2217/8

INDEX

LABOUR TENANCY ARBITRATION RULES

NO	HEADING	PAGE
1	Introduction	7
2	Appointments	7
3	Application of rules	7
4	Documents	8
5	Meeting to plan arbitration	8
6	Progress in the case	11
7	Interim awards and directions	11
8	Summoning of witnesses	11
9	Prior decision on legal and factual issues	13
10	Where a party does not appear at the hearing	13
11	The hearing : interpreters	14
12	The hearing : witnesses	15
13	Site inspections	17
14	Presenting argument	17
15	Determinations	17
16	Settlement	18
17	Costs	19
18	Sending of documents	19
19	Definitions	20

LIST OF SCHEDULES

NO	DESCRIPTION
SCHEDULE 1	
Form 1	Witness Summons
Form 2	Referral of arbitrator's determination to Land Claims Court
SCHEDULE 2	
Oath and Affirmation	

LABOUR TENANCY ARBITRATION RULES

1 INTRODUCTION

(1) These rules are called the Labour Tenancy Arbitration Rules.

(2) The President of the **Court** made these rules under section 20(1) of the **Act.**

(3) Definitions are given in rule 19.

2 APPOINTMENTS

(1) The President of the **Court** appoints a **judge** (which may include himself or herself) to deal with any matter which is referred to arbitration.

(2) That **judge** oversees the matter throughout the proceedings.

(3) The **judge** appoints an arbitrator in terms of the **Act** or the rules of the **Court**.

3 APPLICATION OF RULES

(1) These rules apply to arbitration under sections 19(1) and 33(3) of the **Act**.

(2) If a situation arises which is not provided for in these rules or the **Act** or the **Arbitration Act**, the arbitrator must hear the **parties'** views and then -

(a) deal with it in a way which is effective and fair to the **parties**; or

(b) if he or she so decides, ask the **judge** for a direction.

4 **DOCUMENTS**

(1) The **judge** gives a duplicate of the **dossier** to the arbitrator when he or she appoints the arbitrator.

(2) The arbitrator may refer to the documents in the **dossier.** The **parties** may not submit any more documents explaining their cases unless the **judge** orders or permits them to do so.

5 **MEETING TO PLAN ARBITRATION**

(1) The **judge** calls a meeting of the **parties** and the arbitrator as soon as possible after appointing the arbitrator. The **judge** decides whether he or she needs to attend the meeting. If the **judge** does not attend, the arbitrator chairs the meeting.

(2) The meeting may consider, and the chairperson may give directions on, one or more of the following issues:

(a) Who the **parties** are, including whether -

(i) any new **parties** need to be joined;

(ii) there are any mistakes which the **parties** wish to correct in the way **parties** are named in the documents;

(b) what the dispute is about, including -

(i) questions and suggestions by the chairperson to clarify this;

(ii) whether any **party** may amend any allegation in any document;

(iii) whether any other cases should be heard at the same time because they are about similar disputes;

(c) the evidence to be presented at the hearing, including -

(i) whether any documents can be used without witnesses having to be called to prove that they are genuine;

(ii) any further investigation to be carried out by the **parties**;

(iii) whether the arbitrator will allow, or the **parties** will agree to, any evidence which courts usually reject because of the technical rules of evidence;

(iv) whether the arbitrator himself or herself intends to call any witnesses;

(v) whether the **parties** are willing to admit any facts so that evidence need not be presented about those facts;

(d) details of the hearing, including -

(i) whether any issues can be dealt with in a separate hearing (see rule 9);

(ii) whether any site inspections or any other inspections are needed and what the arrangements will be for those;

(e) any other matter which the chairperson wants dealt with.

(3) If the **judge** does not attend, the meeting may consider, but the arbitrator may only make recommendations to the **judge** on, the following issues :

(a) Whether any **party** should give more details about his or her case which are not in the documents in the **dossier** (further particulars);

(b) what documents the **parties** want to use at the hearing and what documents the **parties** have which they should make available to the other **parties** (discovery);

(c) whether the **parties** will exchange summaries of the evidence to be given by expert witnesses;

(d) a date and venue for the hearing.

(4) After considering the recommendations made under subrule (3), the **judge** will give directions on those issues.

(5) The arbitrator may discuss with the **parties** possible ways of settling the case. The **judge** must not be present during any discussions about settlement.

(6) The chairperson decides who must prepare minutes of the meeting. The chairperson must certify the minutes as correct. If the **judge** does not attend, the certified minutes must be sent to him or her within five **days** of the meeting. The **Registrar** must ensure that all **parties** receive copies of any orders or directions given by the **judge**.

(7) The **parties** must carry out all directions and orders given at or after the meeting by the **judge** or the arbitrator -

(a) within the time period set by the **judge** or the arbitrator; or

(b) if no time period is set, within fifteen **days** after the direction or order comes to the attention of the **party** concerned.

(8) The arbitrator may extend the periods referred to in subrule (7) but such extensions must not affect the hearing date determined by the **judge**. The **party** asking for the extension must show that there is a good reason for doing so.

6 **PROGRESS IN THE CASE**

(1) The **judge** may, at any time after the appointment of the arbitrator -

(a) call for a progress report from him or her; and

(b) intervene to ensure that a case progresses.

(2) Only a **judge** may change the date or venue of a hearing.

7 **INTERIM AWARDS AND DIRECTIONS**

At any time before or during the hearing, the arbitrator may -

(a) give directions on the issues listed in rule 5(2);

(b) make recommendations to the **judge** about the issues in rule 5(3);

(c) ask the **judge** for directions on any matter;

(d) make interim decisions and awards (see section 20(3)(j) of the **Act**).

8 **SUMMONING OF WITNESSES**

(1) If a **party** or the arbitrator wants to summon any person to -

(a) give oral evidence; or

(b) produce physical evidence such as a document or thing,

he or she must follow the procedure in subrule (2) below.

(2) In order to summon a witness, a **party** or the arbitrator must -

(a) complete form 1 of Schedule 1 to these rules, ensuring that -

(i) the venue, time and date of the hearing are clear;

(ii) no more than four persons are listed on each form;

(iii) all the persons listed on the form come from the same magisterial district;

(iv) any document or thing which the witnesses must produce is accurately described;

(b) sign the form in the place marked for the **party**'s or arbitrator's signature;

(c) hand or send the original form to the **Registrar** to be stamped and signed by him or her;

(d) hand or send -

(i) the original form 1, signed by the **party** or the arbitrator and the **Registrar**; plus

(ii) one copy of the form for each witness; and

(iii) any cheques or postal orders for witnesses' expenses

to the sheriff of the magisterial district where the witnesses are.

(3) The arbitrator or the **party** summoning the witness may, in the witness summons, require a witness to hand any document or thing to the **Registrar** before the hearing and the **parties** have the right to inspect it.

(4) The **Registrar** and the arbitrator must help any **party** who asks for assistance in preparing and issuing a witness summons. The **Registrar** will provide information about any witness which must be paid.

(5) The allowances payable to witnesses will be those prescribed by the Minister of Justice from time to time under section 42 of the Supreme Court Act, No 59 of 1959.The State must pay the prescribed allowances due to any witness summoned by the arbitrator.

9 PRIOR DECISION ON LEGAL AND FACTUAL ISSUES

(1) The arbitrator may, for good reason, decide a legal or factual issue at a special hearing separate from the main one. The **judge** determines the date and venue of any separate hearing.

(2) The arbitrator may rely on a written statement of agreed facts signed by the **parties** in order to decide a separate legal issue without hearing evidence.

10 WHERE A PARTY DOES NOT APPEAR AT THE HEARING

(1) If the **applicant** appears at the hearing, but one of the other **parties** does not, the arbitrator may continue without that **party**.

(2) If the **applicant** does not appear at a hearing, the arbitrator may dismiss the case or make any other order which he or she believes to be fair.

(3) The arbitrator may only act under subrule (1) or (2) if the absent **party** received adequate notice of the hearing.

(4) The **judge** may -

(a) cancel **(rescind)** a **determination** given by the arbitrator after he or she has acted under subrule (1); or

(b) reinstate a case dismissed after the arbitrator has acted under subrule (2) and order that the case be heard anew by that arbitrator or appoint another arbitrator to do so.

(5) The **judge** will only act under subrule (4) if the absent **party** proves that he or she -

(a) was absent for good reason; and

(b) has a reasonable chance of success in the case.

11 THE HEARING : INTERPRETERS

(1) An interpreter must interpret any evidence that is given in a language which -

(a) the arbitrator; or

(b) any **party's** representative; or

(c) any **party**, if he or she is unrepresented,

does not properly understand.

(2) The arbitrator must do his or her best to ensure that the interpreter is competent. If necessary the arbitrator can hear evidence about the interpreter's competence.

(3) At the start of the hearing, the interpreter must make an oath or affirmation to the arbitrator that he or she will interpret accurately.

(4) Every **party** must find out beforehand whether the evidence he or she will present needs to be interpreted. He or she must arrange with the arbitrator to have an interpreter available. If the arbitrator cannot arrange an interpreter the **party** must do so.

(5) The State must pay the cost of the interpreter if -

(a) the request for an interpreter was reasonable; and

(b) the language to be interpreted is an official language.

Otherwise the **party** who requests the interpretation must pay those costs.

12 **THE HEARING : WITNESSES**

(1) The **applicant** presents evidence first, unless in the circumstances of the case, the law is that the **respondent** starts.

(2) Before a witness gives evidence he or she must swear or affirm that he or she will testify truthfully.

(3) The oath or affirmation must be administered by the arbitrator.

(4) The wording of the oath is set out in Schedule 2 to these rules.

(5) (a) The **party** who asks a witness to give evidence questions (leads) that witness first.

(b) Then the other **parties** may question (cross-examine) the witness.

(c) Then the **party** mentioned in paragraph (a) may question (re-examine) the witness again.

(d) The arbitrator may question the witness at any time, but preferably after the questioning mentioned in paragraph (c).

(e) All the **parties** may question (cross-examine) a witness called by the arbitrator on his or her own initiative.

(6) The arbitrator may stop any evidence or questioning that is irrelevant or repetitive.

(7) The witnesses give oral evidence, unless the arbitrator allows evidence in affidavit form. He or she may only allow affidavit evidence if this is fair to all the **parties**.

(8) (a) Any witness who is not a **party** in a case -

(i) may not be in the room where the hearing is taking place until he or she is required to give evidence; and

(ii) must wait near the room until he or she gives evidence and then wait until he or she is excused by the arbitrator.

(b) The arbitrator may allow exceptions to this rule for good reason.

13 SITE INSPECTIONS

(1) The arbitrator may enter and inspect any land if he or she believes that this is necessary in order to decide the case.

(2) All **parties** may attend site inspections.

(3) Other persons may attend only if the arbitrator gives them permission.

14 PRESENTING ARGUMENT

(1) After all the evidence has been heard the **applicant** argues his or her case.

(2) Then every other **party** argues.

(3) Then the **applicant** may reply to issues raised by the other **parties** which he or she has not yet dealt with.

(4) Oral argument must be brief and to the point.

15 DETERMINATIONS

The arbitrator -

(a) must give his or her **determination** in writing;

(b) must prepare a written report summarising -

(i) the evidence;

(ii) his or her factual findings;

(iii) the reasons for his or her **determination**;

(c) need not announce his or her **determination** at a formal hearing;

(d) must hand or send to every **party**-

(i) a copy of the **determination** and the report;

(ii) a notice (based on form 2 of Schedule 1 to these rules) informing him or her about the right to appeal against the **determination**, to have it reviewed or to have technical changes made to it by the **Court**;

(e) must hand or send to the **Registrar** the original **determination** and report, a copy of the notice mentioned in paragraph (d)(ii) and proof that he or she has complied with paragraph (d).

16 **SETTLEMENT**

(1) The **applicant** must hand or send a notice to the arbitrator and the **Registrar** as soon as any settlement has been reached or an application has been withdrawn.

(2) Any **party** may apply to the arbitrator to have a settlement agreement recorded as a **determination** in terms of the **Act**.

(3) The arbitrator must refuse the application if -

(a) any interested **party** did not sign the agreement and has not provided evidence that he or she supports it;

(b) the agreement settles a dispute which clearly falls outside the ambit of the **Act**;

(c) the agreement cannot be enforced in law; or

(d) there is any other good reason.

17 **COSTS**

(1) The arbitrator may -

(a) decide not to make an award as to costs; or

(b) award costs in favour of one **party** against another **party**.

(2) The arbitrator must take into account the law on costs and the decisions of the **Court** on the issue.

(3) The same tariff of costs that applies to cases in the **Court** applies to arbitrations.

(4) **Parties** may **tax costs** in an arbitration under these rules as if they were costs awarded in the **Court**.

18 **SENDING OF DOCUMENTS**

(1) Where these rules allow a **party** or the arbitrator to send a document, he or she may do so -

(a) by fax, unless it is an original document that has to be sent; or

(b) by registered post.

(2) If a document is sent by -

(a) fax, the **party** or the arbitrator must keep the fax transmission slip and at the same time send a copy of the document by ordinary post;

(b) registered post, he or she must keep the certificate of posting,

as proof that he or she has sent it.

(3) When a **party** or the arbitrator hand-delivers a document, he or she must get a signed, written acknowledgement of receipt from the person receiving it.

19 **DEFINITIONS**

In these rules -

"Act" means the Land Reform (Labour Tenants) Act, No 3 of 1996;

"applicant" includes a plaintiff;

"Arbitration Act" means the Arbitration Act, No 42 of 1965;

"Court", including "Court" when it is referred to in the **Arbitration Act**, means the Land Claims Court established under section 22(1) of the Restitution of Land Rights Act, No 22 of 1994;

"days" means days other than Saturdays, Sundays and public holidays;

"determination" means the arbitrator's final decision in a case;

"dossier" means-

(a) the bundle of documents which the Director-General of the Department of Land Affairs hands or sends to the **Court** when he or she refers an application; or

(b) the **Court** file containing all the documents filed in an eviction case which a **judge** has referred to arbitration;

"judge" means the judge appointed in terms of rule 2(1) by the President of the **Court** to deal with a case;

"party" means-

(a) anyone named in a **dossier** as a person whose rights or interests may be affected by a case; and

(b) that person's legal representative;

"Registrar" means the Registrar of the **Court**;

"respondent" includes a defendant;

"tax costs" means to present a list of costs to the **Registrar** to decide which costs are payable in terms of an arbitrator's costs order.

SCHEDULE 1

Form 1	Witness Summons
Form 2	Referral of arbitrator's determination to Land Claims Court

FORM 1

WITNESS SUMMONS

ARBITRATION UNDER THE LAND REFORM (LABOUR TENANTS) ACT

Land Claims Court Case No : . . . . . .

In the case of :

. . . . . Applicant/Plaintiff*

and

. . . . . Respondent/Defendant*

To the Deputy Sheriff : . . . . . *(state town)*

INFORM each of the following persons, namely :

1 . . . . . *(give name, gender, occupation and place of business or residence of witness)*
2 . . . . . *(give name, gender, occupation and place of business or residence of witness)*
3 . . . . . *(give name, gender, occupation and place of business or residence of witness)*; and
4 . . . . . *(give name, gender, occupation and place of business or residence of witness)*

that :

(a) he or she must in person come to an arbitration hearing at . . . . . *(state venue)* on . . . . . the . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . at . . . . . *(state time);*

(b) he or she must wait at the above venue until excused by the arbitrator;

(c) the reason he or she must come to the arbitration hearing is to give evidence in a case in which the Plaintiff/s* / Applicant/s* is/are* claiming :

. . . . . .
. . . . . ;
(describe, in general terms, the relief claimed)

(d) he or she must, as soon as possible, hand to the Registrar of the Court . . . . . .
. . . . . *(here describe accurately each document, tape recording, book or other thing to be produced);*

(e) he or she must produce the items mentioned in paragraph (d) at the arbitration hearing on the date of the hearing.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . .

. . . . . *(Signature)*
Registrar of the Land Claims Court
Private Bag X10060
Randburg 2125

. . . . . *(Signature)*
Arbitrator*

. . . . . *(give address, telephone, and fax*
. . . . . *number, where applicable)*

Applicant/s* / Plaintiff/s* / Respondent/s* / Defendant/s* / other party or his or her legal representative*

. . . . . *(give name of firm, address, telephone,*
. . . . . *and fax numbers, where applicable)*

**** DELETE WHERE NOT APPLICABLE***

(To front page attach a notice identical to form 9 of Schedule 1 to the Land Claims Court rules)

FORM 2

ARBITRATION UNDER THE LAND REFORM (LABOUR TENANTS) ACT
Land Claims Court Case No : . . . . . .

In the case of :

. . . . . Applicant/Plaintiff*

and

. . . . . Respondent/Defendant*

REFERRAL OF ARBITRATOR'S DETERMINATION TO LAND CLAIMS COURT

To : . . . . . ,*(insert name and address of person to whom notice is addressed)*
please note that -

(1) as the arbitrator in the case, I have made a determination in this matter;
(2) I have annexed copies of the determination and a report setting out the reasons for the determination;
(3) I am referring the determination to the Land Claims Court to be made an order of that Court.

You must respond to the determination within 15 days of receiving it in one of the following ways:

(a) if you agree with or do not want to challenge the determination, you must hand in or send in a notice saying that you accept it;

(b) if you agree with the determination but think that there are purely technical corrections that need to be made to it, you must hand in or send in a notice saying what corrections should be made and why you think they should be made;

(c) if you disagree with the determination and want to challenge it, you must hand in or send in a notice saying-

(i) that you appeal against the determination;
(ii) what parts of the determination you disagree with and why;
(iii) which contact or service address you want to use for documents to be delivered to you for the appeal case;

(d) if you think that I acted unfairly or incorrectly in the procedure I followed and want to challenge it, you must hand in or send in a notice -

(i) saying that you want the Land Claims Court to review the determination;
(ii) which includes everything that rule 35 of the rules of the Land Claims Court says it must include.

You must hand or send your notice to the Registrar of the Land Claims Court and you must send copies of it to me and to each of the other parties in the case. The address and telephone numbers of the Registrar are:

Trust Bank Centre	Private Bag X10060
Randburg Mall	Randburg 2125
cnr Hill St and Kent Ave	Tel: 011 781 2291
Randburg 2194	Fax: 011 781 2217/8

If necessary he or she will give you the addresses and facsimile numbers of the other parties. My address is at the bottom of this notice.

. . . . . *(Signature)*
Arbitrator
Date :
Service address :
. . . . . .
. . . . . .

(give physical address, post office box and facsimile number)

DELETE WHERE NOT APPLICABLE

SCHEDULE 2

Oath and Affirmation

First question: Please state your full name for the record.

Second question: Do you have any objection to taking the oath?

If the witness has no objection, follow the wording for administering the oath.

If the witness objects, follow the wording for administering the affirmation.

Oath

***First question*:** Do you accept this oath as binding on your conscience?

Second question: Do you swear that the evidence you are about to give is the truth, the whole truth and nothing but the truth?

Third question: Please raise your right hand and say "So help me God".

Affirmation

First question: Do you accept this affirmation as binding on your conscience?

Second question: Do you affirm that the evidence you are about to give is the truth, the whole truth and nothing but the truth?

Third question: Please note that this affirmation is as binding as the oath.

No. 299 **21 Februarie 1997**

Die President van die Grondeisehof het, kragtens artikel 20 van die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders), 1996 (Wet No. 3 van 1996), die reëls vervat in die Bylae hiertoe, gemaak. Dit reël die prosedure wat gevolg moet word in arbitrasie-aangeleenthede gevoer kragtens die Wet op Grondhervorming, 1996 (Wet No. 3 van 1996), en is van krag vanaf 21 Februarie 1997.

BYLAE

HUURARBEID-ARBITRASIEREËLS

Trustbank Sentrum, Randburg Wandellaan
Hoek van Hillstraat en Kentlaan
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291

Privaatsak X10060
Randburg
2125
Faksno : (011) 781 2217/8

INDEKS

HUURARBEID-ARBITRASIEREËLS

NO	OPSKRIF	BLADSY
1	Inleiding	30
2	Aanstellings	30
3	Toepassing van reëls	30
4	Dokumente	31
5	Vergadering om arbitrasie te beplan	31
6	Vordering met die saak	34
7	Tussentydse toekennings en instruksies	35
8	Dagvaarding van getuies	35
9	Voorafbeslissing oor regs- en feitepunte	37
10	Waar 'n party nie by die verhoor verskyn nie	37
11	Die verhoor : tolke	38
12	Die verhoor : getuies	39
13	Inspeksies ter plaatse	41
14	Aanbieding van betoog	41
15	Bevindings	42
16	Skikkings	43
17	Koste	43
18	Stuur van dokumente	44
19	Woordomskrywing	45

LYS VAN BYLAES

NO	BESKRYWING
BYLAE 1	
Vorm 1	Getuiedagvaarding
Vorm 2	Verwysing van arbiter se bevinding na Grondeisehof
BYLAE 2	
Eed en Bevestiging	

HUURARBEID-ARBITRASIEREËLS

1 INLEIDING

(1) Hierdie reëls heet die Huurarbeid-arbitrasiereëls.

(2) Die President van die **Hof** het die reëls gemaak kragtens artikel 20(1) van die **Wet.**

(3) Die woordomskrywings is in reël 19.

2 AANSTELLINGS

(1) Die President van die **Hof** stel 'n **regter** (wat hom- of haarself kan insluit) aan om enige aangeleentheid te hanteer wat na arbitrasie verwys is.

(2) Die **regter** hou deurgaans toesig oor die aangeleentheid tydens die verrigtinge waaroor hierdie reëls handel.

(3) Die **regter** stel 'n arbiter aan ingevolge die **Wet** of die Hofreëls.

3 TOEPASSING VAN REËLS

(1) Hierdie reëls is van toepassing op arbitrasie kragtens artikels 19(1) en 33(3) van die **Wet**.

(2) Indien 'n situasie ontstaan waarvoor nie in hierdie reëls of die **Wet** of die **Wet op Arbitrasie** voorsiening gemaak word nie, moet die arbiter die mening van die **partye** aanhoor en dan -

---

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(a) dit hanteer op 'n wyse wat effektief en billik teenoor die **partye** is; of

(b) indien hy of sy so beslis, die **regter** versoek om 'n instruksie te gee.

4 **DOKUMENTE**

(1) Die **regter** verskaf 'n duplikaat van die **dossier** aan die arbiter wanneer hy of sy die aanstelling doen.

(2) Die arbiter kan die dokumente in die **dossier** raadpleeg. Die **partye** mag nie enige verdere dokumente wat hulle sake uiteensit, voorlê nie tensy die **regter** hulle beveel of toelaat om dit te doen.

5 **VERGADERING OM ARBITRASIE TE BEPLAN**

(1) Die **regter** belê 'n vergadering van die **partye** en die arbiter so spoedig moontlik nadat hy of sy die arbiter aangestel het. Die **regter** beslis of hy of sy die vergadering moet bywoon. Indien die **regter** nie teenwoordig is nie, is die arbiter voorsitter van die vergadering.

(2) Die vergadering kan oorweging skenk aan, en die voorsitter kan instruksies gee met betrekking tot, een of meer van die volgende punte:

(a) Wie die **partye** is, insluitende of -

(i) enige nuwe **party** gevoeg moet word;

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(ii) daar enige foute is in die wyse waarop **partye** in die dokumente genoem word wat die **partye** wil regstel;

(b) waaroor die geskille handel, insluitende -

(i) vrae en voorstelle deur die voorsitter om duidelikheid te kry;

(ii) of enige **party** enige bewering in enige dokument kan wysig;

(iii) of enige ander sake terselfdertyd aangehoor moet word omdat hulle oor soortgelyke geskille handel;

(c) die getuienis wat by die verhoor aangevoer gaan word, insluitend -

(i) of enige dokumente gebruik kan word sonder om getuies te roep om die egtheid daarvan te bewys;

(ii) enige verdere ondersoek wat deur die **partye** gedoen moet word;

(iii) of die arbiter enige getuienis sal toelaat, en of die **partye** daartoe sal toestem, wat howe gewoonlik verwerp op grond van tegniese bewysreëls;

(iv) of die arbiter van voorneme is om self enige getuie te roep;

(v) of die **partye** gewillig is om enige feite te erken sodat dit nie nodig is om getuienis aangaande daardie feite aan te voer nie;

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(d) besonderhede betreffende die verhoor, insluitende -

(i) of enige punt in 'n afsonderlike verhoor bereg kan word (kyk reël 9);

(ii) of enige inspeksie ter plaatse of ander inspeksie nodig is en wat die reëlings in verband daarmee sal wees;

(e) enige ander aangeleentheid wat die voorsitter wil opper.

(3) Indien die **regter** nie teenwoordig is nie, kan die vergadering oorweging skenk aan, maar die arbiter kan slegs aanbevelings aan die **regter** doen oor, die volgende punte:

(a) Of enige **party** meer besonderhede oor sy of haar saak moet gee wat nie vervat is in die dokumente in die **dossier** nie (verdere besonderhede);

(b) watter dokumente die **partye** by die verhoor wil gebruik en welke dokumente die **partye** het wat hulle aan die ander **partye** beskikbaar moet stel (blootlegging);

(c) of die **partye** opsommings van die getuienis wat deur deskundige getuies afgelê gaan word, sal uitruil;

(d) 'n datum en plek vir die verhoor.

(4) Na oorweging van die aanbevelings gedoen kragtens subreël (3), sal die **regter** instruksies aangaande daardie punte gee.

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(5) Die arbiter kan moontlike wyses om die saak te skik met die **partye** bespreek. Die **regter** moet nie teenwoordig wees tydens enige samesprekings oor skikkings nie.

(6) Die voorsitter besluit wie die notule van die vergadering moet byhou. Hy of sy moet sertifiseer dat dit korrek is. Indien die **regter** nie teenwoordig was nie, moet die gesertifiseerde notule binne vyf **dae** na die vergadering aan hom of haar gestuur word. Die **Griffier** moet toesien dat alle **partye** afskrifte ontvang van elke bevel gemaak of instruksie gegee deur die **regter**.

(7) Die **partye** moet alle instruksies en bevele deur die **regter** of arbiter op of na die vergadering gegee of gemaak, uitvoer -

(a) binne die tydperk deur die **regter** of arbiter gestel; of

(b) indien geen tydperk gestel is nie, binne vyftien **dae** nadat die instruksie of bevel onder die aandag van die betrokke **party** gekom het.

(8) Die arbiter kan die tydperke bedoel in subreël (6) verleng, maar sodanige verlenging mag nie die verhoordatum affekteer wat deur die **regter** bepaal is nie. Die **party** wat die verlenging versoek, moet aantoon dat daar 'n goeie rede bestaan om dit te doen.

6 VORDERING MET DIE SAAK

(1) Die **regter** kan, te eniger tyd na die aanstelling van die arbiter -

(a) 'n vorderingsverslag van die arbiter versoek; en

(b) tussenbeide tree om te verseker dat die saak vorder.

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(2) Slegs 'n **regter** kan die datum of plek van die verhoor verander.

7 **TUSSENTYDSE TOEKENNINGS EN INSTRUKSIES**

Te eniger tyd voor of tydens die verhoor kan die arbiter -

(a) instruksies gee ten opsigte van die punte genoem in reël 5(2);

(b) aanbevelings doen by die **regter** oor die punte in reël 5(3);

(c) die **regter** om 'n instruksie betreffende enige aangeleentheid vra;

(d) tussentydse beslissings en toekennings maak (kyk artikel 20(3)(j) van die **Wet**).

8 **DAGVAARDING VAN GETUIES**

(1) Indien 'n **party** of die arbiter wil hê dat 'n persoon gedagvaar word om -

(a) mondelinge getuienis af te lê; of

(b) fisiese getuienis soos 'n dokument of voorwerp voor te lê,

moet die prosedure soos in subreël (2) voorgeskryf, gevolg word.

(2) Ten einde 'n getuie te dagvaar, die **party** of die arbiter -

(a) vorm 1 van Bylae 1 van hierdie reëls invul en toesien dat -

(i) die plek, tyd en datum van die verhoor duidelik is;

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(ii) nie meer as vier persone op elke vorm genoem word nie;

(iii) al die persone genoem op die vorm van dieselfde landdrosdistrik afkomstig is;

(iv) elke dokument of voorwerp wat die getuies moet voorlê, akkuraat beskryf is;

(b) die vorm onderteken in die spasie aangedui vir die handtekening van die **party** of arbiter;

(c) die oorspronklike vorm aan die **Griffier** oorhandig of stuur om deur hom of haar gestempel en onderteken te word;

(d) (i) die oorspronklike vorm 1, geteken deur die **party** of die arbiter en die **Griffier**; tesame met

(ii) een afskrif van die vorm vir elke getuie; en

(iii) enige tjeks of posorders vir die uitgawes van getuies

aan die balju van die landdrosdistrik waar die getuies hulle bevind, oorhandig of stuur.

(3) Die arbiter of die **party** wat die getuie dagvaar, kan op die getuiedagvaarding van 'n getuie vereis om enige dokument of voorwerp aan die **Griffier** te oorhandig voor die verhoor en die **partye** het die reg om dit te inspekteer.

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(4) Die **Griffier** en die arbiter moet enige **party** wat bystand verlang, behulpsaam wees in die voorbereiding en uitreiking van 'n getuiedagvaarding. Die **Griffier** sal enige inligting in verband met die uitgawes van getuies voorsien.

(5) The toelaes betaalbaar is soos van tyd tot tyd voorgeskryf deur die Minister van Justisie in terme van artikel 42 van die Hooggeregshofwet, No 59 van 1959. Die Staat moet die voorgeskrewe toelaes aan enige getuie soos gedagvaar deur die arbiter betaal.

9 VOORAFBESLISSING OOR REGS- EN FEITEPUNTE

(1) Die arbiter kan, om grondige redes, 'n regs- of feitepunt beslis op 'n spesiale verhoor afsonderlik van die hoofverhoor. Die **regter** bepaal die tyd en plek van 'n afsonderlike verhoor.

(2) Die arbiter kan steun op 'n skriftelike verklaring van ooreengekome feite, wat deur die **partye** onderteken is, ten einde 'n afsonderlike regspunt te beslis sonder om getuienis aan te hoor.

10 WAAR 'N PARTY NIE BY DIE VERHOOR VERSKYN NIE

(1) Indien die **applikant** by die verhoor verskyn, maar een van die ander **partye** verskyn nie, kan die arbiter sonder daardie **party** voortgaan.

(2) Indien die **applikant** nie by die verhoor verskyn nie, kan die arbiter die saak van die hand wys of enige ander bevel maak wat hy of sy meen billik is.

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(3) Die arbiter kan slegs ingevolge subreël (1) of (2) optree indien die afwesige **party** voldoende kennis van die verhoor ontvang het.

(4) Die **regter** kan -

(a) 'n bevinding deur die arbiter gemaak nadat hy of sy ingevolge subreël (1) opgetree het, kanselleer (**vernietig**); of

(b) 'n saak wat van die hand gewys is nadat die arbiter ingevolge subreël (2) opgetree het, herstel,

en beveel dat die saak van nuuts af deur daardie arbiter aangehoor word of kan 'n ander arbiter aanstel om dit te doen. Die **regter** sal dit alleenlik doen indien die afwesige **party** bewys dat hy of sy -

(i) om grondige redes afwesig was; en

(ii) 'n redelike kans op sukses in die saak het.

11 **DIE VERHOOR : TOLKE**

(1) 'n Tolk moet getuienis tolk wat aangevoer word in 'n taal wat -

(a) die arbiter; of

(b) die verteenwoordiger van enige party; of

(c) enige **party**, indien hy of sy nie verteenwoordig word nie,

nie behoorlik verstaan nie.

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(2) Die arbiter moet sy of haar bes doen om te verseker dat die tolk bekwaam is. Indien nodig kan die arbiter getuienis aanhoor oor die bekwaamheid van die tolk.

(3) Die tolk moet by die aanvang van die verhoor 'n eed of bevestiging voor die arbiter aflê dat hy of sy noukeurig sal tolk.

(4) Elke **party** moet vooraf vasstel of die getuienis wat hy of sy gaan aanvoer, getolk moet word. Hy of sy moet met die arbiter reëlings tref om 'n tolk beskikbaar te hê. Indien die arbiter nie 'n tolk kan reël nie, moet die **party** dit doen.

(5) Die Staat moet koste van die tolk betaal indien -

(a) die versoek vir 'n tolk redelik was; en

(b) die taal wat getolk moet word, 'n amptelike taal is.

So nie moet die **party** wat die tolk versoek het, daardie koste betaal.

12 DIE VERHOOR : GETUIES

(1) Die **applikant** voer eerste getuienis aan, tensy die reg vereis dat, in die omstandighede van die saak, die **respondent** moet begin.

(2) Voordat 'n getuie getuienis aflê, moet hy of sy sweer of bevestig dat hy of sy betroubaar sal getuig.

(3) Die eed of bevestiging word deur die arbiter afgeneem.

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(4) Die bewoording van die eed en bevestiging word uiteengesit in Bylae 2 van hierdie reëls.

(5) (a) Die **party** wat versoek het dat 'n getuie getuienis aflê ondervra (lei) daardie getuie eerste.

(b) Daarna kan die ander **partye** die getuie ondervra (kruisvra).

(c) Daarna kan die **party** bedoel in paragraaf (a) die getuie weer ondervra (herondervra).

(d) Die arbiter kan die getuie te eniger tyd ondervra maar verkieslik na die ondervraging bedoel in paragraaf (c).

(e) Al die **partye** kan 'n getuie wat deur die arbiter op sy of haar inisiatief opgeroep is, ondervra (kruisvra).

(6) Die arbiter kan enige getuienis of ondervraging beëindig wat irrelevant of herhalend is.

(7) Getuies lê mondelinge getuienis af, tensy die arbiter getuienis in die vorm van beëdigde verklarings toelaat. Hy of sy kan getuienis in die vorm van beëdigde verklarings toelaat slegs indien dit billik teenoor al die **partye** is.

(8) (a) Enige getuie wat nie 'n **party** in die saak is nie -

(i) mag nie voordat hy of sy getuienis moet aflê, in die vertrek waar die saak aangehoor word, teenwoordig wees nie; en

---

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(ii) moet naby die vertrek wag totdat hy of sy getuienis moet aflê en moet dan wag totdat hy of sy deur die arbiter verskoon is.

(b) Die arbiter kan om grondige redes uitsonderings op hierdie reël toelaat.

13 **INSPEKSIES TER PLAATSE**

(1) Die arbiter kan enige grond betree en inspekteer indien hy of sy van oordeel is dat dit nodig is ten einde die saak te beslis.

(2) Al die **partye** mag teenwoordig wees by inspeksies ter plaatse.

(3) Ander persone mag slegs teenwoordig wees indien die arbiter aan hulle toestemming verleen.

14 **AANBIEDING VAN BETOOG**

(1) Nadat al die getuienis aangehoor is, beredeneer die **applikant** sy of haar saak.

(2) Daarna lewer elke ander **party** sy of haar betoog.

(3) Daarna kan die **applikant** repliek lewer op punte geopper deur die ander **partye** wat hy of sy nog nie behandel het nie.

(4) Mondelinge betoog moet bondig en ter sake wees.

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

15 BEVINDINGS

Die arbiter -

(a) moet sy of haar **bevinding** skriftelik maak;

(b) moet 'n skriftelike verslag opstel waarin -

(i) die getuienis;

(ii) sy of haar feitebevindings; en

(iii) die redes vir sy of haar **bevinding**

opgesom word;

(c) het nie nodig om sy of haar **bevinding** bekend te maak by 'n formele verhoor nie;

(d) moet aan elke **party** -

(i) 'n afskrif van die **bevinding** en die verslag; en

(ii) 'n kennisgewing (gebaseer op vorm 2 van Bylae 1 van hierdie reëls) waarin hy of sy ingelig word oor sy of haar reg op appèl teen die **bevinding** of om dit te laat hersien of om tegniese aanpassings daaraan te laat aanbring deur die **Hof**,

oorhandig of stuur;

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(e) moet aan die **Griffier** die oorspronklike **bevinding** en verslag, 'n afskrif van die kennisgewing bedoel in paragraaf (d)(ii) sowel as bewys dat hy of sy aan paragraaf (d) voldoen het, oorhandig of stuur.

16 **SKIKKING**

(1) Die **applikant** moet 'n kennisgewing aan die arbiter en die **Griffier** oorhandig of stuur sodra 'n skikking bereik is of 'n aansoek teruggetrek is.

(2) Enige **party** kan by die arbiter aansoek daarom doen dat 'n skikkingsooreenkoms as 'n **bevinding** kragtens die **Wet** aangeteken word.

(3) Die arbiter moet die aansoek weier indien -

(a) enige belanghebbende **party** die ooreenkoms nie onderteken het nie en nie bewys gelewer het dat hy of sy dit ondersteun nie;

(b) die ooreenkoms 'n geskil skik wat buite die trefwydte van die **Wet** val;

(c) die ooreenkoms nie regtens afdwingbaar is nie; of

(d) enige ander grondige rede daarvoor bestaan.

17 **KOSTE**

(1) Die arbiter mag -

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

(a) besluit om nie 'n toekenning betreffende koste te maak nie; of

(b) 'n kostetoekenning ten gunste van een **party** teen 'n ander **party** maak.

(2) Die arbiter moet die reg aangaande koste en die beslissings van die **Hof** oor die punt in berekening bring.

(3) Dieselfde skaal van gelde wat van toepassing is op sake in die **Hof,** is op arbitrasies van toepassing.

(4) **Partye** kan **koste takseer** in 'n arbitrasie kragtens hierdie reëls asof dit koste is wat in die **Hof** toegeken is.

18 **STUUR VAN DOKUMENTE**

(1) Waar hierdie reëls 'n **party** of die arbiter toelaat om 'n dokument te stuur, kan hy of sy dit doen -

(a) per faks, tensy dit 'n oorspronklike dokument is wat gestuur moet word; of

(b) per geregistreerde pos.

(2) Indien 'n dokument versend word per -

(a) faks, moet die **party** of die arbiter die faksversendingstrokie bewaar en terselfdertyd 'n afskrif van die dokument per gewone pos stuur;

(b) geregistreerde pos, moet hy of sy die sertifikaat dat dit gepos is, bewaar,

---

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

as bewys dat hy of sy dit gestuur het.

(3) Wanneer 'n **party** of die arbiter 'n dokument per hand aflewer, moet hy of sy 'n ondertekende skriftelike erkenning van ontvangs verkry van die persoon wat dit in ontvangs neem.

19 **WOORDOMSKRYWING**

In hierdie reëls beteken -

"applikant" ook 'n eiser;

"bevinding " die arbiter se finale beslissing in 'n saak;

"dae" ander dae as Saterdae, Sondae en openbare vakansiedae;

"dossier" -

(a) die dossier dokumente wat die Direkteur-generaal van die Departement van Grondsake aan die **Hof** oorhandig of stuur wanneer hy of sy 'n aansoek verwys; of

(b) die Hoflêer wat al die dokumente bevat wat ingedien is in 'n uitsettingsaak wat deur 'n **regter** na arbitrasie verwys is;

"Griffier" die Griffier van die **Hof**;

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

"Hof", soos bedoel in die **Wet op Arbitrasie**, die Grondeisehof ingestel by artikel 22(1) van die Wet op Herstel van Grondregte, 1994 (Wet No. 22 van 1994);

"koste takseer" om 'n lys kostes aan die **Griffier** voor te lê om te beslis watter koste betaalbaar is ingevolge 'n arbiter se kostebevel;

"party" -

(a) enigiemand genoem in die **dossier** as 'n persoon wie se regte of belange deur die saak geraak kan word; en

(b) daardie persoon se regsverteenwoordiger;

"regter" die regter deur die President van die **Hof** ingevolge reël 2(1) aangestel om 'n saak te hanteer;

"respondent" ook 'n verweerder;

"Wet" die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders), 1996 (Wet No. 3 van 1996); en

"Wet op Arbitrasie" die Wet op Arbitrasie, 1965 (Wet No. 42 van 1965).

☞ **Woorde in vet gedruk word in reël 19 omskryf**

BYLAE 1

Vorm 1 Getuiedagvaarding

Vorm 2 Verwysing van arbiter se bevinding na Grondeisehof

VORM 1

GETUIEDAGVAARDING

ARBITRASIE KRAGTENS DIE WET OP GRONDHERVORMING (HUURARBEIDERS)

Grondeisehof-Saak No: .....

In die saak van:

..... Applikant/Eiser*

en

..... Respondent/Verweerder*

Aan die adjunkbalju: ..... *(meld dorp)*

LIG elk van die volgende persone, naamlik:

1 ..... *(verskaf naam, geslag, beroep en besigheids- of woonplek van getuie)*
2 ..... *(verskaf naam, geslag, beroep en besigheids- of woonplek van getuie)*
3 ..... *(verskaf naam, geslag, beroep en besigheids- of woonplek van getuie)*; en
4 ..... *(verskaf naam, geslag, beroep en besigheids- of woonplek van getuie)*

in dat:

(a) hy of sy persoonlik 'n arbitrasieverhoor te ..... *(meld plek)* op die ..... dag van ..... 19.... om ..... *(meld tyd)* moet bywoon;

(b) hy of sy by bovermelde plek aanwesig moet bly totdat hy of sy deur die arbiter verskoon word;

(c) die rede waarom hy of sy die arbitrasieverhoor moet bywoon, is om getuienis af te lê in 'n saak waarin die Eiser/s* / Applikant/e* die volgende regshulp eis:

.....
.....
(beskryf, in algemene terme, die regshulp wat geëis word)

(d) hy of sy so spoedig moontlik die volgende aan die Griffier van die Hof moet oorhandig:

.....
(beskryf volledig elke dokument, bandopname, boek of ander voorwerp wat voorgelê moet word);

(e) hy of sy moet die items in paragraaf (d) genoem op die dag van die verhoor by die arbitrasieverhoor inhandig.

Gedateer te ..... op hede die .....dag van ..... 19.....

..... *(Handtekening)*
Griffier van die Grondeisehof
Privaatsak X10060
RANDBURG
2125

..... *(Handtekening)*
Arbiter*

..... *(verskaf adres, telefoon- en faksnommer, waar van*
..... *toepassing)*

Eiser/s* / Applikant/e* / Verweerder/s* / Respondent/e* / ander party of sy of haar regsverteenwoordiger*

..... *(verskaf naam van firma, adres, telefoon- en*
..... *faksnommer, waar van toepassing)*

***SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE**

(Heg 'n kennisgewing identies aan vorm 9 van Bylae 1 van die Reëls van die Grondeisehof aan die voorkant vas)

VORM 2

ARBITRASIE KRAGTENS DIE WET OP GRONDHERVORMING(HUURARBEIDERS)

Grondeisehof-Saak No.: .....

In die saak van:

..... Applikant/Eiser*

en

..... Respondent/Verweerder*

VERWYSING VAN ARBITER SE BEVINDING NA GRONDEISEHOF

Aan : ..... *(voeg in naam en adres van persoon aan wie die kennisgewing gerig is)* neem asseblief kennis dat -

(1) ek, as arbiter in die saak, 'n bevinding in hierdie aangeleentheid gemaak het;
(2) ek afskrifte van die bevinding en 'n verslag waarin die redes vir die bevinding uiteengesit word, hierby aanheg;
(3) ek die bevinding na die Grondeisehof verwys om dit 'n bevel van daardie Hof te laat maak.

U moet binne 15 dae na ontvangs van die bevinding op een van die volgende wyses daarop reageer:

(a) Indien u met die bevinding saamstem of dit nie wil betwis nie, moet u 'n kennisgewing waarin gemeld word dat u dit aanvaar, indien of instuur;
(b) indien u met die bevinding saamstem maar van oordeel is dat bloot tegniese regstellings daarop aangebring moet word, moet u 'n kennisgewing waarin gemeld word watter regstellings aangebring behoort te word en waarom u dink dit gedoen behoort te word, indien of instuur;
(c) indien u nie met die bevinding saamstem nie en dit wil betwis, moet u 'n kennisgewing indien of instuur waarin gemeld word -
  (i) dat u teen die bevinding appelleer;
  (ii) watter gedeeltes van die bevinding u nie mee saamstem nie en waarom;
  (iii) die kontak- of betekeningsadres wat u wil gebruik waarby dokumente in verband met die appèlsaak aan u beteken kan word;

(d) indien u van oordeel is dat ek onbillik, of nie korrek nie, opgetree het betreffende die prosedure wat ek gevolg het en dit wil betwis, moet u 'n kennisgewing indien of instuur -
  (i) waarin gemeld word dat u verlang dat die Grondeisehof die bevinding hersien;
  (ii) waarby alles ingesluit is wat reël 35 van die Reëls van die Grondeisehof voorskryf ingesluit moet wees.

U moet u kennisgewing indien by of stuur aan die Griffier van die Grondeisehof en u moet afskrifte daarvan aan my en aan elk van die ander partye in die saak stuur. Die adres en telefoonnommers van die Griffier is:

Trust Bank Sentrum
Randburg Mall
Hv Hillstraat en Kentweg
RANDBURG, 2194

Privaatsak X10060
RANDBURG, 2125
Tel: (011) 781 2291
Faks: (011) 781 2217/8

Indien nodig sal hy of sy aan u die adresse en faksnommers van die ander **partye** verskaf. My adres is onderaan hierdie kennisgewing.

..... *(Handtekening)*
Arbiter
Datum: .....
Betekeningsadres:
.....
.....

(verstrek fisiese adres, posbus en faksnommer)

***SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE**

BYLAE 2

Eed en Bevestiging

Eerste vraag: Meld asseblief u volle naam vir die rekord.

Tweede vraag: Het u enige beswaar teen die aflegging van die eed?

Indien die getuie geen beswaar het nie, volg die bewoording vir die aflegging van die eed. Indien die getuie beswaar het, volg die bewoording vir die aflegging van die bevestiging.

Eed

Eerste vraag: Aanvaar u die eed as bindend vir u gewete?

Tweede vraag: Sweer u dat die getuienis wat u gaan aflê, die waarheid, is, die volle waarheid en niks anders as die waarheid is nie?

Derde vraag: Hef asseblief u regterhand op en sê: "So help my God".

Bevestiging

Eerste vraag: Aanvaar u die bevestiging as bindend vir u gewete?

Tweede vraag: Bevestig u dat die getuienis wat u gaan aflê, die waarheid, die volle waarheid en niks anders as die waarheid is nie?

Derde vraag: Neem asseblief kennis dat hierdie bevestiging net so bindend is as die eed.

No. 300 **21 February 1997**

The President of the Land Claims Court has, under section 32 (1) of the Restitution of Land Rights Act, 1994 (Act No. 22 of 1994), prescribed the rules contained in the Annexure hereto, regulating matters relating to the proceedings of and before the Land Claims Court with effect from 21 February 1997.

ANNEXURE

LAND CLAIMS COURT RULES

Trustbank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel No : (011) 781 2291

Private Bag X10060
Randburg
2125
Tel No : (011) 781 2217/8

INDEX

LAND CLAIMS COURT RULES

NO	HEADING	PAGE
A	**INTERPRETATION**	
1	Name	57
2	Definitions	57
B	**ORGANISATION**	
3	Court terms	60
4	Registrar's office	61
5	Court fees	61
6	Destruction of documents	62
C	**PARTIES**	
7	Representation of parties	62
8	Termination of authority to act	63
9	Assistance to unrepresented parties	63
10	Cases by and against partnerships, trusts, organisations, associations and communities	63
11	Joinder of alleged office bearers or members of entities	65
12	Joinder of parties and causes of action	66
13	Intervention of persons	66
14	Admission of an *amicus curiae*	67
15	Substitution of parties	68
16	Security for costs	68
D	**DOCUMENTS**	
17	Process whereby cases are initiated	69
18	Filing notices	70
19	Preparation and filing of documents	71
20	Translations	71
21	Authentication of documents	72
22	Amendment of documents	72
E	**CASES**	
23	Initiation of cases	73
24	Service of process	73
25	Notice of appearance	75
26	Right to participate in cases	75
27	Withdrawal of cases	76
F	**PROCEDURE**	
28	Practice and procedure of the Court	76
29	Allocation of a case to a judge	77
30	Conferences	77
31	Offer to settle	80
32	Non-compliance with rules	81

NO	HEADING	PAGE
G	**APPLICATIONS**	
33	Applications in general	82
34	Urgent applications	84
35	Applications for review	84
36	Applications that land shall not be restored	86
37	Applications for interlocutory orders	87
H	**REFERRALS**	
38	Referrals under the Restitution of Land Rights Act	87
39	Information and documents to be submitted by the Commission	89
40	Referrals under the Land Reform (Labour Tenants) Act	92
41	Information and documents to be submitted by the Director General	93
42	Referrals by arbitrators under the Land Reform (Labour Tenants) Act	94
43	Referrals of eviction cases to arbitration	96
I	**ACTIONS**	
44	Actions in general	97
45	Further particulars	98
46	Discovery of documents	99
47	Use of documents, plans, diagrams, photographs or models	100
48	Procuring evidence	101
49	Expert evidence	101
50	Adducing evidence at a hearing	102
51	Interpretation of evidence	102
52	Site inspections	103
53	Presenting argument to the Court	104
J	**HEARINGS**	
54	Hearing in chambers	104
55	Date of hearing	104
56	Collation and index of documents	105
57	Prior adjudication upon issues of law or fact	105
58	Default of appearance at the hearing of a case	106
59	Heads of argument	106
K	**ORDERS**	
60	Orders in general	106
61	Orders for costs	106
62	Orders on settlement	108
63	Waiver of orders	108
64	Variation and rescission of orders	108
65	Suspension of orders	109

NO	HEADING	PAGE
L	**EXECUTION**	
66	Taxation of costs	109
67	Execution of orders	110
68	Superannuation	110
M	**APPEALS**	
69	Appeals to the Appellate Division and Constitutional Court	110
70	Appeals against determinations by arbitrators	111
71	Appeals from Courts	113
N	**PENDING CASES**	
72	Application of rules	113
73	Transfer of cases	113

LIST OF SCHEDULES

Form	Description
SCHEDULE 1	
Form 1	Notice of motion for applications
Form 2	Notice of motion for review proceedings
Form 3	Notice of referral by the Chief Land Claims Commissioner where agreement on the finalisation of the claim has been reached
Form 4	Notice of referral by the Chief Land Claims Commissioner where no agreement on the finalisation of the claim has been reached
Form 5	Notice of referral by the Director-General of Land Affairs where agreement on the finalisation of the claim has been reached
Form 6	Notice of referral by the Director-General of Land Affairs where no agreement on the finalisation of the claim has been reached
Form 7	Notice of referral of case to arbitration
Form 8	Notice of action
Form 9	Document warning of importance of case and attached to notices by which cases are initiated
Form 10	Notice of appearance
Form 11	Notice to deliver answering affidavit/plea/response
Form 12	Notice to member/office bearer
Form 13	Discovery affidavit
Form 14	Subpoena

SCHEDULE 2

Tariff of Court fees

LAND CLAIMS COURT RULES

A INTERPRETATION

1 NAME

These rules are called the Land Claims Court rules. They have been made by the President of the Land Claims Court under section 32(1) of the Restitution of Land Rights Act.

2 DEFINITIONS

(1) In these rules, unless inconsistent with the context -

"**conference**" means a conference as envisaged in rule 30;

"**Deeds Registries Act**" means the Deeds Registries Act, 1937 (Act No 47 of 1937);

"**deliver**" in relation to any document means -

(a) to furnish a copy of that document to each party at the service address given by that party for the delivery of documents -

(i) by hand delivery, for which an acknowledgement of receipt must be filed;

(ii) by facsimile transmission, in respect of which the machine transmission slip must be filed, and to send a confirmation copy of the document within one day by ordinary mail or by any other suitable method; or

(iii) by registered mail, for which a certificate of posting must be filed :

Provided that -

(aa) a document sent by facsimile transmission is deemed to have been received on the date of transmission, unless the contrary is proved; and

(bb) a document sent by registered mail is deemed to have been received within ten days after the document has been posted in a properly addressed envelope by prepaid registered mail, unless the contrary is proved; and

(b) to file the original document with the Registrar together with proof that copies were furnished in terms of paragraph (a);

"**determination**", means a determination made by an arbitrator in terms of the Land Reform (Labour Tenants) Act, and includes the report and any annexures which accompany that determination;

"**Director-General**" means the Director-General of Land Affairs;

"**file**" means file with the Registrar;

"**firm**" means a business carried on by its sole proprietor under a name other than his or her own;

"**judge**" means a judge of the Court;

"**Labour Tenancy Arbitration Rules**" means the rules made by the President of the Land Claims Court under section 20(1) of the Land Reform (Labour Tenants) Act;

"**Land Reform (Labour Tenants) Act**" means the Land Reform (Labour Tenants) Act, 1996 (Act No 3 of 1996), as amended;

"**legal representative**" means -

(a) an advocate admitted in terms of section 3 of the Admission of Advocates Act, 1964 (Act No 74 of 1964), or similar legislation in force within the Republic or any part thereof; or

(b) an attorney admitted in terms of section 15 of the Attorneys Act, 1979 (Act No 53 of 1979), or similar legislation in force within the Republic or any part thereof;

"**order**" of the Court includes a judgment or sentence of the Court;

"**party**" in any case before the Court includes, subject to rule 26(3) -

(a) the person who initiates the case in the Court;

(b) every person named, in the process by which the case is initiated, as a party -

(i) against whom relief is claimed;
(ii) whose rights may be affected by the relief claimed; or
(iii) who may have an interest in the claim;

(c) any person who becomes a party under any provision of these rules or by order of the Court;

(d) any person granted leave by the Court to intervene in the case;

(e) the Commission, in a matter referred to the Court by the Commission under section 6 or 14 of the Restitution of Land Rights Act;

(f) the State, when it has exercised a right to be heard;

(g) every person who participates in arbitration proceedings under the Land Reform (Labour Tenants) Act, in respect of a case emanating from those proceedings;

and also the legal representative of any of the aforesaid persons, in his or her capacity as such;

"**President**" means the President of the Court appointed in terms of section 22(3) or 22(7) of the Restitution of Land Rights Act;

"**process**" means any notice of motion, notice of referral, notice of action or other notice by which proceedings in the Court are initiated or a party is joined in the proceedings, or any order, subpoena, warrant or writ;

"**Registrar**" means the Registrar of the Court, and includes an assistant registrar and an acting registrar;

"**Republic**" means the Republic of South Africa;

"**Restitution of Land Rights Act**" means the Restitution of Land Rights Act, 1994 (Act No 22 of 1994), as amended;

"**service**" means service effected -

(a) by the sheriff;

(b) in a manner prescribed by an order of the Court; or

(c) by hand delivery in the case of a party listed under rule 17(3)(c), provided a signed receipt is obtained, as prescribed under these rules;

"**service address**" of any party means an address at which documents in a case may be furnished to that party, which -

(a) must be an address where any attorney representing the party practices; or

(b) in the case of a party not represented by an attorney, must be an address within eight kilometres of

(i) the permanent seat of the Court; or

(ii) the magistrate's court for the magisterial district where the land concerned is situated; and

(c) must be a physical address and must include, where available, a postal address and a facsimile number for sending documents by facsimile transmission; and

(d) must contain sufficient detail for the exact address to be found;

"**sheriff**" means a sheriff or deputy sheriff of the Supreme Court, as envisaged in section 28K of the Restitution of Land Rights Act;

"**sworn translator**" means a sworn translator admitted and enrolled in terms of rule 59 of the Uniform Rules;

"**Uniform Rules**" means the rules regulating the proceedings of the several provincial and local divisions of the Supreme Court, published under Government Notice No R.48 of 12 January 1965, as amended.

(2) Words defined in the Restitution of Land Rights Act and in the Land Reform (Labour Tenants) Act have the same meaning where used in these rules, unless the context indicates otherwise.

(3) Latin expressions used in these rules have the following meanings:

"*amicus curiae*" means friend of the Court;

"*de bonis propriis*" means out of his or her own pocket;

"*ex parte*" means by one party only;

"*mutatis mutandis*" means with the necessary changes in points of detail; and

"*pro bono*" means for the public weal.

B ORGANISATION

3 COURT TERMS

(1) There are four terms in each year.

(2) The terms for 1997 and 1998 are as follows -

(a) For 1997 -

(i) the first term will be from 20 January 1997 to 27 March 1997, inclusive;

(ii) the second term will be from 7 April 1997 to 20 June 1997, inclusive;

(iii) the third term will be from 14 July 1997 to 19 September 1997, inclusive; and

(iv) the fourth term will be from 29 September 1997 to 5 December 1997, inclusive.

(b) For 1998 -

(i) the first term will be from 19 January 1998 to 9 April 1998, inclusive;

(ii) the second term will be from 20 April 1998 to 26 June 1998, inclusive;

(iii) the third term will be from 20 July 1998 to 18 September 1998, inclusive; and

(iv) the fourth term will be from 28 September 1998 to 4 December 1998, inclusive.

(3) The periods during each year which do not fall within a term will be administrative recesses.

(4) A case may be heard out of term if -

(a) the President or the presiding judge so directs; or

(b) it is urgent.

4 **REGISTRAR'S OFFICE**

(1) The office of the Registrar is open to the public from 08:00 to 13:00 and from 14:00 to 16:00 on every day which is not a Saturday, Sunday or public holiday and which does not fall within the period 24 December to 2 January (both days included).

(2) The Registrar may in exceptional circumstances accept documents for filing at any time, and must do so when directed by a judge.

(3) The Registrar must maintain the records of the Court and may not permit any document to be withdrawn permanently from those records or to be removed from the Court premises, except as authorised by him or her or by a judge.

(4) All documents forming part of the records in a case may be perused by any person in the presence of the Registrar or any person designated by him or her.

(5) The presiding judge's secretary may perform the Registrar's functions in a case.

5 **COURT FEES**

(1) The initiation of a case in the Court is subject to the payment of Court fees in the form of revenue stamps in accordance with the tariff contained in Schedule 2 to these rules. The revenue stamps must be affixed to the process by which the case is initiated before the process is filed.

(2) The Registrar must, at the request of any person, provide a copy of a recorded order, direction, settlement or other document forming part of the records of the Court on payment of the fee prescribed in Schedule 2 to these rules.

(3) Notwithstanding subrule (1) and subrule (2) -

(a) no Court fees are payable in respect of proceedings initiated by the Commission or by the Director-General; and

(b) if a party is assisted or represented by a statutorily established legal aid board, or satisfies the Registrar in terms of subrule (4) that he or she is indigent, Court fees are not payable.

(4) A party is indigent, for purposes of this rule, if he or she satisfies the Registrar that -

(a) except for household goods, wearing apparel and tools of trade, he or she does not own property to the value of R30 000,00 or more; and

(b) he or she will not be able to provide that amount from his or her income within a reasonable time.

6 DESTRUCTION OF DOCUMENTS

(1) All diagrams, plans, photographs or models filed as exhibits must be removed by the parties concerned within forty days after the case is finally decided. If this is not done, the Registrar may post a suitable notice to the parties concerned to their service addresses, calling upon them to remove the articles immediately. If they are not then removed within thirty days, the Registrar may destroy them or otherwise dispose of them.

(2) In any case which has not been adjudicated upon by the Court and has not been withdrawn, the Registrar may, subject to the provisions of the National Archives of South Africa Act, 1996 (Act No 43 of 1996), after the lapse of three years from the date of the filing of the last document therein and after not less than thirty days from the date of the posting of a suitable notice to all parties to their service addresses, cause the documents filed in the case to be destroyed, after which the case will cease to be pending in the Court.

C PARTIES

7 REPRESENTATION OF PARTIES

(1) Subject to subrule (2), a legal representative need not file a power of attorney to act on behalf of a party.

(2) Any party that disputes the authority of a person acting on behalf of any party may deliver a notice -

(a) within ten days after it has come to his or her notice that such person is so acting; or

(b) with the leave of the Court on good cause shown at any other time,

calling on that person to prove his or her authority.

(3) That person must, within twenty days of receipt of that notice, deliver -

(a) a power of attorney signed by or on behalf of the party giving it and otherwise duly executed according to law; and

(b) when a power of attorney is signed on behalf of a party giving it, documentary or other proof that the signatory is authorised to sign on behalf of that party,

failing which he or she may no longer act until the documents referred to in paragraphs (a) and (b) are delivered.

(4) The Court may, on application, declare that a person purporting to act on behalf of a party has not established his or her authority so to act, in which event that person may no longer act until he or she has established his or her authority to the satisfaction of the Court.

(5) No power of attorney or authority need be filed by the state attorney (including any deputy state attorney or any professional assistant to the state attorney) or any attorney instructed in writing by him or her in any matter in which he or she acts in terms of the State Attorney Act, 1957 (Act No 56 of 1957), or in terms of any similar law in force in the Republic or any part thereof.

8 **TERMINATION OF AUTHORITY TO ACT**

(1) Any party represented by a legal representative may at any time terminate that legal representative's authority to act for him or her.

(2) When an attorney has withdrawn from a case or when his or her authority has been terminated, he or she must deliver a notice of withdrawal, and furnish a copy thereof by hand or by registered mail or by facsimile transmission to the party which he or she formerly represented.

(3) The party whose attorney has ceased to act must, by not later than ten days after receipt of the notice of withdrawal, deliver a notice giving a new service address. Until that party does so, it shall not be necessary to deliver any further documents to him or her unless the Court orders otherwise.

9 **ASSISTANCE TO UNREPRESENTED PARTIES**

(1) If it appears to the Registrar that any party requires legal representation, he or she must refer that party to the nearest office of the Commission or to any statutorily established legal aid board or to any law clinic that may be willing to assist that party.

(2) If no legal representation has been secured as envisaged in subrule (1), the Registrar must assist that unrepresented party in preparing any documents required by these rules or, if directed to do so by a judge, request a legal representative to assist that party on a *pro bono* basis.

(3) The state, the Registrar and the administrative staff of the Court are not liable for any damage or loss resulting from assistance given in good faith to any party in the form of advice or in the preparation of any document.

10 **CASES BY AND AGAINST PARTNERSHIPS, TRUSTS, ORGANISATIONS, ASSOCIATIONS AND COMMUNITIES**

(1) Any entity which is -

(a) a partnership;

(b) a firm;

(c) a trust;

(d) an organisation;

(e) a communal or provisional communal property association contemplated in the Communal Property Associations Act, 1996 (Act No 28 of 1996); or

(f) a community

may, under these rules, be cited as a party in its own name without reference to the names of its members or office bearers.

(2) An error of omission or inclusion in naming the members or office bearers of any entity will not, for that reason alone, afford a defence to that entity.

(3) Any process by which a case is initiated against an entity referred to in subrule (1) -

(a) may be served on that entity -

(i) through service on any partner (if the entity is a partnership), trustee (if the entity is a trust) or office bearer thereof; or

(ii) in any other manner provided by law for such service; and

(b) must, within ten days of such service, be brought to the attention of -

(i) all partners, if the entity is a partnership;
(ii) all trustees, if the entity is a trust; or
(iii) all office bearers, in any other case,

by the person on whom the process was served.

(4) Should an entity referred to in subrule (1) be a party in proceedings before the Court, any other party may, by delivering a notice to that effect, call for a copy of -

(a) its current constitution or other document in terms of which it is established;

(b) its registration certificate (if any); and

(c) a list of names and addresses of its members and office bearers and their respective offices at any time or during any period as may be specified in the notice.

(5) Any notice under subrule (4) must be responded to within ten days of receipt. If any document or information called for does not exist or is not available, an affidavit to that effect must be delivered, with full reasons.

(6) If an entity referred to in subrule (1) was a party in a case and if such entity has since been dissolved, the case will continue against any persons who become parties under rule 11.

(7) Execution of an order against an entity referred to in subrule (1) must first be levied against the assets thereof, and, after that excussion, against the private assets of any party held liable for the obligations of that entity.

(8) An alleged failure to comply with any provision of this rule must be dealt with in terms of rule 32(5).

11 **JOINDER OF ALLEGED OFFICE BEARERS OR MEMBERS OF ENTITIES**

(1) Any party may join as a party in a case a person who, he or she alleges -

(a) is an office bearer or member of an entity referred to in rule 10(1); and

(b) is in law personally liable for an alleged obligation of that entity; or

(c) will in law be personally liable for the payment of any costs which may be awarded against that entity,

by delivering a notice to that effect, which notice must -

(i) be based on form 12 of Schedule 1;

(ii) have attached to its face a notice based on form 9 of Schedule 1;

(iii) set out the grounds upon which personal liability is claimed;

(iv) be served on the person concerned; and

(v) contain the names and service addresses of all parties.

(2) Any person served with a notice under subrule (1) -

(a) becomes a party in the case; and

(b) if he or she disputes the allegation that he or she is or was a member or office bearer of that entity, or is in law liable for those obligations or costs, must -

(i) within ten days of receipt of that notice, deliver a notice of appearance; and

(ii) within fifteen days thereafter, deliver an answering affidavit in response to the allegations contained in the notice,

failing which he or she will be personally liable for any obligations for which the entity may be found liable and for any award of costs, as set forth in the notice, unless the Court orders otherwise.

(3) The party that issued the notice under subrule (1) may, within ten days of receipt of the answering affidavit, deliver a replying affidavit. Thereafter the Court may decide the issue, either separately or during the hearing of the case.

12 JOINDER OF PARTIES AND CAUSES OF ACTION

(1) Any number of persons, each of whom has a claim (whether jointly, jointly and severally, separately or in the alternative) may join as plaintiffs or applicants in a case against the same person, if their claims relate to substantially the same question of law or fact.

(2) A plaintiff or applicant may join several causes of action in the same case.

(3) Several parties may be joined in the same case, either jointly, jointly and severally, separately or in the alternative, whenever the question arising between them or any of them and the plaintiff or applicant relates to substantially the same question of law or fact.

(4) Subject to any Court order on service, anybody initiating a case must cite as parties all persons -

(a) against whom relief is claimed;
(b) whose rights may be affected by the relief claimed; and
(c) who may have an interest in the claim.

(5) The Court may at any time upon application by any party or of its own accord, order that a person be joined as a party in the case upon such terms and conditions as the Court considers appropriate, including conditions as to -

(a) the payment of costs;
(b) the delivery of a notice of appearance; and
(c) the further procedure in the case.

(6) When there has been a joinder of causes of action or of parties, the Court may, on the application of any party, order that separate hearings be held in respect of some or all of the causes of action or some or all of the parties.

(7) Whenever causes of action or parties are joined in the same case, the Court may make an order in favour of those parties who may be entitled to relief or grant absolution from the instance, and must make an order for costs as it considers just.

13 INTERVENTION OF PERSONS

(1) Any person whose rights may be affected by the relief claimed in a case and who is not a party in the case may, within a reasonable time after he or she became aware of the case, apply to the Court for leave to intervene in the case.

(2) The Court may grant an application under subrule (1) on conditions which the Court considers appropriate, including conditions as to -

(a) the payment of costs; and
(b) the further procedure in the case.

(3) The state may intervene as a party in a case by delivering a notice to that effect.

14 **ADMISSION OF AN *AMICUS CURIAE***

(1) Any person or organisation may be admitted to the case as an *amicus curiae* by -

(a) the filing of a written agreement between that person or organisation and all participating parties; or

(b) order of the presiding judge or of the Court made of its own accord or upon application by that person or organisation.

(2) Any application for an order in terms of subrule (1) -

(a) must be on notice to all participating parties;

(b) must be supported by an affidavit or affidavits -

(i) setting forth the interest of the *amicus curiae* in the matter at issue in the case;

(ii) identifying the position to be adopted by the *amicus curiae* in the case; and

(iii) containing a summary of the evidence (if any) to be presented and the submissions to be advanced by the *amicus curiae*, their relevance to any matter at issue and why that evidence and submission will be useful to the Court and be different from those of the other parties.

(3) Any party may deliver an answering affidavit within five days after a formal application for an order has been received by it.

(4) The applicant may deliver a replying affidavit within five days after an answering affidavit has been received by it.

(5) The application will be considered by the presiding judge in chambers, without any party being present, whereupon the presiding judge may -

(a) make an order on the application; or
(b) refer the application to the Court for argument and decision.

(6) The terms on which an *amicus curiae* is admitted to a case must be set forth in the written agreement or in the order of the Court referred to in subrule (1), and will include the right (if any) which the *amicus curiae* has -

(a) to present evidence to the Court;
(b) to cross-examine witnesses;
(c) to make written submissions; and
(d) to present oral argument to the Court :

Provided that the Court may at any time vary that right.

(7) Unless the Court orders otherwise, an *amicus curiae* -

(a) is not entitled to any order for costs against any party; and

(b) may not be subject to any order for costs in favour of any party.

15 **SUBSTITUTION OF PARTIES**

(1) If a party -

(a) has died or ceased to be capable of litigating, his or her executor, curator or trustee may be substituted for that party;

(b) is a statutory body which has by law been succeeded by another statutory body, the latter body may be substituted for that party; or

(c) is a provisional communal property association whose assets have been transferred to a communal property association in terms of section 8(6)(f) of the Communal Property Associations Act, 1996 (Act No 28 of 1996), that latter association may be substituted for that party.

(2) Unless the Court orders otherwise, a substitution under subrule (1) is effected by the delivery of a notice of substitution by that executor, curator, trustee, statutory body or communal property association.

(3) The Court may, on application by any party delivered within ten days of receipt of a notice in terms of subrule (2) -

(a) set aside, vary or confirm any substitution thus effected, and

(b) make such order as to postponement or as to costs or otherwise as it considers just.

(4) Any party may, upon application to the Court and by order of the Court (which may include an order as to costs), be substituted by any other party.

16 **SECURITY FOR COSTS**

(1) A party that is entitled in law to demand security for costs from any other party may, as soon as practicable after the commencement of the case, deliver a notice setting out the grounds upon which security is demanded and the amount of security required.

(2) A party for whom legal aid was arranged by the Commission or to whom legal aid is rendered by a statutorily established legal aid board need not give security for costs, unless the Court orders otherwise.

(3) If only the amount of security is contested, the Registrar must determine the amount and his or her decision will be final.

(4) If the party from whom security is demanded fails or refuses to furnish security in the amount required or the amount fixed by the Registrar within ten days of the demand or the Registrar's

decision, the party that demanded security may apply to Court for an order that such security be given and that proceedings in the case be stayed until that order is complied with.

(5) The Court may, if an order that security be given is not complied with, dismiss the case or make another order as it considers just.

(6) Security for costs must be given in the form, amount and manner directed by the Registrar, unless the Court orders otherwise, or the parties agree otherwise.

(7) The Registrar may, on request of the party in whose favour security must be provided and on notice to the party having to give security, increase the amount thereof if he or she is satisfied that the amount originally furnished is no longer sufficient, and his or her decision shall be final.

D DOCUMENTS

17 PROCESS BY WHICH CASES ARE INITIATED

(1) Upon receipt of the process by which a case is initiated, the Registrar must allocate a consecutive number for the year concerned.

(2) The original process by which the case is initiated must, when filed -

(a) bear the revenue stamps prescribed in rule 5(1); and

(b) be signed by the party issuing the process or his or her legal representative.

(3) Every copy of that process must, when served on a party -

(a) bear the number allocated to the case;

(b) be signed by the party issuing the process or his or her legal representative; and

(c) have attached thereto notices based on forms 9 and 10 of Schedule 1, except in the case of service on -

(i) a legal representative (in his or her capacity as such);
(ii) the President of the Republic;
(iii) the government of the Republic;
(iv) a Minister of the government of the Republic;
(v) the legislature of any province;
(vi) the Premier of any province;
(vii) a member of the Executive Council of any province;
(viii) a transitional metropolitan council, a transitional metropolitan substructure, a transitional local council or a successor body to any of them;
(ix) an officer of the government of the Republic or of the government of any province, in his or her capacity as such;
(x) an organ of state;
(xi) an officer of an organ of state, in his or her capacity as such; or
(xii) the Commission.

(4) Every copy of process served on a Registrar of deeds pursuant to section 97(1) of the Deeds Registries Act must be accompanied by a notice to the Registrar of deeds -

(a) informing him or her what act in a deeds registry is involved; and

(b) inviting him or her to report to the Court thereon.

18 **FILING NOTICES**

(1) All documents must be filed under cover of a filing notice, except -

(a) process; and

(b) notices and documents which, in themselves, contain the requisites of a filing notice as set out in subrule (2).

(2) A filing notice must contain -

(a) the title of the case, which must -

(i) in referrals under section 14 of the Restitution of Land Rights Act, or in applications under section 34 of the Restitution of Land Rights Act, be *"In the case of ....."* followed by the full names of the claimant and *"concerning ....."*, followed by a general description of the land concerned;

(ii) in referrals by the Director-General under the Land Reform (Labour Tenants) Act, be *"In the case of ....."*, followed by the full names of the applicant, and *"and ....."*, followed by the full names of the respondent; and

(iii) in all other cases be *"In the case of....."* followed by the full names of the plaintiff or applicant and *"and ....."*, followed by the full names of the defendant or respondent:

Provided that where there is more than one plaintiff, applicant, claimant, defendant or respondent, only the name of the first must be given, followed by the words *"and another"* or *"and others"*, as the case may be;

(b) the case number assigned by the Registrar;

(c) the name and signature of the party or of his or her legal representative filing the document;

(d) the service address of the party filing the document;

(e) the names of the parties to whom the document was delivered; and

(f) proof of delivery of the document, which proof may be endorsed on the filing notice or be contained in a separate document annexed to the filing notice.

(3) After a party has given a service address, that address will remain his or her service address until changed by delivery of a notice to that effect.

19 **PREPARATION AND FILING OF DOCUMENTS**

(1) All pleadings, affidavits, responses, reports, expert opinions, summaries of evidence, written submissions and similar documents must be divided into concise, consecutively numbered paragraphs.

(2) All documents filed in a case must be legible.

(3) All documents filed in a case, other than exhibits or documents which are photocopies of other documents, must -

(a) be in typescript in doublespaced format on one side of a sheet only;

(b) be marked with the case number allocated by the Registrar;

(c) be on A4 paper which must be strong, pliable, smooth, mat, durable and free from cracks, creases and folds; and

(d) be reasonably free from erasures and from alterations, overwritings and interlineations.

(4) Documents in cases relating to -

(a) any matter contemplated in section 14(1)(a), (b) and (d) of the Restitution of Land Rights Act which has been referred to the Court by the Commission; and

(b) any application in terms of section 34 of the Restitution of Land Rights Act,

must be filed in quadruplicate.

(5) The Registrar need not accept any document for filing which does not comply with this rule. If the Registrar refuses to accept a document, he or she must point out why the document does not comply and render reasonable assistance to achieve compliance. If proper compliance takes place within five days thereafter, that filing will be deemed to have been timeous.

20 **TRANSLATIONS**

(1) When any document filed or produced in a case contains material -

(a) in an official language which is not understood by any member of the Court hearing the matter, the Registrar must have that document translated by a sworn translator into a language or languages which will be understood by that member, and must furnish the parties with copies of that translation; or

(b) in a language which is not an official language, the party that filed or produced the document must at his or her own expense provide a translation certified correct by a sworn translator.

(2) Any translation certified by a sworn translator is deemed to be a correct translation unless the contrary is proved, and is admissible as such upon its production.

(3) If no sworn translator is available or if, in the opinion of the Court, the attendant expense, inconvenience or delay does not justify using a sworn translator, the Court may, notwithstanding the provisions of subrule (1), admit in evidence a translation of a document certified to be correct by any person who is competent to make that translation.

21 **AUTHENTICATION OF DOCUMENTS**

(1) Any document executed in any place outside the Republic is sufficiently authenticated for the purpose of use within the Republic if it is authenticated in terms of the provisions of rule 63 of the Uniform Rules.

(2) Notwithstanding subrule (1), the Court may accept in evidence any document which is shown to have been actually signed by the person purporting to have signed it.

22 **AMENDMENT OF DOCUMENTS**

(1) Any party wishing to amend any notice of referral, notice of motion, notice of action, response, statement of claim, plea, reply or further particulars filed in terms of these rules must deliver to all other parties a notice of his or her intention to do so.

(2) The notice must contain full particulars of the intended amendment and must state that, unless written objection to the proposed amendment is delivered within ten days of receipt of the notice, the party giving notice will amend the document accordingly.

(3) If an objection has been delivered within the abovementioned period, the party wishing to amend may, within ten days of receipt of the objection, apply to the Court for permission to amend.

(4) If permission to amend is granted, or if no objection was made within the prescribed period, the party wishing to amend may deliver an amended document within ten days after expiry of the prescribed period or after the date of the Court order, as the case may be.

(5) After an amended document has been delivered under this rule, any other party may make consequential amendments to his or her plea, reply or further particulars (as the case may be) within fifteen days of receipt of such amended document.

(6) Any party that has delivered a notice of intention to amend will, unless the Court orders otherwise, be liable for the costs incurred by any other party as a result of that notice and any consequential amendment.

(7) The Court may, on application by any party during the hearing of a case, grant an amendment of any document envisaged in subrule (1) on conditions (also relating to costs) which it considers just.

E CASES

23 INITIATION OF CASES

(1) Every case before the Court must be initiated in one of the following manners -

(a) a case which can properly be decided on affidavit may be brought on notice of motion, based on form 1 of Schedule 1 to these rules, as set out in rule 33 of these rules;

(b) a review of any decision or act which is reviewable by the Court must be brought on notice of motion, based on form 2 of Schedule 1 to these rules, as set out in rule 35 of these rules;

(c) an application under section 34 of the Restitution of Land Rights Act that land or any rights in land shall not be restored to any claimant or prospective claimant must be brought on notice of motion based on form 1 of Schedule 1 to these rules, as set out in rule 36 of these rules;

(d) a case emanating from the referral of a matter to the Court by the Chief Land Claims Commissioner under section 14 of the Restitution of Land Rights Act must be brought on notice of referral, as set out in rule 38 of these rules;

(e) a case emanating from a referral of a matter to the Court by the Director-General under the Land Reform (Labour Tenants) Act must be brought on notice of referral, as set out in rule 40 of these rules;

(f) every other case except an appeal must be brought on notice of action based on form 8 of Schedule 1 to these rules, as set out in rule 44 of these rules;

(g) an appeal against a determination by an arbitrator under the Land Reform (Labour Tenants) Act must be brought as set out in rule 70 of these rules; and

(h) an appeal from the magistrate's court as envisaged in section 13 of the Land Reform (Labour Tenants) Act must be brought as set out in rule 71 of these rules.

(2) No claim for the determination of compensation may be brought by way of notice of motion.

(3) Applications for interlocutory orders in pending cases may be brought as set out in rule 37 of these rules.

24 SERVICE OF PROCESS

(1) All process requiring service must be served in accordance with the provisions of rule 4(1) of the Uniform Rules, unless these rules provide otherwise or the Court orders otherwise.

(2) Service of process on a person or entity listed in rule 17(3)(c) may be effected by hand delivery to a responsible recipient in the office of that person or entity, provided a receipt is obtained. That receipt must -

(a) state the name and position of the recipient;

(b) contain the signature of the recipient;

(c) indicate the time, date and place of service; and

(d) bear the official stamp or be on the letterhead of the person or body concerned.

(3) If, for any reason -

(a) it is not possible or feasible to effect service of process in terms of subrule (1);

(b) the address of any person is unknown and not readily ascertainable; or

(c) a party does not know which persons must be joined as parties in any case,

the Court may, on application, make an order containing the requisite directions.

(4) Service must be proved in one of the following manners -

(a) where service has been effected by the sheriff, by the return of service of the sheriff;

(b) where service has been effected in any other manner, by an affidavit of the person who effected the service, together with -

(i) a receipt as described in subrule (2), where service was effected by hand delivery to a responsible recipient in the office of a person or body listed in rule 17(3)(c);

(ii) a tear sheet of the *Gazette* and of any newspaper in which notice of the process may have been published; or

(iii) a certificate of posting, where service was effected by registered post.

Proof of service must include proof that rule 17(3)(c) and rule 17(4) (if applicable) have been complied with.

(5) Service of any process in a foreign country must be effected in accordance with the provisions of rules 4(3), 4(4) and 4(5) of the Uniform Rules.

(6) Rule 5 of the Uniform Rules will apply to the initiation of a case which requires the service of process outside the Republic.

25 **NOTICE OF APPEARANCE**

(1) Any party that wants to participate in a case must, within ten days after service on him or her of the process by which the case is initiated, file a notice of appearance based on form 10 of Schedule 1 and furnish a similar notice to the applicant or plaintiff, or if there is more than one, to the first applicant or plaintiff.

(2) Every notice of appearance must -

(a) be to the effect that the person concerned wants to participate in the case; and

(b) contain the requisites for a filing notice, as set out in rule 18(2).

(3) After the process by which the case is initiated has been served on all parties and after all of them have either filed a notice of appearance or the time within which they may do so has expired, the applicant or plaintiff must deliver a notice, based on form 11 of Schedule 1 -

(a) containing the names and service addresses of all parties who filed notices of appearance; and

(b) calling upon such parties to deliver their answering affidavits, responses or pleas (as the case may be) within fifteen days of receipt of that notice.

(4) Subrule (3) does not apply where the Director-General refers to the Court an application in which no settlement agreement was reached.

26 **RIGHT TO PARTICIPATE IN CASES**

(1) A party that -

(a) has initiated a case as described in rule 23;

(b) has filed a notice of appearance in accordance with these rules;

(c) has been granted leave to intervene in a case under rule 13(2);

(d) has intervened in a case under section 29 of the Restitution of Land Rights Act;

(e) has been admitted to the case as an *amicus curiae* under rule 14; or

(f) has participated in arbitration proceedings which led to a determination under the Land Reform (Labour Tenants) Act,

is a participating party.

(2) Only a participating party in a case is entitled to -

(a) deliver or file documents;

(b) have documents delivered to him or her;

(c) participate in any procedures before the hearing;

(d) participate in or be represented at the hearing; and

(e) apply for leave to appeal or participate in any appeal against any order of the Court,

unless the Court orders otherwise.

(3) In these rules, every reference to "party" in relation to the matters contained in subrule (2) includes participating parties only, unless the context indicates otherwise.

(4) Notwithstanding the provisions of subrule (2), any government department, government official or organ of state may file a report in any case without participating in that case.

27 **WITHDRAWAL OF CASES**

(1) Any party that has initiated a case in the Court may withdraw that case by delivering a notice of withdrawal -

(a) at any time before a date for the hearing has been determined; or

(b) thereafter, only with the consent of all participating parties or by leave of the Court.

(2) A notice of withdrawal may contain an offer to pay costs. Such an offer will have the effect of an order of the Court for those costs.

(3) Should a notice of withdrawal not contain an offer to pay costs or should that offer be insufficient, any party may apply to the Court for an appropriate order as to costs.

F PROCEDURE

28 **PRACTICE AND PROCEDURE OF THE COURT**

(1) The practice and procedure of the Court is governed by these rules, subject to the provisions of the Restitution of Land Rights Act and the Land Reform (Labour Tenants) Act.

(2) Where these rules are silent on any matter, the Uniform Rules and the procedure in civil actions and applications followed by the division of the Supreme Court having jurisdiction in the area where the land concerned is situated, apply.

(3) Where no form is prescribed for any notice, writ or other document required in terms of these rules, a form prescribed under the Uniform Rules, suitably adapted, may be used, or otherwise any appropriate form.

(4) The Court may, on good cause -

(a) deviate from these rules or from the Uniform Rules and act in a manner which it considers to be appropriate in the circumstances; and

(b) condone any deviation from or non-compliance with these rules.

29 **ALLOCATION OF A CASE TO A JUDGE**

(1) Any party may, at any stage of the proceedings in a case, file a written request for the allocation of the case to a judge.

(2) The President may allocate a case to a judge -

(a) at the request of any party; or
(b) of his or her own accord,

as soon as such an allocation becomes desirable. The judge to whom the case is allocated is the presiding judge in that case.

(3) Nothing in these rules will prevent -

(a) the President from re-allocating any case to a different judge; or

(b) any judge other than the presiding judge from making orders or giving directions in a case.

(4) The presiding judge in a case is responsible for guiding the case to an expeditious, economic and effective disposal.

30 **CONFERENCES**

(1) The presiding judge may, of his or her own accord or at the request of any party before or during the hearing of any case, convene one or more conferences of the participating parties to promote the expeditious, economic and effective disposal of the case.

(2) The presiding judge must determine -

(a) the time, manner, date and venue or venues of each conference; and
(b) the manner in which participating parties must be notified of a conference.

A conference may take place over the telephone by conference call if the presiding judge so directs.

(3) It is the duty of a party to attend every conference, either personally or through his or her legal representative. A conference may take place in the absence of a party to whom notice was given.

(4) In exceptional circumstances and where it appears to the presiding judge that no injustice will be caused thereby, a conference to determine procedures only may take place -

(a) before the case has been initiated; or

(b) in the absence of some of the participating parties.

The rights of a party that has not received notice of a conference may not be adversely affected by any direction given thereat. The presiding judge may, at the request of any such party, amend or withdraw any direction so given.

(5) Every conference will be presided over by the presiding judge or by any other judge nominated to do so by the presiding judge or the President. In the latter event, that other judge will perform the functions of the presiding judge.

(6) Insofar as may be practical, a party must deliver prior notice of all information, admissions, directions and orders which he or she will seek at a conference.

(7) The presiding judge may at a conference -

(a) make any interlocutory order or give any direction which the Court may make or give under any provision of these rules; and

(b) investigate any non-compliance with these rules or with any order or direction previously given in the matter and give such orders or directions in relation thereto as may be just, including an order for costs or a postponement of any hearing.

(8) If any party is present at a conference where an interlocutory order or a direction is applied for informally, no further notice of the application needs to be given to that party, unless the Court directs otherwise.

(9) Without limiting the general powers of the presiding judge, the matters set out hereunder may be dealt with at a conference. The presiding judge may make orders or give directions in relation to these matters, insofar as it may be appropriate for the type of case concerned :

(a) the issues to be tried :

(i) the identification and simplification of the issues to be tried by the Court;

(ii) issues to be decided separately under rule 57;

(b) the joinder of further parties;

(c) the amendment of documents filed in the case;

(d) the evidence to be presented :

(i) admissions of fact to avoid unnecessary evidence;

(ii) the admissibility under section 30 of the Restitution of Land Rights Act of evidence which would otherwise not be admissible;

(iii) the production of evidence by way of affidavit or in any other manner; and

(iv) the prior exchange between the parties of summaries of evidence to be given by witnesses;

(e) the discovery of documents by any party under rule 46, to the extent that any other party may reasonably require discovery in respect of any issue in the case;

(f) the documents to be used :

(i) the documents or copies of documents or extracts from documents which will, without further proof, serve as evidence of what they purport to be, and any other matter regarding the submission and proof of documents;

(ii) the plans, diagrams, photographs, models and the like to be used at the hearing and the proof thereof;

(iii) the preparation of bound, paginated and indexed volumes containing documents for use at the hearing, with copies for the Court and the parties; and

(iv) the portions of the record in review proceedings to be copied in terms of rule 35(4)(a);

(g) information required :

(i) authorisation for any party to request further particulars from any other party under rule 45;

(ii) any further information, evidence, documents, investigation or witnesses which the presiding judge may require on any issue before the Court; and

(iii) the preparation of a statement of agreed facts and facts in dispute;

(h) the witnesses to testify :

(i) the witnesses to be called at the hearing, the order in which they will be called, and the limitation of their number; and

(ii) the examination by interrogatories of persons whose evidence is required in terms of section 28H of the Restitution of Land Rights Act;

(i) the referral of any matter to a referee in terms of section 28C of the Restitution of Land Rights Act;

(j) the hearing of the case :

(i) the date, venue or venues and duration of the hearing;

(ii) the desirability of simultaneously hearing more than one case;

(iii) the holding of any site inspection or examination;

(iv) the use of video-conference facilities for any part of the proceedings;

(v) the duty to begin; and

(vi) the preparation and delivery of heads of argument; and

(k) deviations from any of these rules which the expeditious, effective and economical disposal of the case may require.

(10) The presiding judge may require any party to prepare minutes of any conference, or may himself or herself prepare such minutes. Any order made or direction given by the presiding judge may be incorporated in those minutes. If feasible, the minutes must be submitted to the parties who attended the conference for comment. Thereafter the minutes will (with or without amendments) be certified by the presiding judge, whereupon those minutes will be binding on all parties.

31 OFFER TO SETTLE

(1) Any party may, at any time before or during the hearing of any proceedings, by written notice and without prejudice to his or her rights, make an offer to settle to any other party.

(2) Subject to any order of the Court to the contrary and unless the offer provides otherwise, the party that made the offer will be liable for the costs of the party that accepted the offer up to the date of receipt of the offer.

(3) The party to whom the offer is made may accept the offer -

(a) within ten days of receipt of the notice, if the offer was made not less than fifteen days prior to the hearing of the proceedings;

(b) within seventy-two hours of receipt of the notice, if the offer was made later than fifteen days, but not less than five days prior to the hearing of the proceedings; or

(c) within twenty-four hours of receipt of the notice, if the offer was made later than five days prior to the hearing of the proceedings but before the termination of the hearing.

After expiry of the periods concerned, the offer may be accepted only with the consent of the party that made the offer or of the Court. Acceptance of the offer will, subject to the provisions of these rules, suspend all further proceedings.

(4) Should the offer not be accepted and should the Court decide the case in a manner which is less advantageous to the non-accepting party than that contained in the offer -

(a) the Court must, unless there is good reason to order otherwise, order the non-accepting party to pay the costs of the party that made the offer incurred after receipt of the notice containing the offer; and

(b) the Court may make an order which it considers just in respect of costs incurred before receipt of the notice containing the offer.

(5) An offer may not be disclosed to the Court before judgment is given and may not be placed on the file in the Registrar's office containing the documents relating to the case.

(6) The Court may make an order for costs against any party that mentioned or disclosed an offer in contravention of subrule (5).

(7) Any party may apply to the Court within ten days for the reconsideration of any order for costs made in ignorance of an offer.

32 **NON-COMPLIANCE WITH RULES**

(1) Should any party that is, under these rules, entitled to deliver an answering affidavit, response or plea, fail to do so within the time limits prescribed by these rules, any other party may serve a notice of bar on the defaulting party calling upon him or her to deliver the answering affidavit, response or plea within five days.

(2) Should any party deliver -

(a) a notice of appearance out of time; or

(b) an answering affidavit, response or plea after having been placed under bar and after the five days referred to in subrule (1) have expired,

any other party may forthwith apply to Court to set aside that notice of appearance, answering affidavit, response or plea, and if the Court makes such an order, the defaulting party will no longer be a participating party.

(3) Should any party -

(a) deliver any answering affidavit, response or plea while under bar;

(b) deliver any other document out of time;

(c) deliver any document which does not comply with these rules or with any order or direction of the Court; or

(d) perform any act in contravention of these rules or of an order or direction of the Court,

this will be an irregular step.

(4) The Court may, upon application and on good cause shown at any stage of the proceedings -

(a) extend or abridge any period of time prescribed by these rules or by any order or direction of the Court;

(b) condone any irregular step or any non-compliance with these rules or with any order or direction of the Court; or

(c) reinstate any appeal which has lapsed in terms in rule 70(7) or (8),

upon terms which it considers just.

(5) In the event of an irregular step, or in the event of any party failing to comply timeously or at all with any provision of these rules or with any order or direction of the Court, any other party may, within a reasonable time of becoming aware of such irregular step or such failure, give written notice to the defaulting party -

(a) to rectify (if rectification is possible) or withdraw the irregular step; or

(b) to comply with the applicable provision of these rules or with the order or direction of the Court (as the case may be),

within five days, failing which the Court may upon application -

(i) set aside the irregular step;

(ii) condone the irregular step;

(iii) strike out the non-complying portion of any document;

(iv) order the defaulting party to comply with the applicable provision of these rules or with the order or direction of the Court (as the case may be) within a stated period;

(v) strike out the claim, defence or response of the defaulting party, whereupon the defaulting party will no longer be entitled to exercise the rights set out in rule 26(2); or

(vi) order that any appeal lodged by the defaulting party shall lapse; and

(vii) make any order (including an order as to costs) which it considers just.

(6) The parties may, by written agreement, extend, or abridge any time period prescribed in these rules, subject to any contrary order or direction given by the Court before or after that agreement.

(7) If a party fails to comply with any of these rules or an order or direction of the Court, the Court may, of its own accord and after granting that party an opportunity to be heard, make any of the orders set out in subrule (5).

(8) No party may refuse to accept service of any process or delivery of any document which does not comply with these rules or which is out of time. Such acceptance will not prejudice any right to relief which that party may have in terms of these rules.

G APPLICATIONS

33 APPLICATIONS IN GENERAL

(1) Every application must be initiated by notice of motion based on form 1 of Schedule 1 to these rules, and must be supported by an affidavit or affidavits as to the facts upon which the applicant relies together with copies of all documents that may be required to substantiate the facts.

(2) Where relief is claimed against any party, or where it is necessary or proper to give a party notice of the application, the notice of motion must be addressed to the Registrar and to every such party. Otherwise, the notice of motion must be addressed to the Registrar only.

(3) Every application brought *ex parte* must be filed with the Registrar. The Registrar must thereafter inform the applicant of the time, date and venue or venues for the hearing.

(4) Any party opposing the grant of an order sought in the notice of motion -

(a) must file a notice of appearance as prescribed in rule 25(1);

(b) may within fifteen days of receipt of a notice listing the participating parties as required by rule 25(3), deliver an answering affidavit together with any relevant documents; and

(c) must, if he or she intends to raise a question of law only, deliver within the time stated in sub-paragraph (b) a notice to that effect, setting out the question of law.

(5) The applicant may, within ten days of receipt of any answering affidavit, deliver a replying affidavit, together with any relevant documents.

(6) The Court may, in its discretion, permit the delivery of further affidavits.

(7) Any party in a case brought by way of application may, together with the delivery of his or her answering affidavit, bring a counter-application against the applicant. The provisions of these rules with regard to applications (including all prescribed time limits) will apply *mutatis mutandis* to counter-applications.

(8) Where an application cannot properly be decided on affidavit, the Court may dismiss the application or make any other order with a view to ensuring a just and expeditious decision. Without limiting this discretion, the Court may, on such conditions as it may determine -

(a) order that oral evidence be heard on specific issues with a view to resolving any dispute of fact; and

(b) order any deponent to appear personally or grant leave for him or her or any other person to be subpoenaed to appear and be examined and cross-examined as a witness; or

(c) refer the matter to trial with appropriate directions on further procedure.

(9) The Court, after hearing an application, whether brought *ex parte* or otherwise, may decide to make no order thereon (save as to costs if any) but to grant leave for the applicant to renew the application on the same papers supplemented by such further affidavits and documents as the case may require.

(10) The Court may, on application, order to be struck from any affidavit any matter which is scandalous, vexatious or irrelevant, with an appropriate order as to costs, including costs as between attorney and client. The Court must not grant the application unless it is satisfied that the applicant will be prejudiced in his or her case if it is not granted.

34 **URGENT APPLICATIONS**

(1) In urgent applications the Court may -

(a) dispense with any provision of these rules, including those which prescribe the forms, service requirements and time limits for applications; and

(b) dispose of the matter at a time and place and in a manner and in accordance with a procedure (which must as far as practicable be in accordance with these rules) as it considers just.

(2) The applicant must set out in his or her founding affidavit the circumstances which he or she avers render the matter urgent and the reasons why he or she cannot obtain substantial redress at a hearing in due course.

(3) The applicant may, through the Registrar -

(a) approach the President for the appointment of a presiding judge; and

(b) approach the presiding judge for directions on the form of the notice of motion, the service thereof, the time limits for delivery of answering and replying affidavits, the time, date and venue or venues for the hearing and the service or delivery of a notice of set down.

(4) No directions given by the presiding judge in terms of subrule (3) will prevent a party from -

(a) applying to the Court for an amendment of the directions or a postponement of the hearing; or

(b) disputing the urgency of the case.

(5) Subject to any directions given under subrule (3)(b) or to any order of the Court to the contrary, the further procedure for the hearing of an urgent application will be the same as for an application.

(6) Any party against whom an order is granted *ex parte* may anticipate any return day upon delivery of not less than 24 hours' notice, unless the order provides otherwise.

35 **APPLICATIONS FOR REVIEW**

(1) All applications to bring under review any decision or action of -

(a) an inferior court;
(b) an arbitrator;
(c) the Commission;
(d) the Minister;
(e) any tribunal or board; or
(f) any functionary,

must be brought by way of notice of motion based on form 2 of Schedule 1 to these rules -

(i) identifying the decision or action which the Court must review; and

(ii) calling upon the person or entity whose decision or action is to be reviewed, to dispatch to the Registrar -

(aa) the record of the proceedings and all documents relevant to the decision or action sought to be reviewed; and

(bb) his or her reasons for the decision or action,

within fifteen days after receipt of the notice of motion, and to notify the applicant that he or she has done so.

(2) The notice of motion must -

(a) be addressed to the Registrar and to the person or entity whose decision or action is to be reviewed and, where it is necessary or proper to give any other parties notice of the application, also to those other parties; and

(b) be supported by one or more affidavits containing the grounds for review and setting out the facts and circumstances upon which the applicant relies to have the decision or action reviewed and corrected or set aside.

(3) The Registrar must, upon terms which he or she considers appropriate to ensure its safety, make the record available for inspection -

(a) to the applicant; and

(b) to any other party.

(4) The applicant must within twenty days after the Registrar has made the record available to him -

(a) cause copies of those portions of the record as may be necessary for purposes of the review to be made;

(b) certify those copies as true copies; and

(c) deliver those copies.

The transcription and copying costs, if any, must be borne by the applicant and will be costs in the cause.

(5) The applicant may, together with delivery of copies of the record under subrule (4) -

(a) amend, add to or vary the terms of his or her notice of motion by delivery of an amended notice of motion; and

(b) supplement any supporting affidavit.

(6) Should the entity or person whose decision or action is to be reviewed, or any other party, oppose the granting of the order prayed for in the notice of motion, he or she -

(a) must file a notice of appearance as prescribed in rule 25(1);

(b) may within fifteen days of receipt of -

(i) a notice listing the participating parties under rule 25(3); and

(ii) copies of the relevant portions of the record under subrule (4),

deliver an answering affidavit together with any relevant documents; and

(c) must, if he or she intends to raise a question of law only, deliver within the time limit stated in paragraph (b), a notice to that effect, setting forth the question of law.

(7) The applicant may deliver a replying affidavit or affidavits within ten days of receipt of any answering affidavits.

(8) The Court may, in its discretion, permit the filing of further affidavits.

36 **APPLICATIONS THAT LAND SHALL NOT BE RESTORED**

(1) All applications under section 34 of the Restitution of Land Rights Act that land or any rights in land shall not be restored to any claimant or prospective claimant must be brought by way of notice of motion in accordance with rule 33, except where this rule provides otherwise.

(2) Before bringing the application, the applicant must submit the papers to be filed in draft form to the Commission, whereupon the relevant regional land claims commissioner may direct what steps the applicant must take to bring the application to the attention of persons who may have an interest therein.

(3) The application (in its final form) must be served -

(a) on the Commission;

(b) in accordance with any directives which the relevant regional land claims commissioner may have given under section 34(3) of the Restitution of Land Rights Act, as envisaged in subrule (2); and

(c) (i) on every person against whom relief is claimed or to whom it is necessary or proper to give notice of the application; or

(ii) in such manner and on such persons as the Court may, upon application by the applicant with service on the regional land claims commissioner, have ordered.

(4) Every presiding judge must give priority to applications under section 34 of the Restitution of Land Rights Act in determining dates of hearing.

37 **APPLICATIONS FOR INTERLOCUTORY ORDERS**

(1) The Court may, on application by any party or of its own accord -

(a) make an interlocutory order in a pending case;

(b) make orders relating to any previous order which has not been fully or timeously complied with;

(c) give directions in respect of procedure or evidence; or

(d) upon good cause shown, amend or supplement any directions previously given.

(2) Formal applications for interlocutory orders in pending cases -

(a) must be brought on notice supported by affidavits if the matter so requires; and

(b) must be set down for a time and date and at a venue to be determined by the presiding judge; the party bringing the application may request the presiding judge to do that before or after filing of the notice of application.

(3) Every notice of application for an interlocutory order must -

(a) set out the relief claimed;

(b) give the time, date and venue for the hearing if it has already been determined; and

(c) be delivered not later than fifteen days before the date of hearing, if that date has already been determined.

(4) Any party may deliver an answering affidavit within five days after a formal application for an interlocutory order has been received by it.

(5) The applicant may deliver a replying affidavit within five days after an answering affidavit has been received by it.

(6) If the notice of application for an interlocutory order does not contain the time, date and venue for the hearing, it must be contained in a separate notice of set down, which must be delivered after the answering and replying affidavits (if any) have been delivered, and not later than five days before the date of hearing.

H REFERRALS

38 **REFERRALS UNDER THE RESTITUTION OF LAND RIGHTS ACT**

(1) When the Commission refers any matter to the Court in terms of section 14 of the Restitution of Land Rights Act, it must initiate the case by a notice of referral -

(a) in cases where an agreement on how the claim should be finalised has been signed, based on form 3 of Schedule 1 to these rules; and

(b) in all other cases, based on form 4 of Schedule 1 to these rules.

(2) When filing the original notice of referral, the Commission must also file a bundle which must contain at least the information and documents listed in rule 39, to the extent that it may be applicable.

(3) Every notice of referral by the Commission, together with -

(a) a copy of the Commission's report in terms of section 14(2) or (3) of the Restitution of Land Rights Act; and

(b) a list of documents contained in the bundle filed with the Registrar,

must be served by the Commission on -

(i) every person (including the claimant) against whom an order is sought or whose rights or interests may be affected by the claim; and

(ii) all government departments and officials having an interest in the matter, including the Director-General and the Registrar of deeds concerned, if section 97(1) of the Deeds Registries Act applies:

Provided that no service is required on any person (other than the first claimant) who has signed a request that an agreement on how the claim should be finalised be made an order of the Court, unless the Court orders otherwise.

(4) After service of the documents referred to in subrule (3) has been effected, the Commission must file a notice to that effect with the Registrar and submit proof of service.

(5) Where the parties concerned have submitted a request that an agreement on how the claim should be finalised be made an order of the Court, the Court may, after considering the matter in chambers or hearing the matter in open court (as the presiding judge may direct) -

(a) make the agreement an order of the Court; or

(b) reject the request that the agreement be made an order of the Court, in which event the Court may order that the case -

(i) revert to the Commission; or

(ii) proceed in the form of an action as described in subrule (9).

(6) The claimant before the Commission -

(a) will be deemed to have withdrawn his or her claim if he or she has not filed a notice of appearance under rule 25(1), unless the Court orders otherwise;

(b) will be the plaintiff in the case before the Court, and will have all the rights and duties of a plaintiff; and

(c) must deliver a notice listing the participating parties as required under rule 25(3).

(7) Any party on whom a notice of referral was served and who wishes to appear in the case -

(a) must file a notice of appearance as prescribed in rule 25(1) and furnish a copy thereof to the plaintiff and to the Commission; and

(b) may, within fifteen days of receipt of a notice listing the participating parties under rule 25(3), deliver a response to any report or document filed by the Commission.

(8) The Commission must deliver copies of any further report made by it in terms of section 32(3)(a) of the Restitution of Land Rights Act to every party, and every party may deliver a response to it within fifteen days of receipt.

(9) Unless the Court -

(a) has made an agreement on how the claim should be finalised an order of the Court under subrule (5); or

(b) has ordered that the case revert to the Commission,

the case proceeds in the form of an action. The rules relating to the preparation for and conduct of an action will apply, except that no statement of claim, plea or reply may be filed and no counter-claim is permissible, unless the Court orders otherwise.

39 **INFORMATION AND DOCUMENTS TO BE SUBMITTED BY THE COMMISSION**

(1) Every report by the Commission or by a regional land claims commissioner to the Court must contain at least the following information and be accompanied by a bundle containing at least the following documents, where relevant -

(a) in respect of each individual claimant, where the claimant is not a community -

(i) his or her full name;

(ii) his or her physical and postal addresses including, where available, telephone and facsimile numbers;

(iii) if he or she is represented by a legal representative, the name and address of the legal representative and also, where available, telephone and facsimile numbers;

(b) if the claimant is a community -

(i) its name;

(ii) its legal status and constitution (if any);

(iii) the physical address of its offices (if any), its postal address and, where available, its telephone and facsimile numbers;

(iv) a list of its office bearers and members, if available;

(v) if the community is represented by a legal representative, his or her name and address and, where available, telephone and facsimile numbers; and

(vi) sufficient particulars to enable the Court to exercise its discretion in making an order under section 35(2)(c) read with section 35(3) of the Restitution of Land Rights Act;

(c) full particulars of -

(i) the rights of which the claimant has allegedly been dispossessed;

(ii) the circumstances surrounding the alleged dispossession; and

(iii) the laws or practices under or for the purpose of furthering which the dispossession is alleged to have occurred;

(d) comments on whether the loss of the right in land on which the claim is based -

(i) constitutes a dispossession of rights in property; and

(ii) occurred under or for the purpose of furthering past racially discriminatory laws or practices;

(e) whether the claimant is the person who was dispossessed, and if not, whether and on what basis he or she is entitled to bring the claim;

(f) particulars of the land to which the case relates, which must include -

(i) a complete title description (including the title deed number) of the land concerned, where the land is held under separate title which is registered in any government registration office; or

(ii) where the land concerned is not held under separate title, a title description (including the title deed number) of the property or properties of which the land concerned forms part together with a general description sufficient to identify the land; and

(iii) the magisterial or administrative district where the land is situated;

(g) a list containing the full names and addresses of every person whose rights may be affected or who may have an interest in the claim, together with information on what steps were taken to ensure that the list is complete;

(h) all requisite agreements, certificates, reports, lists and recommendations required in terms of section 14 of the Restitution of Land Rights Act;

(i) all relevant information as contemplated in rule 5 of the rules drawn up by the Chief Land Claims Commissioner under section 16(1) of the Restitution of Land Rights Act and published in Government Notice R703 dated 12 May 1995 (as amended from time to time);

(j) any certificate of feasibility required in terms of section 15 of the Restitution of Land Rights Act;

(k) if state-owned land is involved, the name of the government department which administers the land and the attitude of that department towards the claim;

(l) information and comments on any factor which the Court has to consider under section 33 of the Restitution of Land Rights Act;

(m) sufficient particulars to enable the Court to make an order under section 35(2), (3), (4) or (6) of the Restitution of Land Rights Act, if any such order is required or ought to be considered by the Court;

(n) details of any compensation that was paid to the claimant upon the dispossession of his or her right in land; and

(o) in the event that the persons concerned have reached agreement as to how the claim should be finalised, also -

(i) the agreement concerned;

(ii) a certificate under section 14(1)(c) of the Restitution of Land Rights Act that the regional land claims commissioner concerned is satisfied that the agreement is appropriate;

(iii) a written request signed by the parties to the agreement that the agreement be made an order of the Court;

(iv) an endorsement of the written request by the Chief Land Claims Commissioner under section 14(3) of the Restitution of Land Rights Act; and

(v) where the agreement or the request that it be made an order of the Court was signed on any party's behalf, proof that the signatory was duly authorised.

(2) Any interested person is, upon payment of the fee prescribed in Schedule 2, entitled to copies of all documents contained in the bundle.

40 **REFERRALS UNDER THE LAND REFORM (LABOUR TENANTS) ACT**

(1) When the Director-General refers any application to the Court in terms of section 17(6) or section 18(6) or (7) of the Land Reform (Labour Tenants) Act, he or she must initiate the case by a notice of referral based on form 5 or 6 (as the case may be) of Schedule 1 to these rules.

(2) When filing a notice of referral, the Director-General must also file a bundle which contains at least the information and documents listed in rule 41, where relevant.

(3) Every notice of referral by the Director-General, together with a list of documents contained in the bundle filed with the Registrar, must be served by the Director-General on -

(a) every person (including the applicant) against whom an order is sought or whose rights or interests may be affected; and

(b) all government departments and officials having an interest in the matter, including the Registrar of deeds concerned, if section 97(1) of the Deeds Registries Act applies.

(4) Where the parties concerned have concluded a settlement agreement for the resolution of an application as envisaged in section 18 of the Land Reform (Labour Tenants) Act -

(a) the Court may -

(i) make an order as envisaged in the settlement agreement;

(ii) order that technical variations be made to the order envisaged in the settlement agreement, in which event the provisions of rule 42(6)(b) and (7) to (10) will apply *mutatis mutandis*;

(iii) order that possible interested persons who are not parties to the settlement agreement be furnished with a copy of the settlement agreement and be given an opportunity to comment on it, before the Court makes any order under this paragraph (a); or

(iv) make no order pursuant to the settlement agreement, in which event the Court may order -

(aa) that the case revert to the Director-General; or

(bb) that the case proceed to arbitration;

(b) if the Court orders that the case be referred to arbitration, the provisions of subrule (5) will *mutatis mutandis* apply;

(c) the Court must not make any order on a settlement agreement -

(i) to which section 97(1) of the Deeds Registries Act applies, unless the Registrar of deeds has been given an opportunity to file a report; and

(ii) without the consent of every person -

(aa) listed by the Director-General as having a right in the land claimed; or

(bb) whose rights may be affected by the application.

(5) In a case referred to the Court under section 17(6) or section 18(7) of the Land Reform (Labour Tenants) Act, the President or a judge nominated by him or her must take the necessary steps for the initiation of arbitration proceedings in terms of the provisions of section 19 of the Land Reform (Labour Tenants) Act and the Labour Tenancy Arbitration Rules.

41 **INFORMATION AND DOCUMENTS TO BE SUBMITTED BY THE DIRECTOR-GENERAL**

When the Director-General refers any application to the Court as envisaged in rule 40(1), he or she must submit the following information and documents to the Court, where relevant -

(a) in respect of each applicant and owner -

(i) his or her full name;

(ii) his or her physical and postal addresses, including, where available, telephone and facsimile numbers; and

(iii) if he or she is represented by a legal representative, the name and address of the legal representative and also, where available, telephone and facsimile numbers;

(b) a complete title description and copies of the title deeds (if they exist) of -

(i) the land claimed; or

(ii) any property or properties of which the land claimed forms part,

where the land or property is held under a title which is registered in any government registration office;

(c) where the land claimed is not held under separate title, a description of the land sufficient to identify it;

(d) the magisterial or administrative district where the land claimed is situated;

(e) a list containing the full name and address of every person -

(i) who has any right, whether registered or not, in the land claimed; and

(ii) whose rights or interests may be affected by the application,

together with information on what steps were taken to ensure that the list is complete;

(f) copies of all notices and any other documents -

(i) referred to in sections 17 and 18 of the Land Reform (Labour Tenants) Act; or

(ii) summarising the facts and the law which the parties rely on;

(g) any joint nomination which may have been made by the persons concerned as to who should be appointed as the arbitrator in the matter; and

(h) where a settlement agreement for the resolution of any claim has been concluded, also -

(i) the settlement agreement;

(ii) where the settlement agreement was signed on any party's behalf, proof that the signatory was duly authorised to sign; and

(iii) a certificate from the Director-General indicating whether or not he or she is satisfied that the settlement is reasonable and equitable.

42 **REFERRALS BY ARBITRATORS UNDER THE LAND REFORM (LABOUR TENANTS) ACT**

(1) Upon receipt of a determination made by an arbitrator under the Land Reform (Labour Tenants) Act, the Registrar must -

(a) ascertain whether all parties have been furnished with a copy of the determination and with a notice informing them of their rights in relation to any appeal against, review or technical variation of the determination, in accordance with the provisions of the Labour Tenancy Arbitration Rules;

(b) to the extent that there was not full compliance with the Labour Tenancy Arbitration Rules, take the necessary steps to achieve full compliance.

(2) Each party to the arbitration proceedings must, within fifteen days after receiving the determination and the notice referred to in subrule (1)(a), deliver -

(a) a notice stating that he or she accepts the determination as it stands;

(b) a notice stating that he or she accepts the determination, but requests that technical variations be made to it, the details of and reasons for which must be contained in the notice;

(c) a notice of motion under rule 35(1), if he or she intends to bring the determination under review; or

(d) a notice of appeal under rule 70(1), if he or she intends to appeal against the determination.

(3) A party that fails to deliver any notice as contemplated in subrule (2) will be deemed to have accepted the determination.

(4) If any party delivers a notice in terms of subrule (2)(c) or (d), the matter must be dealt with in terms of rule 35 or rule 70, as the case may be.

(5) The Registrar must -

(a) upon expiry of the fifteen-day period referred to in subrule (2), if no review proceedings or appeal have been initiated;

(b) upon the withdrawal of any review proceedings under subrule (2)(c);

(c) upon the lapsing or withdrawal of any appeal under subrule (2)(d); or

(d) at the hearing of any review proceedings or appeal,

present to the presiding judge -

(i) the determination;

(ii) any record which might have been kept of the proceedings;

(iii) any exhibits; and

(iv) any notices submitted in terms of subrule (2)(a) or (b),

to the extent that such documents are not already before the Court.

(6) The Court may, upon receipt of the documents, and after the hearing of any review proceedings or appeal -

(a) make the determination an order of the Court, as it stands;

(b) order that technical variations be made to the determination which the Court considers appropriate (which variations must be specified in the order), unless reasons to the contrary are given by any party by not later than a date to be determined by the Court; or

(c) if it concludes that there has been an irregularity in the proceedings before the arbitrator which cannot be remedied by a technical variation,

(i) refer the case back to the arbitrator with directions regarding the rehearing of the matter which it considers appropriate;

(ii) set aside the proceedings before the arbitrator and appoint a new arbitrator to hear the case afresh in accordance with its directions; or

(iii) set aside the proceedings before the arbitrator and order that the case be reheard by the Court in accordance with its directions; and

(d) make any order which it considers just in respect of costs.

(7) Where section 97(1) of the Deeds Registries Act applies, no order must be made under subrule (6) before a copy of the arbitrator's award and/or the contents of a proposed Court order have been furnished to the Registrar of deeds concerned for comment.

(8) The Registrar must furnish the parties to the arbitration proceedings with copies of any order as contemplated in subrule (6)(b), within sufficient time to allow them to deliver comments on the technical variations contained in the order. The comments must be in writing. Any facts upon which the party relies must be set out in one or more affidavits. The comments and supporting documents (if any) must be delivered by no later than noon on the day preceding the return day fixed by the Court under subrule (6)(b).

(9) Unless the presiding judge orders otherwise, the matter will be dealt with in chambers on the return day and no party is entitled to be present or to present further argument on the return day.

(10) On the return day the presiding judge may -

(a) confirm the order made in terms of subrule (6)(b) with the technical variations specified in it; or

(b) discharge the order made in terms of of subrule (6)(b), and

(i) confirm the determination of the arbitrator without any variations; or

(ii) make a new order with the technical variations which the presiding judge considers appropriate, taking into account the facts, if any, and comments submitted in terms of subrule (8).

43 REFERRALS OF EVICTION CASES TO ARBITRATION

(1) As soon as a judge decides to refer an eviction case to arbitration under section 33(3) of the Land Reform (Labour Tenants) Act -

(a) he or she must appoint an arbitrator; and

(b) the Registrar must inform the parties by sending them a notice based on form 7 of Schedule 1 to these rules.

(2) A judge must refer an eviction case to arbitration only after a reply to a plea or a replying affidavit has been delivered, or the time for delivery has passed.

(3) At or as soon as possible after the arbitration planning meeting referred to in rule 5 of the Labour Tenancy Arbitration Rules has taken place, the judge must -

(a) set a time, date and venue for the arbitration hearing; and

(b) give directions on the procedure which the arbitrator and the parties must follow from then on,

and the Registrar must notify the parties thereof.

I ACTIONS

44 ACTIONS IN GENERAL

(1) Every action must be initiated by way of notice of action, based on form 8 in Schedule 1. A notice of action must have attached to it a statement of claim and copies of all supporting documents.

(2) In every statement of claim -

(a) the plaintiff must set forth truly and concisely his or her name, address and identity or registration number, the capacity in which the plaintiff brings the action, the nature of the claim, the facts on which the plaintiff relies, the conclusions of law which the plaintiff deduces from the facts, and the relief claimed;

(b) where the plaintiff seeks relief in respect of separate claims founded upon separate sets of facts, the claims and facts must be separately stated; and

(c) where compensation is claimed, or the amount thereof has to be determined, the plaintiff must set forth sufficient particulars to show how the amount has been arrived at.

(3) A party opposing the relief claimed in the action -

(a) must file a notice of appearance as described in rule 25(1);

(b) may, within fifteen days after receipt of a notice listing the participating parties under rule 25(3), deliver a plea wherein he or she must -

(i) admit or deny, or confess and avoid all allegations contained in the statement of claim, and clearly and concisely state all the facts on which he or she relies and the conclusions of law which he or she deduces from the facts;

(ii) specifically deal with each averment of fact contained in the statement of claim; and

(iii) set out sufficient particulars to show how he or she determines the amount of any compensation which has to be determined in the case.

(4) Each averment of fact not specifically denied in a plea is deemed to be admitted.

(5) Any plaintiff may, within ten days of receipt of a plea, deliver a reply to that plea. No reply which would be a mere joinder of issue or a bare denial of the allegations contained in the plea is necessary. A plaintiff who fails to deliver a reply to a plea is deemed to have denied all allegations of fact contained in the plea which are contradictory to the allegations contained in the statement of claim.

(6) Any party in an action may, together with the delivery of his or her plea, bring a counter-claim against the plaintiff. The rules relating to a plea and a reply and the periods prescribed for the delivery of a plea and a reply apply *mutatis mutandis* in respect of a counter-claim.

45 FURTHER PARTICULARS

(1) Any party in an action may -

(a) with leave of the Court at any time; and

(b) without leave of the Court, only once and after a reply has been delivered or the time for doing so has expired,

deliver a request to any other party for further particulars which are necessary to enable him or her to prepare for the hearing.

(2) The request under subrule (1) may, among other matters, require -

(a) details of the date of purchase, purchase price, size and title description (where available) of every property transaction to be used as a comparable transaction in the case; and

(b) in the form of an abridged résumé, the basis upon which any compensation claimed or offered in the case is calculated.

(3) Any party to whom a request under subrule (1) was delivered must respond to it within fifteen days.

46 **DISCOVERY OF DOCUMENTS**

(1) Any party may, with leave of the Court and upon terms laid down by it, require any other party to make discovery on oath, within fifteen days of receipt of a notice requiring him or her to do so, of all documents and tape recordings which -

(a) are or were in his or her possession or under his or her control; and

(b) are relevant to any of the issues in the case, or to those issues which the Court may have specified, as the case may be.

(2) Every discovery affidavit and the schedules to it must be based on form 13 of Schedule 1 to these rules.

(3) Statements of witnesses taken for purposes of the case, communications between attorney and client, attorney and correspondent and attorney and advocate, and documents delivered in the case must be omitted from the schedules to the discovery affidavit.

(4) Should the party making discovery have a valid objection to producing any of the documents or tape recordings specified in the schedules, those documents or tape recordings must be specified separately and the grounds upon which the objection is based must be stated.

(5) If any party believes that there are documents or tape recordings in the possession of the party making discovery which have not been disclosed and which may be relevant to any issue in respect of which discovery was made, the former may give notice to the latter requiring him or her to make them available for inspection or to state on oath within ten days that they are not in his or her possession, in which event he or she must state their whereabouts, if known.

(6) Where a notice requiring discovery has been furnished to a party, no document or tape recording which should have been discovered but was not discovered may be used in the hearing of the case by the party that failed to discover that document or tape recording. Any other party will be entitled to use such document or tape recording.

(7) Notwithstanding the provisions of subrule (6), the Court may grant permission to a party that has failed to discover a document or tape recording to use it on conditions relating to adjournment and costs as it considers just.

(8) A party that has made discovery -

(a) must allow every other party to inspect all discovered documents and tape recordings and to make copies thereof; and

(b) may, on notice from any other party, be required to produce, at the hearing of the case, any discovered document or tape recording as well as any other document or tape recording in his or her possession or under his or her control which may be relevant to the case,

excluding documents in respect of which objection is made under subrule (4), unless the objection is overruled by the Court.

(9) Any party may apply to the Court -

(a) for an order that a party that was required to make discovery under subrule (1), make further discovery if the prior discovery is insufficient or incomplete; or

(b) for the adjudication of an objection to the production of any document or tape recording.

47 **USE OF DOCUMENTS, PLANS, DIAGRAMS, PHOTOGRAPHS OR MODELS**

(1) No party may use any document at the hearing of any action unless -

(a) he or she has at least five days before the date of the hearing, delivered a notice to all other parties that he or she intends to do so, together with a copy of such document;

(b) agreement has been reached at a conference that the document may be used;

(c) the document has been discovered by the party intending to use the document; or

(d) the Court, on conditions it may determine, permits the document to be used.

Nothing in this subrule relieves a party of the burden of proving any document which he or she wishes to use.

(2) No party may, except with leave of the Court, hand in any plan, diagram, photograph or model as an exhibit unless he or she has, at least fifteen days before the hearing, delivered a notice that he or she intends to do so. The notice must -

(a) be accompanied by a copy of the plan, diagram or photograph, and a tender of the model for inspection; and

(b) include a request to every party to admit the exhibit within ten days of receipt of the notice.

(3) If all parties who received a notice under subrule (2) fail to respond within the specified time, the plan, diagram, photograph or model may be accepted as evidence by the mere submission thereof without further proof, unless the Court orders otherwise. Should any party, within the specified time, deliver a notice that he or she refuses to admit it, then the plan, diagram, photograph or model must be proved in the ordinary manner. A party that refuses to admit may be ordered to pay the costs of proof.

48 **PROCURING EVIDENCE**

(1) Any party that requires a person to give evidence at the hearing of a case where oral evidence is receivable, may sue out from the office of the Registrar one or more subpoenas for service by the sheriff. Each subpoena may contain the names of not more than four persons, and must be based on form 14 in Schedule 1.

(2) If any person has in his or her possession or control any document, tape recording or thing which the party requiring his or her attendance wants to be produced in evidence, the subpoena must specify such document, tape recording or thing and require him or her -

(a) to hand it over as soon as possible to the Registrar or to the secretary of the presiding judge; and

(b) to produce it at the hearing.

After the document, tape recording or thing has been handed over, the parties may inspect it and make copies or transcriptions thereof. Thereafter, the person is entitled to its return, subject to his or her obligation to produce it at the hearing.

49 **EXPERT EVIDENCE**

(1) No witness may give opinion evidence as an expert at the hearing of any action, unless -

(a) the party calling that witness has, not later than fifteen days before the hearing, delivered a summary of his or her opinions and the reasons therefor; or

(b) the Court orders otherwise.

(2) The Court may, after giving all parties an opportunity to be heard thereon, limit the number of expert witnesses who may be called. No party may, without leave of the Court, call expert witnesses in excess of that limit.

(3) The presiding judge may direct expert witnesses employed by the parties to meet for a discussion of their evidence, and to prepare and sign a minute of their discussions, which must set forth -

(a) those facts, opinions and conclusions on which the expert witnesses agree;

(b) those facts, opinions and conclusions on which the expert witnesses do not agree; and

(c) the reasons for any disagreement.

The presiding judge may direct how and by whom the minute must be prepared, and who may be present at that meeting.

50 **ADDUCING EVIDENCE AT A HEARING**

(1) The obligation to adduce evidence first at the hearing of an action rests upon the plaintiff, unless the Court determines otherwise.

(2) The witnesses at the hearing of an action must give oral evidence. The Court may, for sufficient reason, order that evidence may be adduced on affidavit, on terms and conditions which it considers just : Provided that where it appears to the Court that any party reasonably requires the attendance of a witness for cross-examination, and that witness can be produced, his or her evidence must not be adduced on affidavit.

(3) Any witness who is not a party in a case -

(a) may not be in the courtroom until after he or she has given evidence; and

(b) must remain in the vicinity of the courtroom while he or she is not giving evidence, until he or she is excused by the Court,

unless the Court orders otherwise.

(4) Subject to subrule (5), after a party has adduced evidence, all other parties have the right to adduce rebutting evidence on any issue in regard to which the onus rests on the first-mentioned party.

(5) A party may not, without leave of the Court, adduce rebutting evidence on any issue contemplated in subrule (4) when he or she has already adduced evidence thereon, before he or she closes his or her case.

(6) Every witness called by a party may be cross-examined by all other parties, and re-examined by the party that called the witness. A witness called by the Court may be cross-examined by the parties.

(7) Where a party is represented, every witness may be examined, cross-examined and re-examined, as the case may be, by only one legal representative of that party, although not necessarily the same legal representative.

(8) The Court may refuse to allow any evidence or cross-examination which, in the opinion of the Court, is irrelevant, argumentative, unnecessary, repetitive, vexatious or not conducive to a decision on the issues in the case.

(9) All oral evidence must be recorded.

51 **INTERPRETATION OF EVIDENCE**

(1) Where evidence or argument in an action is given in a language with which -

(a) any member of the Court;

(b) the legal representative of any party; or

(c) any party, if he or she is unrepresented,

is not sufficiently conversant, the evidence or argument must be interpreted by a competent interpreter, sworn to interpret faithfully and to the best of his or her ability.

(2) Every party that intends to present evidence or argument which he or she knows or ought to foresee will require interpretation, must arrange with the Registrar at least five days in advance to have an interpreter available. If the Registrar cannot make the arrangements, the party concerned must do so.

(3) Before any person is employed as an interpreter the Court may, if in its opinion it is expedient to do so, or if any party on reasonable grounds so desires, satisfy itself as to the competence and integrity of the person after hearing evidence or otherwise.

(4) Where the services of an interpreter are used in any action, the costs (if any) of the interpretation will, unless the Court orders otherwise, be costs in the cause : Provided that where the interpretation of evidence or argument given in one of the official languages of the Republic is required -

(a) by a party, the costs (if any) will be payable by that party; or

(b) by the Court, the costs will be payable by the state.

52 **SITE INSPECTIONS**

(1) The Court may, subject to applicable law, enter and inspect -

(a) any land which is the subject of the case;

(b) any alternative state-owned land which might be awarded to the plaintiff; and

(c) any other land which is the subject of an alleged comparable transaction to which the attention of the Court has been drawn.

(2) All parties are entitled to be present and to be represented at site inspections.

(3) Nobody except parties may, without leave of the presiding judge, be present at any site inspection.

53 **PRESENTING ARGUMENT TO THE COURT**

(1) The plaintiff may, before adducing evidence, make an opening statement to Court.

(2) Any other party may, before leading evidence, make an explanatory statement to the Court.

(3) The plaintiff may, after all evidence in the action has been given, address oral argument to the Court, after which every other party may do the same and the plaintiff may reply to anything arising therefrom. Oral argument must be succinct and relevant to the issues before the Court.

(4) No argument may rely on facts not substantiated by evidence before the Court, except facts of which the Court is, by law, entitled to take judicial notice.

J HEARINGS

54 **HEARING IN CHAMBERS**

The presiding judge may decide a matter in chambers in the absence of the parties -

(a) which is unopposed;

(b) where the participating parties consent thereto;

(c) in cases in which any law or these rules so provide; or

(d) after hearing the participating parties by conference telephone call,

in cases where the presiding judge considers such procedure appropriate.

55 **DATE OF HEARING**

(1) The presiding judge will, at the request of any party, and may, of his or her own accord, determine a date, time and venue or venues for the hearing of a case, if he or she is of the opinion that the case is sufficiently advanced to make the determination of a hearing date appropriate.

(2) In deciding whether a case is sufficiently advanced to make the determination of a hearing date appropriate, the presiding judge may assume that any party that is under bar in respect of the delivery of an answering affidavit, response or plea, will not be delivering such document.

(3) The Registrar must send a notice of the time, date and venue or venues determined by the presiding judge for the hearing of a case to all parties, except those present at any conference during which the determination was made.

(4) A notice of set-down containing the time, date and venue or venues of any hearing, must be delivered by the applicant or plaintiff within ten days of being informed (at a conference or by the Registrar) of the date.

(5) No case may be postponed after a date of hearing has been allocated, except with leave of the Court.

(6) It is the duty of the applicant or plaintiff to inform the Registrar immediately after a settlement has been reached or a case has been withdrawn.

56 **COLLATION AND INDEX OF DOCUMENTS**

(1) The applicant or plaintiff must not later than five days before the hearing of any case -

(a) collate, number and firmly secure in a bundle, all pages of all documents filed in the case;

(b) prepare sufficient additional bundles of documents if the case is to be heard by more than one judge or if assessors will be assisting the Court; and

(c) prepare and deliver a complete index.

(2) Formal notices and other documents which are not relevant to the matters at issue must not be included in the bundle or in the index. Those notices and documents must, however, remain in the Court file.

57 **PRIOR ADJUDICATION UPON ISSUES OF LAW OR FACT**

(1) Should the Court, upon application by any party or of its own accord, be of the opinion that there is an issue of law or fact in a case which may conveniently be decided -

(a) before further documents are delivered in the case;

(b) before evidence is led in an action; or

(c) separately from some other issue,

the Court may order a separate hearing of that issue, and grant any extensions of time periods prescribed in the rules which may be desirable because of the separate hearing.

(2) When the Court decides the issue, it may make an order thereon and if the order does not dispose of the case, the Court -

(a) may allow any party in application proceedings to amend any notice or to file further affidavits; or

(b) may allow any party in an action to amend any notice, statement of claim, plea, reply or further particulars; and

(c) must determine how any remaining issues will be dealt with.

(3) Should the issue be a question of law and should the parties agree upon the facts, the facts may be admitted and recorded at the hearing and the Court may make an order without taking evidence.

58 **DEFAULT OF APPEARANCE AT THE HEARING OF A CASE**

(1) Should the applicant or plaintiff appear at the commencement of a hearing and any other party fail to appear, the Court may continue with the hearing and make any order which it considers just in the absence of that party.

(2) Should the applicant or plaintiff fail to appear at the commencement of a hearing, the Court may dismiss the case or make any other order which it considers just.

59 **HEADS OF ARGUMENT**

(1) The Court may direct the parties, or any of them, to furnish heads of argument in a case.

(2) Any direction under subrule (1) -

(a) must stipulate when and by whom heads of argument must be delivered;

(b) must indicate specific issues on which argument is required; and

(c) must be brought to the attention of the parties concerned at a conference or by the Registrar.

(3) The heads of argument must include a list of the authorities to be quoted in support of each head.

K ORDERS

60 **ORDERS IN GENERAL**

(1) Every order of the Court must be in writing or be recorded.

(2) An order need not be pronounced in open Court when it is inconvenient to do so.The Registrar must forthwith inform all parties by written notice sent to their service addresses of any order which was not made in open Court.

61 **ORDERS FOR COSTS**

(1) The Court may make orders in relation to costs which it considers just, and it may, in exercising that discretion -

(a) elect not to award costs against an unsuccessful party -

(i) who has put a case or made submissions to the Court in good faith in order to protect or advance his or her legitimate interest; or

(ii) for any other sufficient reason;

(b) award costs on the scale of party and party or attorney and client;

(c) award costs against any legal representative or office bearer of a party *de bonis propriis*; and

(d) penalise, in the award of costs, any party -

(i) who has unnecessarily protracted the case by calling unnecessary witnesses or by handing in unnecessary documents or by excessively long examination or cross-examination of witnesses or by unnecessarily labouring any point;

(ii) who or whose legal representative has failed to attend a conference, unless that party or legal representative has given a good reason for his or her failure;

(iii) who failed to comply, timeously or at all, with the provisions of these rules;

(iv) who failed to a material degree to promote the expeditious, economical and effective disposal of the case;

(v) who failed to deliver heads of argument timeously or at all after being directed to do so under rule 59(1); or

(vi) who or whose legal representative has been guilty of any objectionable or unprofessional conduct.

(2) If the Court makes or has made an order in terms of which a party -

(a) must pay compensation to another party; and

(b) is entitled to the payment of costs by that other party,

it may order that the costs be set off against the compensation. In this event, the compensation (or any balance thereof) only becomes payable at a time or times set out in the Court order.

62 **ORDERS ON SETTLEMENT**

(1) The Court may, on application by any party to a settlement -

(a) note the settlement;

(b) make the deed of settlement, or any portion thereof, an order of the Court;

(c) give an order pursuant to the settlement;

(d) if the settlement agreement was cancelled, give an order confirming the cancellation and directions for the continuation of the case or the commencement of a fresh hearing; or

(e) dismiss the application; and

(f) make an order on the costs of the application.

(2) Any application in terms of subrule (1) must be on notice, unless the application is made in Court or during a conference where the parties concerned are present or represented, or where a written waiver of this right is submitted (which waiver may be contained in the deed of settlement).

63 **WAIVER OF ORDERS**

(1) Any party in whose favour an order of the Court has been made may waive the order either in whole or in part by delivering a notice to that effect. Where there has been a waiver in part only, the remaining part of the order stands.

(2) The provisions of rule 27(2) and (3) relating to costs apply *mutatis mutandis* to a waiver under this rule, unless the Court orders otherwise or the parties agree otherwise.

64 **VARIATION AND RESCISSION OF ORDERS**

(1) Subject to section 35(11) of the Restitution of Land Rights Act, the Court may suspend, rescind or vary, of its own accord or upon the application of any party, any order, ruling or minutes of a conference which contains an ambiguity or a patent error or omission, in order to clarify the ambiguity or to rectify the patent error or omission.

(2) Any party seeking the rescission or variation of an order in terms of section 35(11) or (12) of the Restitution of Land Rights Act or in terms of subrule (1) may do so only upon -

(a) application delivered within ten days from the date upon which he or she became aware of the order; and

(b) good cause shown for the rescission or variation.

(3) Any party applying under this rule must deliver notice of his or her application to all parties whose interests may be affected by the rescission or variation sought.

65 **SUSPENSION OF ORDERS**

(1) Subject to subrule (2), where -

(a) notice of an application has been delivered for leave to appeal against an order of the Court, either to the Court or to any other court having jurisdiction to hear the application;

(b) an appeal against an order of the Court has been noted after leave to appeal has been obtained; or

(c) an application has been made to correct, vary or amend an order of the Court,

the operation and execution of the order in question is suspended pending the determination of the application or appeal.

(2) The Court may, on application by any party, order that the suspension referred to in subrule (1) will not come into effect or is lifted.

(3) The Court may, upon application by any party or of its own accord, suspend any order of the Court for a given period or until the happening of a particular event.

L EXECUTION

66 **TAXATION OF COSTS**

(1) Costs awarded in favour of any party must be taxed at the tariff applicable from time to time in the Supreme Court, subject to any deviations ordered by the Court.

(2) The tariff of fees and claims for deputy sheriffs in force from time to time in the Supreme Court under the Uniform Rules and relating to the service and execution of process, and the provisions relating to the taxation thereof, apply *mutatis mutandis* to the service and execution of process of the Court.

(3) The Registrar must tax bills of costs in accordance with the provisions of these rules or, where these rules are silent, in accordance with the provisions of the Uniform Rules.

(4) Any costs awarded include the qualifying fees of expert witnesses who testified and the fees of referees, unless the Court orders otherwise. Such fees are subject to taxation by the Registrar.

(5) Any party may apply to the presiding judge for review of any costs or expenses awarded or refused by the Registrar in taxing a bill of costs. The application must be made *mutatis mutandis* in accordance with the procedures which apply to applications for a review of taxation by a taxing master of the Supreme Court.

67 **EXECUTION OF ORDERS**

Rules 45 and 46 of the Uniform Rules and the forms prescribed under those rules apply *mutatis mutandis* to the execution of any order of the Court.

68 **SUPERANNUATION**

(1) After three years from the date on which an order was made, no writ of execution may be issued pursuant thereto unless the debtor consents to the issue of the writ or unless the order is revived by the Court upon application on notice to the debtor.

(2) Writs of execution once issued remain in force, and may, subject to prescription in terms of any law, be executed at any time without being renewed.

M APPEALS

69 **APPEALS TO THE APPELLATE DIVISION AND CONSTITUTIONAL COURT**

(1) A party that wishes to appeal against an order of the Court must apply to the Court for leave to appeal -

(a) orally at the time when the order is made by the Court, in which event that party must at the same time deal with the matters referred to in subrule (2); or

(b) by notice of application for leave to appeal delivered within fifteen days -

(i) after the order was made; or

(ii) after full reasons for the order were given, if the reasons were given on a later date.

(2) The notice referred to in subrule (1)(b) must specify -

(a) the findings of fact and law appealed against;

(b) whether the whole or part only of the order is appealed against, and if part only, which part;

(c) the grounds on which leave to appeal is sought; and

(d) the court to which leave to appeal is sought.

(3) The application referred to in subrule (1)(b) must be heard -

(a) by the judge or judges who were members of the Court at the hearing, or if the judge is or judges are not available, by a judge or judges appointed by the President for that purpose; and

(b) on a date set by the judge or judges who will be hearing the application.

The Registrar will inform the parties of the date.

(4) The Court may direct that reasons for granting or refusing leave to appeal will only be given on request by any of the parties. A request for reasons must be filed within ten days after leave to appeal was granted or refused.

70 **APPEALS AGAINST DETERMINATIONS BY ARBITRATORS**

(1) A notice of appeal against a determination of an arbitrator must -

(a) be delivered by the party wishing to appeal within fifteen days after that party was furnished with a copy of the determination;

(b) state whether the whole or part only of the determination is appealed against, and if part only, what part;

(c) set out the grounds of appeal, specifying the findings of fact and law appealed against; and

(d) contain a service address for delivery of further documents in the case.

(2) Any party wishing to cross-appeal must do so by delivering a notice of cross-appeal within ten days after delivery of the notice of appeal. The notice must comply with subrule (1).

(3) Any party wishing to oppose an appeal or cross-appeal must deliver a notice of appearance within ten days of receipt of the notice of appeal or cross-appeal.

(4) In the event of an appeal or cross-appeal, the case will be reheard by the Court. The hearing will take the form of an action. The rules relating to the preparation for and conduct of an action shall apply, except that no statement of claim, plea or reply may be filed, unless the Court orders otherwise. The portions of the determination not appealed against will stand as an agreement between the parties as to the contents thereof.

(5) After delivery of any notices of cross-appeal, or after expiry of the period for delivery thereof, the Registrar must furnish copies of the notices of appeal and cross-appeal to the arbitrator who must, within fifteen days thereafter, deliver a statement setting out -

(a) the facts found to be proved;

(b) the grounds for arriving at any finding of fact appealed against;

(c) the reasons for any finding of law appealed against; and

(d) the reasons for rejecting or admitting any evidence where such rejection or admission has been appealed against,

but only to the extent that those matters have not already been dealt with in the determination.

(6) A party may abandon the whole or part only of a determination in his or her favour by delivering a notice to that effect, stating whether he or she abandons the whole determination or part only, and if part only, which part.

(7) The appellant must, within thirty days after noting the appeal, deliver a request directed to the Registrar for the allocation of the case to a presiding judge. Failing delivery of such a request the appeal will lapse.

(8) If a cross-appeal has been noted and the appeal has lapsed, the cross-appeal will also lapse unless the cross-appellant delivers a request to the Registrar for the allocation of the case to a presiding judge within fifteen days after the appeal has lapsed.

(9) The appeal will be heard at a time, on a date and at a venue or venues determined by the presiding judge. The Registrar will send a written notice of the time, date and venue or venues to all parties at their respective service addresses.

(10) A notice of set-down containing the time, date and venue or venues of the hearing must be delivered by the appellant or, if the appeal has lapsed, by the cross-appellant within ten days of being informed of the hearing date.

(11) Notwithstanding the provisions of this rule, the President or the presiding judge may in consultation with all the parties -

(a) direct that an appeal be heard as an urgent matter;

(b) call on the parties to attend a conference; or

(c) give further directives on the conduct of the appeal which he or she considers appropriate.

(12) The appellant, or if the appeal has lapsed the cross-appellant, must, no later than twenty days before the hearing of the appeal or cross-appeal, as the case may be -

(a) in consultation with the Registrar, ensure that the record is complete, is properly indexed and paginated and that there are sufficient copies where the appeal is to be heard before more than one judge; and

(b) deliver copies of the record and of the index.

71 **APPEALS FROM COURTS**

(1) Any party that has appealed against a decision of a magistrates' court over which the Court enjoys appellate jurisdiction must prosecute such appeal in the Court in the same manner as a civil appeal from a magistrate's court to the Supreme Court.

(2) Any party that has appealed against a decision of a division of the Supreme Court over which the Court enjoys appellate jurisdiction must prosecute that appeal in the Court in the same manner as an appeal from a court constituted by a single judge to a full court of that division.

(3) Any function which is ordinarily performed by a Registrar or judge president of a division of the Supreme Court in relation to a civil appeal will be performed by the Registrar or the President respectively in an appeal contemplated in subrule (1).

N PENDING CASES

72 **APPLICATION OF RULES**

(1) These rules will, from the date of publication thereof in the *Gazette,* apply to all cases pending before the Court.

(2) It will not be necessary to -

(a) re-issue any process which has already been issued; or

(b) re-file or re-deliver any document which has already been filed or delivered,

in a pending case. The further conduct of the case must be according to these rules.

73 **TRANSFER OF CASES**

(1) A case which is pending in another court in respect of which the Court has jurisdiction may be transferred to the Court on application made jointly by all the parties for leave to do so.

(2) The provisions of rule 72(2) will apply *mutatis mutandis* to any case transferred to the Court under this rule.

SCHEDULE 1

Form 1	Notice of motion for applications
Form 2	Notice of motion for review proceedings
Form 3	Notice of referral by the Chief Land Claims Commissioner where agreement on the finalisation of the claim has been reached
Form 4	Notice of referral by the Chief Land Claims Commissioner where no agreement on the finalisation of the claim has been reached
Form 5	Notice of referral by the Director-General of Land Affairs where agreement on the finalisation of the claim has been reached
Form 6	Notice of referral by the Director-General of Land Affairs where no agreement on the finalisation of the claim has been reached
Form 7	Notice of referral of case to arbitration
Form 8	Notice of action
Form 9	Document warning of importance of case and attached to notices by which cases are initiated
Form 10	Notice of appearance
Form 11	Notice to deliver answering affidavit/plea/response
Form 12	Notice to member/office bearer
Form 13	Discovery affidavit
Form 14	Subpoena

FORM 1

IN THE LAND CLAIMS COURT Case No : . . . . . .

In the case of :

. . . . . First*Applicant (*give name of first applicant only*) and others*

and

. . . . . First* Respondent *(give name of first respondent only)* and others*

NOTICE OF MOTION
(Applications)

To : . . . . . *(give full names and physical addresses of all the respondents ie those persons against whom an order is sought or whose rights or interests may be affected by the application; this includes government officials or departments having an interest in the matter; if there are many respondents, use a separate schedule)*

This document gives you notice that . . . . . *(give full names, identity or registration numbers and physical addresses of all the applicants; if there are many, use a separate schedule)* hereby applies/apply to the Land Claims Court for an order as follows : . . . . . *(set out in full the order applied for)*

The grounds on which the application is based are set out in the affidavit by . . . . . *(give name)*

The land which may be affected by the order asked for is . . . . . *(give descriptions and title numbers, if available, of all properties affected)**

If you wish to participate in the case, you must complete the notice of appearance forms attached to this document and hand, fax or send them by registered mail to :

(a) the Registrar of the Court at :
Trust Bank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel No : (011) 781 2291

Private Bag X10060
Randburg, 2125

Fax No : (011) 781 2217/8

and

(b) the First*Applicant at the service address below.

Your notice must-

(a) reach the Registrar and the First*Applicant no later than 10 days after you receive this document (in counting the days do not include Saturdays, Sundays and public holidays);
(b) contain an address for delivery to you of further documents in the case. That address must be the address of your attorney or a physical address within 8 kilometres of the Land Claims Court or the magistrate's court for the district where the above land is situated.*

If your notice does not reach the Registrar and the First*Applicant in time-

(a) you will not receive further documents in the case and you may not participate in the case; and
(b) the Land Claims Court may make an order which affects you without giving you any further notice.

If your notice is received in time-

(a) you may file an answering affidavit;
(b) the First*Applicant will deliver a notice to your service address telling you when to do this and who must receive it.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . .

. . . . . *(Signature)*
First* Applicant or his or her attorney

First* Applicant's Service address :

. . . . . .

. . . . . .

(give name of firm, physical address, post office box and facsimile number, where applicable)

DELETE WHERE INAPPLICABLE

FORM 2

IN THE LAND CLAIMS COURT Case No : . . . . . .

In the case of :

. . . . . First*Applicant (*give name of first applicant only)* and others*

and

: . . . . . First* Respondent (*give name of first respondent only)* and others*

NOTICE OF MOTION
(Review proceedings)

To : . . . . . (*insert full name and physical address of all respondents to whom this notice of motion is addressed; if there are many, use a separate schedule).*

This document gives you notice that . . . . . *(give full names, identity or registration numbers and addresses of all the applicants; if there are many, use a separate schedule)* hereby applies/apply* to the Land Claims Court for-

1 the review of the following decisions/actions of . . . . . *(name the Minister, Commission or other functionary concerned) :* . . . . . *(set out the decisions/actions to be reviewed);*

2 . . . . . *(set out details of the other relief claimed)*

The grounds on which the application is based are set out in the affidavit by . . . . . *(give name)*

To : . . . . . *(name the Minister, Commission or other functionary concerned)*
You must, within 15 days of receiving this notice, deliver to the Registrar of the Land Claims Court -
(a) the record of the proceedings and all documents relevant to the above decisions/actions;
(b) your reasons for the decisions/actions
and notify the the First*Applicant that you have done so.

The persons against whom an order is asked for or whose rights or interests may be affected by this application are . . . . . .
. . . . . .
(give full names and physical addresses of all the respondents, ie the entity or functionary whose decisions/actions are under review and all persons whose rights or interests may be affected by the application. If there are many respondents, use a separate schedule.)

If you wish to participate in the case, you must complete the notice of appearance forms attached to this document and hand, fax or send them by registered mail to :

(a) the Registrar of the Court at
Trust Bank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel No : (011) 781 2291
Private Bag X10060
Randburg, 2125
Fax No : (011) 781 2217/8
and
(b) the First*Applicant at the service address below.

Your notice must-

(a) reach the Registrar and the First*Applicant no later than 10 days after you receive this document (in counting the days do not include Saturdays, Sundays and public holidays);
(b) contain an address for delivery to you of further documents in the case. That address must be the address of your attorney or a physical address within 8 kilometres of the Land Claims Court or the magistrate's court for the district where the above land is situated.*

If your notice does not reach the Registrar and the First*Applicant in time-

(a) you will not receive further documents in the case and you may not participate in the case; and
(b) the Land Claims Court may make an order which affects you without giving you any further notice.

If your notice is received in time-

(a) you may file an answering affidavit;
(b) the First*Applicant will deliver a notice to your service address telling you when to do this and who must receive it.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . .

. . . . . *(Signature)*
First* Applicant or his or her attorney

First* Applicant's Service address :
. . . . . .
. . . . . .
(give name of firm, physical address, post office box and facsimile number, where applicable)

*** DELETE WHERE INAPPLICABLE**

FORM 3

IN THE LAND CLAIMS COURT Case No : . . . . . .

In the case of :

. . . . . First*Claimant (*give name of first claimant only)* and others*

concerning:

. . . . . *(give general description of the land concerned)*

NOTICE OF REFERRAL

(Chief Land Claims Commissioner - agreement reached)

To : . . . . . *(insert full name and physical address of all persons to whom this notice of referral is addressed; if there are many, use a separate schedule).*

This document gives you notice that the Chief Land Claims Commissioner is referring an agreement to the Land Claims Court concerning a claim by . . . . . *(give full names, identity or registration numbers and physical addresses of all claimants; if there are many claimants, use a separate schedule)*

Copies of the agreement, the report of the Commission and a list of the other documents in the bundle submitted by the Commissioner to the Land Claims Court are annexed.

The persons *(if any)* who did not sign a request that the settlement agreement be made an order of the Court and whose rights or interests may be affected by the agreement are : . . . . . *(give full names and physical addresses of all such persons, including government officials or departments; if there are many, use a separate schedule)*

The land which may be affected by the agreement is . . . . . *(give descriptions and title numbers, if available, of all properties affected)*

If you wish to participate in the Court proceedings which deal with the agreement, you must complete the notice of appearance forms attached to this document and hand, fax or send them by registered mail to :

(a) the Registrar of the Court at
Trust Bank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel No : (011) 781 2291
Private Bag X10060
Randburg, 2125
Fax No : (011) 781 2217/8

b) the Chief Land Claims Commissioner at the service address below
and

(c) the First*Claimant at : . . . . . *(insert First* Claimant's service address).*

Your notice must-

(a) reach the Registrar, the Chief Land Claims Commissioner and the First* Claimant no later than 10 days after you receive this document (in counting the days do not include Saturdays, Sundays and public holidays);

(b) contain an address for delivery to you of further documents in the case. That address must be the address of your attorney or a physical address within 8 kilometres of the Land Claims Court or the magistrate's court for the district where the above land is situated.

If your notice does not reach the Registrar, the Commissioner and the First* Claimant in time-

(a) you will not receive further documents in the case and you may not participate in the case; and

(b) The Land Claims Court may make an order which affects you without giving you any further notice.

If your notice is received in time,

(a) you may file a response to the agreement or any report or other document in the bundle filed by the Commissioner with the Land Claims Court;

(b) the First* Claimant will deliver a notice to your service address telling you when to do this and who must receive it.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . .

. . . . . *(Signature)*

For : Chief Land Claims Commissioner

Service address :

. . . . . .

. . . . . .

(give physical address, post office box and facsimile number)

**** DELETE WHERE INAPPLICABLE***

FORM 4

IN THE LAND CLAIMS COURT

Case No : . . . . . .

In the case of :

. . . . . First* Claimant *(give name of first claimant only)* and others*

concerning:

. . . . . *(give general description of the land concerned)*

NOTICE OF REFERRAL

(Chief Land Claims Commissioner - no agreement reached)

To : . . . . . *(insert full name and physical address of all persons to whom this notice of referral is addressed; if there are many, use a separate schedule).*

This document gives you notice that the Chief Land Claims Commissioner is referring to the Land Claims Court a claim by . . . . . .

. . . . . .

(give full names, identity or registration numbers and physical addresses of all claimants; if there are many claimants, use a separate schedule.)

The claimant/s* is/are* are claiming . . . . . *(give brief description of the claim)*

A copy of the report of the Commission and a list of the other documents in the bundle submitted by the Commissioner to the Land Claims Court are annexed.

The persons against whom an order is asked for or whose rights or interests may be affected by this claim are

. . . . . .

(give full names and physical addresses of all defendants, ie those persons against whom an order is sought or whose rights or interests may be affected by the claim. This includes government officials or departments having an interest in the matter; if there are many, use a separate schedule.)

The land which may be affected by the claim is . . . . . .

(give descriptions and title numbers, if available, of all properties affected)

If you wish to participate in the case, you must complete the notice of appearance forms attached to this document and hand, fax or send them by registered mail to :

(a) the Registrar of the Court at :
Trust Bank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel No : (011) 781 2291
Private Bag X10060
Randburg, 2125
Fax No : (011) 781 2217/8

(b) the Chief Land Claims Commissioner at the service address below
and

(c) the First*Claimant at : . . . . . *(insert First* Claimant's service address).*

Your notice must-

(a) reach the Registrar, the Chief Land Claims Commissioner and the First* Claimant no later than 10 days after you receive this document (in counting the days do not include Saturdays, Sundays and public holidays);

(b) contain an address for delivery to you of further documents in the case. That address must be the address of your attorney or a physical address within 8 kilometres of the Land Claims Court or the magistrate's court for the district where the above land is situated.

If your notice does not reach the Registrar, the Commissioner and the First* Claimant in time-

(a) you will not receive further documents in the case and you may not participate in the case; and

(b) the Land Claims Court may make an order which affects you without giving you any further notice.

If your notice is received in time,

(a) you may file a response to any report or other document in the bundle filed by the Commissioner with the Land Claims Court;

(b) the First* Claimant will deliver a notice to your service address telling you when to do this and who must receive it.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . .

. . . . . *(Signature)*

For : Chief Land Claims Commissioner

Service address :

. . . . . .

. . . . . .

(give physical address, post office box and facsimile number)

** DELETE WHERE INAPPLICABLE*

FORM 5

IN THE LAND CLAIMS COURT Case No : . . . . . .

In the case of :

. . . . . First* Applicant (*give name of first applicant only*) and others*

and

. . . . . First* Respondent (*give name of first respondent only*) and others*

NOTICE OF REFERRAL

(Director-General of Land Affairs - agreement reached)

To : . . . . . (*insert full name and physical address of all persons to whom this notice of referral is addressed; if there are many, use a separate schedule*)

This document gives you notice that the Director-General of Land Affairs is referring a settlement agreement to the Land Claims Court concerning an application for an award of certain rights in land to . . . . . .

. . . . . .

(give full names, identity or registration numbers and physical addresses of all applicants; if there are many, use a separate schedule)

Copies of the settlement agreement, the Director-General's certificate and a list of the other documents in the bundle submitted by the Director-General are annexed.

The persons (*if any*) who did not sign the agreement and whose rights or interests may be affected by it are

. . . . . .

(give full names and physical addresses of all such persons)

The land which may be affected by the settlement is . . . . . .

(give descriptions and title numbers, if available, of all properties affected)

If you wish to participate in the Court proceedings which deal with the agreement, you must complete the notice of appearance forms attached to this document and hand, fax or send them by registered mail to :

(a) the Registrar of the Court at:
Trust Bank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel No : (011) 781 2291

Private Bag X10060
Randburg, 2125
Fax : (011) 781 2217/8

(b) the Director-General of Land Affairs at the service address given below
and
(c) the First*Applicant . . . . . (*insert First* Applicant's service address)*

Your notice must-

(a) reach the Registrar, the Director-General and the First*Applicant no later than 10 days after you receive this document (in counting the days do not include Saturdays, Sundays and public holidays);
(b) contain an address for delivery to you of further documents in the case. That address must be the address of your attorney or a physical address within 8 kilometres of the Land Claims Court or the magistrate's court for the district where the above land is situated.

If your notice does not reach the Registrar and the First*Applicant in time-

(a) you will not receive further documents in the case and you may not participate in the case; and
(b) the Land Claims Court may make an order which affects you without giving you any further notice.

If your notice is received in time,

(a) you may file a response to the agreement or any report or other document in the bundle filed by the Director-General with the Land Claims Court;
(b) the First* Applicant will deliver a notice to your service address telling you when to do this and who must receive it.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . .

. . . . . (*Signature*)
For : Director-General of Land Affairs

Service address :

. . . . . .

. . . . . .

(give physical address, post office box and facsimile number)

** DELETE WHERE INAPPLICABLE*

FORM 6

IN THE LAND CLAIMS COURT Case No : . . . . . .

In the case of :

. . . . . First* Applicant *(give name of first applicant only)* and others*

and

. . . . . First* Respondent *(give name of first respondent only)* and others*

NOTICE OF REFERRAL
(Director-General of Land Affairs - no agreement reached)

To : . . . . . *(give full names, physical and postal addresses and telephone numbers, if available, of all the respondents, ie those persons against whom an order is sought or whose rights or interests may be affected by the application. This includes government officials or departments having an interest in the matter. If there are many respondents, use a separate schedule.)*

This document gives you notice that the Director-General of Land Affairs is referring to the Land Claims Court an application by . . *(give full names, identity or registration numbers, physical and postal addresses and telephone numbers, if available, of all applicants; if there are many, use a separate schedule).*

The applicant/s* is/are*applying for an order as follows:

. . . . . .
(give brief description of the relief sought in the application)

A list of the documents contained in the bundle submitted by the Director-General to the Land Claims Court is annexed.

The land which may be affected by the application is . . . . . .
(give descriptions and title numbers, if available, of all properties affected)

If you wish to participate in the case,

(a) you must complete the notice of appearance forms attached to this document and hand, fax or send them by registered mail to :

(i) the Registrar of the Court at:
Trust Bank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel No : (011) 781 2291

Private Bag X10060
Randburg, 2125
Fax : (011) 781 2217/8

(ii) the Director-General of Land Affairs at the service address given below
and

(iii) the First*Applicant . . . . . *(insert First* Applicant's service address);*

(b) you may, together with the other parties in the case, make a joint recommendation to the Court on an arbitrator. You must do this within 30 days of the date of this notice. Details of the other parties are set out above. If you reach agreement, you must hand, fax or send by registered mail full details of the recommended arbitrator to the Registrar within the 30 day period. The Court does not have to accept your recommendation and may decide on a different arbitrator.

Your notice of appearance must-

(a) reach the Registrar, the Director-General and the First*Applicant no later than 10 days after you receive this document (in counting the days do not include Saturdays, Sundays and public holidays); and

(b) contain an address for delivery to you of further documents in the case. That address must be the address of your attorney or a physical address within 8 kilometres of the Land Claims Court or the magistrate's court for the district where the above land is situated.

If your notice does not reach the Registrar and the First*Applicant in time-

(a) you will not receive further documents in the case and you may not participate in the case; and

(b) the Land Claims Court may make an order which affects you without giving you any further notice.

If your notice is received in time you will be called to a meeting by the Registrar to plan the arbitration.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . .

. . . . . *(Signature)*
For : Director-General of Land Affairs

Service address :

. . . . . .
. . . . . .
(give physical address, post office box and facsimile number)

* *DELETE WHERE INAPPLICABLE*

FORM 7

Case No : . . . . . .

IN THE LAND CLAIMS COURT

In the case of :

. . . . . First* Plaintiff/Applicant* *(give name of first plaintiff/applicant only in heading)* and others*

and

. . . . . First* Defendant/Respondent* *(give name of first defendant/respondent only in heading)* and others*

NOTICE OF REFERRAL OF CASE TO ARBITRATION

To : . . . . . ,
(insert full name and physical address of all plaintiffs/applicants/defendants/respondents to whom this notice is addressed; if there are many, use a separate schedule)

This document gives you notice that Judge . . . . . *(insert name of judge)* -

(a) has referred this matter to arbitration and

(b) has appointed . . . . . *(name of arbitrator)*
of . . . . . *(insert address)*
as the arbitrator who will hear the case.

You must attend a meeting to plan the arbitration at . . . . . *(insert venue)*
on . . . . . *(insert date and time)*.

The chairperson of that meeting will inform you of-

(i) the time, date and venue of the arbitration hearing; and

(ii) the procedure which will be followed from now on.

. . . . . .

REGISTRAR: LAND CLAIMS COURT
Trust Bank Centre, Randburg Mall
Cnr Hill St and Kent Ave
Randburg 2194
Private Bag X10060
Randburg 2125
Tel: 011 7812291
Fax: 011 7812217/8

**DELETE WHERE INAPPLICABLE*

FORM 8

Case No : . . . . . .

IN THE LAND CLAIMS COURT

In the case of :

. . . . . First* Plaintiff *(give name of first plaintiff only)* and others*

and

. . . . . First* Defendant *(give name of first defendant only)* and others*

NOTICE OF ACTION

To : . . . . . *(insert full name and physical address of all persons to whom this notice of action is addressed; if there are many, use a separate schedule)*

This document gives you notice that . . . . . .
(give full names and identity or registration numbers of all plaintiffs; if there are many, use a separate schedule)
are starting a court action in the Land Claims Court.

Details of what he /she/they* is/are* claiming in the action and the grounds on which he/she/they* is/are* doing so, are set out in the statement of claim which is annexed.

The persons against whom the claim is made or whose rights or interests may be affected by this action are
(give full names and physical addresses of all defendants, ie those persons against whom relief is claimed or whose rights or interests may be affected by the action; this includes government officials or departments having an interest in the matter; if there are many defendants, use a separate schedule)

The land which may be affected by the action is . . . . . .
*(give descriptions and title numbers, if available, of all properties affected)**

If you wish to participate in the case, you must complete the notice of appearance forms attached to this document and hand, fax or send them by registered mail to :

(a) the Registrar of the Court at
Trust Bank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel No : (011) 781 2291

Private Bag X10060
Randburg, 2125

Fax No : (011) 781 2217/8

and

(b) the First* Plaintiff at the service address below.

Your notice must-

(a) reach the Registrar and the First*Plaintiff no later than 10 days after you receive this document (in counting the days do not include Saturdays, Sundays and public holidays);
(b) contain an address for delivery to you of further documents in the case. That address must be the address of your attorney or a physical address within 8 kilometres of the Land Claims Court or the magistrate's court for the district where the above land is situated.*

If your notice does not reach the Registrar and the First* Plaintiff in time-

(a) you will not receive further documents in the case and you may not participate in the case; and
(b) the Land Claims Court may give a judgment which affects you without giving you any further notice.

If your notice is received in time-

(a) you may file a plea;
(b) the First* Plaintiff will deliver a notice to your service address telling you when to do this and who must receive it.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . .

. . . . . *(Signature)*
First* Plaintiff or his or her attorney

First* Plaintiff's Service address :

. . . . . .
. . . . . .
(give name of firm, physical address, post office box and facsimile number, where applicable)

**DELETE WHERE INAPPLICABLE*

FORM 9

English	These documents are very important and may affect your rights. If you need advice on what to do, you should contact a lawyer of your choice or the Legal Aid Board immediately. The Registrar of the Land Claims Court (tel 011 781 2291), the Law Society of your province or your nearest magistrate's court will be able to refer you to persons who can help you.
Afrikaans	Hierdie dokumente is baie belangrik en kan u regte beïnvloed. Indien u raad nodig het oor wat u te doen staan, moet u onmiddellik met u eie prokureur, of met die Regshulpraad skakel. Die griffier van die Grondeisehof (tel nr 011 781 2291), die Prokureursorde van u provinsie, of u naaste landdroshof kan u na die regte persoon verwys.
isiNdebele	Imitlolo le iqakatheke khulu begodu ingathinta amalungelo wakho. Nange udinga iseyeleliso bona wenzeni, ufanele ubonane negcwetha elithandwa nguwe noma iBhodo yeSizo lezoMthetho msinyazana. Isikhulu seKhotho yokuBuyiswa kweNarha (tel no 011 781 2291), iSosayethi yoMthetho yePhrovinsi yakho, nofana iKhotho kaMarhastrata ingakgona ukukuthumela ebantwini abangakusiza.
Sepedi	Ditokumente tse di bohlokwa kudu gomme di ka ama ditokelo tsa gago. Ge e ba o nyaka keletso go se o se dirago, ikopanye le ramolao o mo ratago goba Boto ya Thuso ya Semolao ka pela. Mongwaledi wa Kantoro ya Pusetso ya Naga (tel no 011 781 2291), Lekgotla la Boramolao la Probense ya geno goba Kantoro ya Maseterata wa kgauswi, ba tla kgona go go romela go batho bao ba ka kgonago go go thusa.
Sesotho	Ditokomane tsena ke tsa bohlokwa haholo mme di ka ama ditokelo tsa hao. Haeba o batla keletso bakeng sa seo o ka se etsang, ikopanye le mmuelli eo o mo ratang kapa Boto ya Thuso ya Semolao (Legal Aid Board) ka pele. Mongodi wa Kantoro ya Pusetso ya Naha (Land Claims Court) (tel no 011 781 2291), Lekgotla la Boramolao (Law Society) la Porofensi ya hao kapa Lekgotla la Mmaseterata le haufi, le ka kgona ho o fetisetsa ho batho ba ka o thusang.
siSwati	Lemiculu imcoka kabi ingakukhinyabeta emalungelweni akho. Uma udzinga luncedvo kutsi ungenta njani, chumana nanoma ngumuphi umMeli lomtsandzako noma iLegal Aid Board masinyane. Mabhalane weNkantolo yekuBuyiswa kweMhlaba (Land Claims Court) (tel no 011 781 2291), umtsetfo weSifundza sakini (Law Society of your Province) noma iNkantolo yeMantji lesedvute nawe (magistrate's court), batakusita bakuchumanise naloyo longakuncedza enkingeni yakho.
Xitsonga	Matsalwa lama i ya nkoka nasona ya nga khumba timfanelo ta wena. Loko u laba switsundzuxo maelana na leswi o faneleke ku endla sona, ufanele ku ti hlanganisa na muyimeri wa wena, kombe Bhodo ya Mpfuneto wa swa nawu. Motsarisi wa Khoto ya Swikoxo swa Mesaba (nomboro ya riqingho 011 781 2291), nhlangano wa nawo wa Xifundzankulu xa ka ngwina, kombe Khoto ya Magistarata wa le kusihi, hi ta ku rhumela eka vanhu lava nga ta ku pfuna.
Setswana	Makwalo a, a botlhokwa thata mme a ka ama ditokelo tsa gago. Fa o tlhoka thuso ka se o ka se dirang, ikopanye le mmueledi wa gago kgotsa Boto ya Thuso ya tsa Semolao (Legal Aid Board) ka bonako. Mokwaledi wa Lekgotla la Pusetso ya Naga (Land Claims Court) (nomoro ya mogala 011 781 2291), Mokgatlo wa Babueledi (Law Society) wa Porofense ya gago kgotsa Lekgotla la Magisiterata le le fa gaufi, le ka itse go go fitisetsa go batho ba ba ka go thusang.
Tshivenda	Haano manwalo ndi a ndeme nga maanda nahone a nga kha di kwama pfanelo dzavho. Arali vha tshi toda ngeletshedzo malugana na zwine vha nga ita, vha nga kwamana na axennde yavho kana vha kwamana na vha Legal Aid Board (Bodo ya Thusa ya zwa Mulayo) nga u tavhanya. Munwaleli wa Khumiselo ya Shango (the Registrar of the Land Claims Court (nomboro ya lutingo 011 781 2291), Lihoro la Mulayo (Law Society) la Dzingu la havho kana Khothe ya Madzhisitarata I re tsini na havho I do kona u vha kwamanya na vhathu vhane vha nga vha thusa.
isiXhosa	Lamaxwebhu abaluleke gqitha yaye angalichaphazela ilungelo lakho. Ukuba ufuna ingcebiso ngomawukwenze, kufuneka uqhagamshelane negqwetha elithandwa nguwe okanye iBhodi yezaMancedo ezoMthetho ngokukhawuleza. I-Rejistra yeNkundla yamaBango oMhlaba, (inombolo yefoni 011 781 2291), aboMbutho wezoMthetho wePhondo lakho okanye iNkundla kaMantyi ekufuphi nawe iyakubanakho ukukuthumela kubantu abanokukunceda.
isiZulu	Le miqulu ibaluleke kakhulu kanti futhi ingathinta namalungelo akho. Uma udinga ukwelulekwa ngongakwenza, kufanele uthintane nommeli ozikhethele yena, noma neBhodi Yosizo Lwezomthetho njengamanje. UMbhalisi (Registrar) weNkantolo Yokubuyiswa Kwemihlaba (kule nombolo yocingo 011 781 2291), abeNhlangano Yabameli beSifunda sakini noma iNkantolo yeMantshi eseduze nawe, yibona abayokwazi ukukuthumela kubantu abangakusiza.

FORM 10

Case No : . . . . . .

IN THE LAND CLAIMS COURT

In the case of :

. . . . . First* Plaintiff / Applicant / Claimant* *(give name of first one only)* and others*

(the rest of the heading depends on the type of case)

NOTICE OF APPEARANCE

To : The Registrar of the Land Claims Court
Trust Bank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel No : (011) 781 2291

Private Bag X10060
Randburg, 2125

Fax No : (011) 781 2217/8

Please note that . . . . . *(give full name of party)*
the . . . . . *(give the number eg First, Second, etc)* Defendant / Respondent* in this case-

1 wishes to participate in the case, and
2 has selected the address given below for delivery of further documents in the case.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . .

. . . . . *(signature)*
Party or his or her attorney
Address : . . . . . .
. . . . . .
. . . . . *(give physical address)*
P O Box No *(if any)* . . . . . .
Fax No *(if any)* . . . . . .
Tel No *(if any)* . . . . . .

✂ . . . . . ✂

Case No : . . . . . .

IN THE LAND CLAIMS COURT

In the case of :

. . . . . First* Plaintiff / Applicant / Claimant* *(give name of first one only)* and others*

(the rest of the heading depends on the type of case)

NOTICE OF APPEARANCE

To : . . . . . *(insert full name of first plaintiff/applicant/claimant only)* First* Plaintiff*/Applicant*/Claimant*
. . . . . *(insert service address of first plaintiff / applicant / claimant)*

Please note that . . . . . *(give full name of party)*
the . . . . . *(give the number eg First, Second, etc)* Defendant / Respondent* in this case-

1 wishes to participate in the case, and
2 has selected the address given below for delivery of further documents in the case.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . .

. . . . . *(signature)*
Party or his or her attorney
Address : . . . . . .
. . . . . *(give physical address)*
P O Box No *(if any)* . . . . . .
Fax No *(if any)* . . . . . .
Tel No *(if any)* . . . . . .

DELETE WHERE INAPPLICABLE

FORM 11

IN THE LAND CLAIMS COURT

Case No : .....

In the case of :

..... First* Plaintiff* / Applicant* / Claimant* *(give name of first one only)* and others*

(the rest of the heading depends on the type of case)

NOTICE TO DELIVER

To : .....
(insert name and address of specific defendant/respondent to whom notice to deliver is addressed)

Please note that as a defendant/respondent/participating party* in the above case, you must deliver your answering affidavit/plea/response* within 15 days of receipt of this notice to :

(a) the Registrar of the Court at :
Trust Bank Centre
Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2124
Private Bag X10060
Randburg, 2125

Tel No : (011) 781 2291
Fax No : (011) 781 2218

and

(b) the following persons who have also filed notices of appearance to defend/to participate in this case:
.....
.....
(give name and number of each, e g First, Second, etc Defendant/Respondent and the address and other details given by each party for the delivery to him or her of further documents in the case. If there are many, use a separate schedule)*

Dated at ..... this ..... day of ..... 19 .....

..... *(Signature)*
Applicant or his or her attorney

Applicant's service address :
.....
.....
(give name of firm, physical address, post office box and facsimile number, where applicable)

* *DELETE WHERE INAPPLICABLE*

FORM 12

IN THE LAND CLAIMS COURT Case No : . . . . . .

In the case of :

. . . . . First* Plaintiff/Applicant* *(give name of first plaintiff/applicant* only)* and others*

and

. . . . . First* Defendant/Respondent* *(give name of first defendant/respondent* only)* and others*

NOTICE TO MEMBER / OFFICE BEARER

To : . . . . . *(insert full name and physical address of person to whom this notice is addressed)*

This document gives you notice that . . . . . *(give name of entity)* is a party in a case where . . . . . *(give name of First Plaintiff/Applicant/Claimant only)* and others* claim(s)* . . . . . *(set out relief claimed).*

. . . . . *(give full names of party issuing the notice)* alleges that from . . . . . to* . . . . . *(give dates)* you have been/were a proprietor/trustee/partner/member/office bearer* of . . . . . *(give name of entity)* and that you are personally liable for :

1 the following debts of . . . . . *(give name of entity)* : . . . . . *(state obligations)* on the following grounds : . . . . . *(state grounds);*

2 any costs which may be awarded against . . . . . *(give name of entity)* in the case, on the following grounds : . . . . . *(state grounds)*

Once this notice is served on you, you are a party in the case with the rights and duties of a party.

If you deny that you are/were* a proprietor/trustee/partner/member/office bearer* of . . . . . *(give name of entity)* or that you are personally liable for the debts and costs described above, you must -

(a) complete the notice of appearance form annexed to this document ensuring that it contains an address for delivery to you of further documents in the case (that address must be the address of your attorney or a physical address within 8 kilometres of the Land Claims Court);

(b) hand, fax or send (by registered mail) the original notice of appearance form to:

the Registrar of the Court at
Trust Bank Centre, Randburg Mall
Corner of Hill Street and Kent Avenue
Randburg, 2194
Tel : (011) 781 2291

Private Bag X10060
Randburg, 2125
Fax : (011) 781 2217/8

(c) ensure that the notice reaches the Registrar no later than 10 days after you receive this document;

(d) prepare your answer to the allegations in paragraphs 1 and 2 above in the form of an affidavit;

(e) hand, fax or send (by registered mail) the original affidavit to the Registrar, ensuring that it reaches him or her no later than 25 days after you receive this document;

(f) hand, fax or send (by registered mail) copies of your notice and affidavit within the same time periods to: . . . . . *(give names and service addresses of all parties entitled to delivery of documents, including the party who issued this notice; if there are many, use a separate schedule).*

(In counting the days within which you must deliver documents, do not include Saturdays, Sundays and public holidays.)

If you fail to comply with paragraphs (a) to (f) -

(i) the Court may, in your absence, order that you are personally liable for the debts and costs described above; and

(ii) you will not receive further documents in the case and you will not be entitled to appear in the case.

Dated at . . . . . this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . .

. . . . . *(Signature)*
(Party issuing the notice)

Service address of party issuing notice :

. . . . . .

. . . . . .

(give name of firm, physical address, post office box and facsimile number, where available)

**** DELETE WHERE INAPPLICABLE***

FORM 13

IN THE LAND CLAIMS COURT

Case No .....

In the case of :

..... First* Plaintiff/Applicant/Claimant* (*give name of first one only*)and others*

(*the rest of the heading depends on the type of case*)

DISCOVERY AFFIDAVIT
(Omit paragraphs which are not applicable)

I, ... *(give full names of deponent)* say the following under oath :

(1) I am .....
(state relationship to the party concerned, if the deponent is not the party in his or her own right, and his or her authority to act on behalf of the party concerned)

(2) I am able to produce documents relating to the following issues in this case :
.....
..... *(list the issues in respect of which discovery is made)*

(3) The documents are listed in the first and second schedule to this affidavit.

(4) I object to producing the documents listed in the second schedule to this affidavit, because :
.....
.....
..... *(here state what the grounds for the objection are).*

(5) I no longer have, or have access to, the documents listed in the third schedule. I lost possession of / access to these documents .....
..... *(state when and how the documents were, or access to them was, lost)*

(6) I do not now have, and have never had access to, any document relevant to any of the issues listed in paragraph 2, other than the documents listed in the annexed schedules .

Dated at ..... this ..... day of ..... 19 .....

.....
Signature of deponent

(*Add certificate by and signature of Commissioner of Oaths*)

* *DELETE WHERE INAPPLICABLE*

FORM 14

SUBPOENA
IN THE LAND CLAIMS COURT

Case No .....

In the case of :

..... First* Plaintiff /Applicant / Claimant* (*give name of first one only*)and others*

(*the rest of the heading depends on the type of case*)

To the Deputy Sheriff : ..... (*state town*)

INFORM each of the following persons, namely :

1 ..... (*give name, sex, occupation and place of business or residence of witness*)
2 ..... (*give name, sex, occupation and place of business or residence of witness*)
3 ..... (*give name, sex, occupation and place of business or residence of witness*); and
4 ..... (*give name, sex, occupation and place of business or residence of witness*)

that :

(a) he or she must personally come to a hearing of the Land Claims Court at ..... (*state venue*) on ..... the ..... day of ..... 19 ..... at ..... (*state time*);

(b) he or she must wait at the Court until excused by the Court;

(c) he or she must come to the Court to give evidence in a case which will be heard in the Court, where the Plaintiff(s)*/ Applicant(s)*/Claimant(s)* is/are* claiming :

.....
.....;
(*describe, in general terms, the relief claimed*)

(d) he or she must as soon as possible hand to the Registrar of the Court .....
..... (*here describe accurately each document, tape recording, book or other thing to be produced*);

(e) he or she produce the items mentioned in paragraph (d) at the Court on the date of the hearing;

(f) if he or she disobeys this subpoena, he or she may be guilty of a criminal offence and may be sentenced to a fine or to imprisonment for 3 months.

Dated at ..... this ..... day of ..... 19 ..

..... (*Signature*)
Registrar of the Land Claims Court
Private Bag X10060
Randburg 2125

I tender to pay/ annex payment of*
all the prescribed allowances due to the
above witnesses for attending Court.

..... (*Signature*)
Plaintiff / Applicant / Claimant / other party or his or her attorney*

.....
.....
(*give name of firm, address, telephone and facsimile numbers, where applicable*)

** DELETE WHERE INAPPLICABLE*

SCHEDULE 2

TARIFF OF COURT FEES

Court fees are payable as follows :

1 in the form of revenue stamps affixed on the following documents in the amounts indicated :

1.1	on every original document instituting an action (notice of action) or making an application (notice of motion)	R70,00
1.2	on every power of attorney filed with the registrar	R70.00
1.3	on every power of attorney to appeal against the judgment of a magistrate's court	R70,00
1.4	on every notice of appeal against the judgment of the Court to the Appellate Division or Constitutional Court	R70,00
1.5	on every notice of appeal against a determination by an arbitrator	R70,00
1.6	on every bill of costs to be taxed which is not related to an action or application already registered in the Court	R50,00

2 for the Registrar's certificate on certified copies of documents (each) R1,00

3 for each copy of any document -

3.1	for every 100 typed words or part thereof	R1,00
3.2	for every photocopy of an A4-size page or part thereof	R1,00

No. 300 **21 Februarie 1997**

Die President van die Grondeisehof het, kragtens artikel 32 (1) van die Wet op Herstel van Grondregte, 1994 (Wet No. 22 van 1994), die reëls vervat in die Bylae hiertoe, gemaak. Dit reël alle aangeleenthede van en voor die Grondeisehof en is van krag vanaf 21 Februarie 1997.

REËLS VAN DIE GRONDEISEHOF

Trustbank Sentrum, Randburg Wandellaan
Hoek van Hillstraat en Kentlaan
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291

Privaatsak X10060
Randburg
2125
Faksno : (011) 781 2217/8

INHOUDSOPGAWE

REëLS VAN DIE GRONDEISEHOF

NO	OPSKRIF	BLADSY
A	**UITLEG**	
1	Naam	136
2	Woordomskrywing	136
B	**ORGANISASIE**	
3	Hoftermyne	140
4	Griffier se kantoor	141
5	Hofgelde	141
6	Vernietiging van dokumente	142
C	**PARTYE**	
7	Verteenwoordiging van partye	142
8	Beëindiging van magtiging om op te tree	143
9	Bystand aan onverteenwoordigde partye	144
10	Sake deur en teen vennootskappe, trusts, organisasies, verenigings en gemeenskappe	144
11	Voeging van beweerde ampsdraers of lede van entiteite	146
12	Voeging van partye en skuldoorsake	147
13	Toetrede van persone	148
14	Toelating van 'n *amicus curiae*	148
15	Vervanging van partye	150
16	Sekuriteit vir koste	150
D	**DOKUMENTE**	
17	Prosesstukke waardeur sake ingestel word	151
18	Indieningskennisgewings	153
19	Voorbereiding en indiening van dokumente	154
20	Vertalings	155
21	Waarmerking van dokumente	155
22	Wysiging van dokumente	156
E	**SAKE**	
23	Instel van sake	156
24	Betekening van prosesstukke	158

NO	OPSKRIF	BLADSY
25	Kennisgewing van verskyning	159
26	Reg om deel te neem aan sake	160
27	Terugtrekking van sake	160
F	**PROSEDURE**	
28	Praktyk en prosedure van die hof	161
29	Toewysing van 'n saak aan 'n regter	161
30	Konferensies	162
31	Skikkingsaanbod	166
32	Nienakoming van reëls	167
G	**AANSOEKE**	
33	Aansoeke in die algemeen	169
34	Dringende aansoeke	171
35	Hersieningsaansoeke	172
36	Aansoeke dat grond nie herstel word nie	174
37	Aansoeke om tussentydse bevele	175
H	**VERWYSINGS**	
38	Verwysings kragtens die Wet op Herstel van Grondregte	176
39	Inligting en dokumente wat deur die Kommissie voorgelê moet word	178
40	Verwysings kragtens die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders)	181
41	Inligting en dokumente wat deur die Direkteur-generaal voorgelê moet word	182
42	Verwysings deur arbiters kragtens die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders)	184
43	Verwysing van uitsettingsake na arbitrasie	186
I	**AKSIES**	
44	Aksies in die algemeen	187
45	Nadere besonderhede	188
46	Blootlegging van dokumente	189
47	Gebruik van dokumente, planne, kaarte, foto's of modelle	190
48	Verkryging van getuienis	191
49	Deskundige getuienis	192
50	Aanvoer van getuienis by 'n verhoor	193

NO	OPSKRIF	BLADSY
51	Tolking van getuienis	194
52	Inspeksies ter plaatse	194
53	Aanbied van betoog aan die Hof	195
J	**VERHORE**	
54	Verhoor in kamers	195
55	Datum van verhoor	195
56	Kollasionering en indeksering van dokumente	196
57	Voorafbeslissing van regs- of feitegeskilpunte	197
58	Nieverskyning by die verhoor van 'n saak	197
59	Hoofde van betoog	198
K	**BEVELE**	
60	Bevele in die algemeen	198
61	Kostebevele	198
62	Skikkingsbevele	199
63	Afstanddoening van bevele	200
64	Wysiging en nietigverklaring van bevele	200
65	Opskorting van bevele	201
L	**TENUITVOERLEGGING**	
66	Taksasie van koste	201
67	Tenuitvoerlegging van bevele	202
68	Verjaring	202
M	**APPèLLE**	
69	Appèlle na die Appèlafdeling en Konstitusionele Hof	202
70	Appèlle teen bevindings deur arbiters	203
71	Appèlle vanaf howe	205
N	**HANGENDE SAKE**	
72	Toepassing van reëls	206
73	Oorplasing van sake	206

BYLAE

LYS VAN BYLAES

NO	BESKRYWING
BYLAE 1	
Vorm 1	Kennisgewing van mosie vir aansoeke
Vorm 2	Kennisgewing van mosie vir hersieningsverrigtinge
Vorm 3	Kennisgewing van verwysing deur die Hoofgrondeisekommissaris waar ooreenkoms bereik is oor die afhandeling van die eis
Vorm 4	Kennisgewing van verwysing deur die Hoofgrondeisekommissaris waar geen ooreenkoms bereik is oor die finalisering van die eis nie
Vorm 5	Kennisgewing van verwysing deur die Direkteur-generaal van Grondsake waar ooreenkoms bereik is oor die afhandeling van die eis
Vorm 6	Kennisgewing van verwysing deur die Direkteur-generaal van Grondsake waar geen ooreenkoms oor die afhandeling van die eis bereik is nie.
Vorm 7	Kennisgewing van verwysing van saak na arbitrasie
Vorm 8	Kennisgewing van aksie
Vorm 9	Dokument wat dui op die belangrikheid van die saak en wat aangeheg moet word by kennisgewings waarby sake ingestel word
Vorm 10	Kennisgewing van verwysing
Vorm 11	Kennisgewing dat antwoordende pleit/beëdigde verklaring/repliek afgelewer moet word
Vorm 12	Kennisgewing aan lid/ampsdraer
Vorm 13	Blootleggingsverklaring
Vorm 14	Getuiedagvaarding

BYLAE 2

Tarief van Hofgelde

REËLS VAN DIE GRONDEISEHOF

A INTERPRETASIE

1 NAAM

Hierdie reëls word die reëls van die Grondeisehof genoem. Dit is gemaak deur die President van die Grondeisehof kragtens artikel 32(1) van die Wet op Herstel van Grondregte.

2 WOORDOMSKRYWING

(1) In hierdie reëls, tensy uit die samehang anders blyk, beteken -

"aflewer", met betrekking tot enige dokument -

(a) om aan elke party 'n afskrif van daardie dokument te verskaf by die betekeningsadres verstrek deur daardie party vir die aflewering van dokumente -

(i) per hand, waarvoor 'n ontvangserkenning ingedien moet word;

(ii) per faks, ten opsigte waarvan die masjienversendingstrokie ingedien en 'n bevestigende afskrif van die dokument binne een dag per gewone pos of enige ander gepaste metode gestuur moet word; of

(iii) per geregistreerde pos, waarvoor 'n versendingsertifikaat ingedien moet word:

Met dien verstande dat -

(aa) 'n dokument wat per faks gestuur is, geag word ontvang te gewees het op die dag van versending, tensy die teendeel bewys word; en

(bb) 'n dokument wat per geregistreerde pos gestuur is, geag word ontvang te gewees het binne tien dae nadat die dokument gepos is in 'n behoorlike geadresseerde koevert per voorafbetaalde geregistreerde pos, tensy die teendeel bewys word; en

(b) om die oorspronklike dokument by die in Griffier te dien saam met bewys dat afskrifte verskaf is ooreenkomstig paragraaf (a);

"**balju**", 'n balju of adjunkbalju van die Hooggeregshof, soos bedoel in artikel 28K van die Wet op Herstel van Grondregte;

"**beëdigde vertaler**", 'n beëdigde vertaler toegelaat en ingeskryf kragtens reël 59 van die Eenvormige Reëls;

"**betekening**", betekening uitgevoer -

(a) deur die balju;

(b) op 'n wyse voorgeskryf by bevel van die Hof; of

(c) deur betekening per hand in die geval van 'n party bedoel in reël 17(3)(c): Met dien verstande dat 'n ondertekende ontvangserkenning verkry is soos voorgeskryf by hierdie reëls;

"**betekeningsadres**", van 'n party, 'n adres waarby dokumente in 'n saak aan daardie party verskaf kan word, en daardie adres -

(a) moet 'n adres wees waar 'n regsverteenwoordiger wat 'n party verteenwoordig, praktiseer; of

(b) moet, in die geval van 'n party wat nie deur 'n regsverteenwoordiger verteenwoordig word nie, 'n adres wees binne agt kilometer van -

(i) die permanente setel van die Hof; of

(ii) die landdroshof van die landdrosdistrik waarin die betrokke grond geleë is; en

(c) moet 'n fisiese adres wees en moet, waar moontlik, 'n posadres en 'n faksnommer vir die stuur van dokumente per faks insluit; en

(d) moet voldoende besonderhede bevat sodat die presiese adres gevind kan word;

"**bevel**", 'n bevel van die Hof en ook 'n uitspraak of vonnis van die Hof;

"**bevinding**" 'n bevinding gemaak deur 'n arbiter kragtens die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders), en ook die verslag en enige aanhangsels wat die bevinding vergesel;

"**Direkteur-generaal**", die Direkteur-generaal van Grondsake;

"**Eenvormige Reëls**", die reëls waarby die verrigtinge van die verskillende provinsiale en plaaslike afdelings van die Hooggeregshof van Suid-Afrika gereël word, gepubliseer by Goewermentskennisgewing No R.48 van 12 Januarie 1965;

"**firma**", 'n besigheid wat gedryf word deur sy enigste eienaar onder 'n ander naam as sy of haar eie;

"**Griffier**", die Griffier van die Hof en ook 'n assistentgriffier en 'n waarnemende griffier;

"**Huurarbeid-arbitrasiereëls**", die reëls gemaak deur die President kragtens artikel 20(1) van die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders);

"**indien**" by die Griffier indien;

"**konferensie**", 'n konferensie bedoel in reël 30;

"**party**", in enige saak voor die Hof, behoudens reël 26(3), omvat -

(a) die persoon wat die saak in die Hof ingestel het;

(b) 'n persoon wat in die prosesstuk waardeur die saak ingestel is, as party genoem is -

(i) teen wie regshulp gevra word;

(ii) wie se regte deur die regshulp gevra, geraak kan word; of

(iii) wat 'n belang by die eis mag hê;

(c) 'n persoon wat 'n party word kragtens 'n bepaling van hierdie reëls of deur 'n bevel van die Hof;

(d) 'n persoon aan wie die Hof verlof verleen het om tot die saak toe te tree;

(e) die Kommissie, in 'n aangeleentheid deur die Kommissie na die Hof verwys kragtens artikel 6 of 14 van die Wet op Herstel van Grondregte;

(f) die Staat, wanneer hy die reg om aangehoor te word uitgeoefen het;

(g) elke persoon wat deelgeneem het aan arbitrasieverrigtinge kragtens die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders), ten opsigte van 'n saak voortspruitend uit daardie verrigtinge;

en ook die regsverteenwoordiger van enige van die persone hierbo bedoel, in sy of haar hoedanigheid as sulks;

"**President**" die President van die Hof aangestel kragtens artikel 22(3) of (7) van die Wet op Herstel van Grondregte;

"**prosesstuk**" enige kennisgewing van mosie, kennisgewing van verwysing, kennisgewing van aksie of ander kennisgewing waardeur verrigtinge in die Hof ingestel word of 'n party in die verrigtinge gevoeg word, of enige bevel, getuiedagvaarding, lasbrief of bevelskrif;

"**Registrasie van Aktes Wet**" die Registrasie van Aktes Wet, 1937 (Wet No 47 van 1937);

"**regsverteenwoordiger**" -

(a) 'n advokaat toegelaat kragtens artikel 3 van die Wet op die Toelating van Advokate, 1964 (Wet No 74 van 1964), of soortgelyke wetgewing van krag in die Republiek of enige deel daarvan; of

(b) 'n regsverteenwoordiger toegelaat kragtens artikel 15 van die Wet op Prokureurs, 1979 (Wet No 53 van 1979), of soortgelyke wetgewing van krag in die Republiek of enige deel daarvan;

"**regter**" 'n regter van die Hof;

"**Republiek**" die Republiek van Suid-Afrika;

"**Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders)**" die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders), 1996 (Wet No 3 van 1996); en

"**Wet op Herstel van Grondregte**" die Wet op Herstel van Grondregte, 1994 (Wet No 22 van 1994).

(2) Woorde omskryf in die Wet op Herstel van Grondregte en die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders) het dieselfde betekenis wanneer dit in hierdie reëls gebruik word, tensy uit die samehang anders blyk.

(3) Latynse uitdrukkings in hierdie reëls gebruik, het die volgende betekenisse :

"amicus curiae" beteken "vriend van die Hof";

"de bonis propriis" beteken "uit sy of haar eie sak";

"ex parte" beteken "deur slegs een party";

"mutatis mutandis" beteken "met die nodige wysigings ten opsigte van besonderhede"; en

"pro bono" beteken "vir die algemene welsyn".

B ORGANISASIE

3 HOFTERMYNE

(1) Daar is vier termyne in elke jaar.

(2) Die termyne vir 1997 en 1998 is as volg:

(a) Vir 1997:

(i) die eerste termyn is van 20 Januarie 1997 tot en met 27 Maart 1997;

(ii) die tweede termyn is van 7 April 1997 tot en met 20 Junie 1997;

(iii) die derde termyn is van 14 Julie 1997 tot en met 19 September 1997; en

(iv) die vierde termyn is van 29 September 1997 tot en met 5 Desember 1997.

(b) Vir 1998:

(i) die eerste termyn is van 19 Januarie 1998 tot en met 9 April 1998;

(ii) die tweede termyn is van 20 April 1998 tot en met 26 Junie 1998;

(iii) die derde termyn is van 20 Julie 1998 tot en met 18 September 1998; en

(iv) die vierde termyn is van 28 September 1998 tot en met 4 Desember 1998.

(3) Die tydperke gedurende elke jaar wat nie in 'n termyn val nie is administratiewe resesse.

(4) 'n Saak kan buite 'n termyn aangehoor word indien -

(a) die President of voorsittende regter aldus gelas; of

(b) dit dringend is.

4 GRIFFIER SE KANTOOR

(1) Die Griffier se kantoor is oop vir die publiek van 08:00 tot 13:00 en van 14:00 tot 16:00 op elke dag wat nie 'n Saterdag, Sondag of openbare vakansiedag is nie en wat nie in die tydperk 24 Desember tot 2 Januarie (albei dae ingesluit) val nie.

(2) Die Griffier kan in uitsonderlike gevalle enige tyd dokumente vir indiening ontvang en moet dit doen indien deur 'n regter aldus beveel.

(3) Die Griffier moet die rekords van die Hof in stand hou en mag nie toelaat dat 'n dokument permanent aan daardie rekords onttrek word of van die Hof se perseel verwyder word nie, behalwe soos gemagtig deur 'n regter.

(4) 'n Persoon kan in die teenwoordigheid van die Griffier of enige persoon deur hom of haar aangewys, insae neem van enige dokumente wat deel van die rekords van 'n saak uitmaak.

(5) Die sekretaresse van die voorsittende regter in 'n saak kan die funksies van die Griffier in daardie saak verrig.

5 HOFGELDE

(1) Die instel van 'n saak in die Hof is onderworpe aan die betaling van hofgelde in die vorm van inkomsteseëls ooreenkomstig die tarief vervat in Bylae 2 van hierdie reëls. Die inkomsteseëls moet vasgeheg word aan die prosesstuk waardeur die saak ingestel word voordat die prosesstuk ingedien word.

(2) Die Griffier moet, op versoek van 'n persoon, 'n afskrif van 'n genotuleerde bevel, lasgewing, skikking of ander dokument wat deel van die rekords van die Hof uitmaak, aan daardie persoon verskaf, na betaling van die geld voorgeskryf in die Bylae 2 van hierdie reëls.

(3) Ondanks subreël (1) en subreël (2) -

(a) is geen hofgelde betaalbaar ten opsigte van verrigtinge ingestel deur die Kommissie of deur die Direkteur-generaal nie; en

(b) is hofgelde nie betaalbaar nie indien 'n party bygestaan of verteenwoordig word deur 'n statutêr ingestelde regshulpraad, of die Griffier kragtens subreël (4) oortuig dat hy of sy behoeftig is.

(4) 'n Party is vir doeleindes van hierdie reëls behoeftig, indien hy of sy die Griffier oortuig dat -

(a) buiten huishoudelike goedere, klere en gereedskap, hy of sy nie eiendom ter waarde van R30 000,00 of meer besit nie; en

(b) hy of sy nie in staat sal wees om daardie bedrag binne 'n redelike tyd uit sy of haar inkomste te voorsien nie.

6 VERNIETIGING VAN DOKUMENTE

(1) Alle kaarte, planne, foto's of modelle wat as bewysstukke ingedien is, moet binne veertig dae nadat die saak finaal beslis is, deur die betrokke partye verwyder word. Indien dit nie gedoen word nie, kan die Griffier 'n gepaste kennisgewing aan die betrokke partye by hulle betekeningsadresse pos en hulle versoek om die artikels dadelik te verwyder. Indien dit dan nie binne dertig dae verwyder is nie, kan die Griffier dit vernietig of andersins daaroor beskik.

(2) In enige saak wat nie deur die Hof beslis is nie en nie teruggetrek is nie, kan die Griffier, behoudens die Wet op die Nasionale Argief van Suid-Afrika, 1996 (Wet No 43 van 1996), na die verstryking van drie jaar vanaf die datum van die indiening van die laaste dokument daarin en na minstens dertig dae vanaf die datum waarop 'n gepaste kennisgewing aan alle partye by hulle betekeningsadresse gepos is, die dokumente wat in die saak ingedien is, laat vernietig, waarna die saak nie meer in die hof hangend is nie.

C PARTYE

7 VERTEENWOORDIGING VAN PARTYE

(1) Behoudens subreëls (2) hoef 'n regsverteenwoordiger nie 'n volmag om namens 'n party op te tree, in te dien nie.

(2) 'n Party wat die magtiging van 'n persoon om namens 'n party op te tree betwis, kan 'n kennisgewing aflewer -

(a) binne tien dae nadat dit onder sy of haar aandag gekom het dat daardie persoon aldus optree; of

(b) met die toestemming van die Hof by aanvoering van grondige redes, te enige ander tyd,

wat daardie persoon oproep om sy of haar magtiging te bewys.

(3) Bedoelde persoon moet, binne twintig dae na ontvangs van daardie kennisgewing -

(a) 'n volmag, onderteken deur of namens die party wat dit gee en andersins regtens behoorlik verly; en

(b) waar 'n volmag onderteken is namens die party wat dit gee, dokumentêre of ander bewys dat die ondertekenaar gemagtig is om namens daardie party te teken,

aflewer, by gebreke waarvan hy of sy nie langer aldus mag optree nie, totdat die dokumente bedoel in paragrawe (a) en (b) afgelewer is.

(4) Die Hof kan, op aansoek verklaar dat 'n persoon wat beweer dat hy of sy namens 'n ander party optree, nie sy of haar magtiging om aldus op te tree bewys het nie, in welke geval daardie persoon nie langer aldus mag optree nie, totdat hy of sy sy of haar magtiging om aldus op te tree tot tevredenheid van die Hof bewys het.

(5) Geen volmag of magtiging hoef deur die staatsprokureur (insluitende 'n adjunkstaatsprokureur of 'n professionele assistent van die staatsprokureur) of 'n regsverteenwoordiger wat skriftelik deur hom of haar opdrag gegee is in enige aangeleentheid waarin hy of sy optree kragtens die Wet op die Staatsprokureur, 1957 (Wet No. 56 van 1957), of kragtens 'n ooreenstemmende wet van krag in die Republiek of enige deel daarvan, ingedien te word nie.

8 **BEëINDIGING VAN MAGTIGING OM OP TE TREE**

(1) 'n Party wat deur 'n regsverteenwoordiger verteenwoordig word, kan te eniger tyd daardie regsverteenwoordiger se magtiging om namens hom of haar op te tree, beëindig.

(2) Waar 'n prokureur hom of haar aan 'n saak onttrek het of waar sy of haar magtiging beëindig is, moet hy of sy 'n kennisgewing van onttrekking aflewer en 'n afskrif daarvan per hand of per geregistreerde pos of per faks aan die party wat hy of sy voorheen verteenwoordig het, verskaf.

(3) Die party wie se prokureur opgehou het om op te tree, moet hoogstens tien dae na ontvangs van die kennisgewing van onttrekking 'n kennisgewing van 'n nuwe betekeningsadres aflewer. Totdat daardie party dit doen, is dit nie nodig om enige verdere dokumente aan hom of haar af te lewer nie, tensy die Hof anders beveel.

9 BYSTAND AAN ONVERTEENWOORDIGDE PARTYE

(1) As dit vir die Griffier voorkom asof enige party regsverteenwoordiging nodig het, moet hy of sy daardie party verwys na die naaste kantoor van die Kommissie of na 'n statutêr ingestelde regshulpraad of na 'n regskliniek wat gewillig is om daardie party by te staan.

(2) As geen regsverteenwoordiging bekom is soos in subreël (1) beoog nie, moet die Griffier daardie onverteenwoordigde party bystaan met die voorbereiding van dokumente vereis by hierdie reëls, of, indien so gelas deur 'n regter, 'n regsverteenwoordiger versoek om daardie party op 'n *pro bono*-basis by te staan.

(3) Die staat, die Griffier en die administratiewe personeel van die Hof is nie aanspreeklik vir enige skade of verlies wat voortvloei uit bystand te goeder trou aan enige party verleen in die vorm van advies of in die voorbereiding van 'n dokument nie.

10 SAKE DEUR EN TEEN VENNOOTSKAPPE, TRUSTS, ORGANISASIES, VERENIGINGS EN GEMEENSKAPPE

(1) 'n Entiteit wat -

(a) 'n vennootskap;

(b) 'n firma;

(c) 'n trust;

(d) 'n organisasie;

(e) 'n vereniging of voorlopige vereniging vir gemeenskaplike eiendom soos bedoel in die Wet op Verenigings vir Gemeenskaplike Eiendom, 1996 (Wet No. 28 of 1996); of

(f) 'n gemeenskap

is, kan kragtens hierdie reëls as 'n party in sy eie naam gesiteer word sonder verwysing na die name van sy lede of ampsdraers.

(2) 'n Fout van weglating of insluiting in die benaming van die lede of ampsdraers van 'n entiteit verleen nie om slegs daardie rede 'n verweer aan daardie entiteit nie.

(3) 'n Prosesstuk waardeur 'n saak teen 'n entiteit bedoel in subreël (1) ingestel word -

(a) kan aan daardie entiteit beteken word -

(i) deur betekening aan 'n vennoot (as die entiteit 'n vennootskap is), trustee (as die entiteit 'n trust is) of 'n ampsdraer daarvan; of

(ii) op enige ander wyse waarvoor regtens vir sodanige betekening voorsiening gemaak word; en

(b) moet, binne tien dae na sodanige betekening, deur die persoon aan wie die prosesstuk beteken is, onder die aandag gebring word van -

(i) alle vennote, as die entiteit 'n vennootskap is;
(ii) alle trustees, as die entiteit 'n trust is; of
(iii) alle ampsdraers, in enige ander geval.

(4) Indien 'n entiteit bedoel in subreël (1) 'n party is by verrigtinge voor die Hof, kan enige ander party, deur 'n kennisgewing te dien effekte af te lewer, 'n afskrif aanvra van -

(a) sy huidige konstitusie of enige ander dokument waardeur dit opgerig is;

(b) sy registrasiesertifikaat (indien enige); en

(c) 'n lys van name en adresse van sy lede en ampsdraers en hul onderskeie ampte te eniger tyd of gedurende 'n tydperk gespesifiseer in die kennisgewing.

(5) Daar moet binne tien dae na ontvangs daarvan op 'n kennisgewing kragtens subreël (4) gereageer word. Indien 'n dokument of inligting wat versoek is, nie bestaan of nie

beskikbaar is nie, moet 'n beëdigde verklaring te dien effekte afgelewer word, met volledige redes.

(6) Indien 'n entiteit bedoel in subreël (1) 'n party in 'n saak was en daardie entiteit sedertdien tot niet gegaan het, gaan die saak voort teen enige persone wat kragtens reël 11 partye word.

(7) Tenuitvoerlegging van 'n bevel teen 'n entiteit bedoel in subreël (1) geskied eers teen die bates van die entiteit, en na daardie uitwinning, teen die private bates van enige party wat aanspreeklik is vir die verpligtinge van die entiteit.

(8) Daar moet kragtens reël 32(5) gehandel word, met 'n beweerde versuim om aan 'n bepaling van hierdie reël te voldoen.

11 VOEGING VAN BEWEERDE AMPSDRAERS OF LEDE VAN ENTITEITE

(1) Enige party kan 'n persoon as 'n party in 'n saak voeg wat hy of sy beweer -

(a) 'n ampsdraer of lid van 'n entiteit bedoel in reël 10(1) is; en

(b) regtens persoonlik aanspreeklik is vir 'n beweerde verpligting van daardie entiteit; of

(c) regtens persoonlik aanspreeklik sal wees vir die betaling van enige koste wat teen daardie entiteit toegestaan word,

deur 'n kennisgewing te dien effekte af te lewer, welke kennisgewing -

(i) basies met vorm 12 van Bylae 1 ooreen moet kom;

(ii) aan sy voorblad vasgeheg moet hê, 'n kennisgewing wat basies met vorm 9 van Bylae 1 ooreenstem;

(iii) die gronde moet uiteensit waarop persoonlike aanspreeklikheid beweer word;

(iv) beteken moet word aan die betrokke persoon; en

(v) die name en betekeningsadresse van alle partye moet bevat.

(2) 'n Persoon aan wie 'n kennisgewing kragtens subreël (1) beteken is -

(a) word 'n party in die saak; en

(b) moet, indien hy of sy die bewering betwis dat hy of sy 'n lid of ampsdraer van daardie entiteit is of was of regtens aanspreeklik is vir daardie verpligtinge of koste -

(i) binne tien dae na ontvangs van daardie kennisgewing 'n kennisgewing van verskyning aflewer; en

(ii) binne vyftien dae daarna 'n antwoordende beëdigde verklaring oor die bewerings vervat in die kennisgewing aflewer,

by versuim waarvan hy of sy persoonlik aanspreeklik sal wees vir enige verpligtinge waarvoor die entiteit aanspreeklik bevind word en vir koste toegestaan, soos uiteengesit in die kennisgewing, tensy die Hof anders gelas.

(3) Die party wat die kennisgewing kragtens subreël (1) afgelewer het, kan binne tien dae na ontvangs van die antwoordende beëdigde verklaring, 'n repliserende beëdigde verklaring aflewer. Daarna kan die Hof oor die kwessie beslis, hetsy afsonderlik of gedurende die verhoor van die saak.

12 VOEGING VAN PARTYE EN SKULDOORSAKE

(1) Enige aantal persone wat elk 'n eis het (hetsy gesamentlik, gesamentlik en afsonderlik, afsonderlik of in die alternatief) kan as eisers of applikante in een saak teen dieselfde persoon optree, indien hulle eise wesenlik op dieselfde regs- of feitevraag betrekking het.

(2) 'n Eiser of applikant kan verskeie skuldoorsake in dieselfde saak saamvoeg.

(3) Verskeie partye kan in dieselfde saak gevoeg word, hetsy gesamentlik, gesamentlik en afsonderlik, afsonderlik of in die alternatief, waar die geskilpunt wat tussen hulle of enige van hulle en die eiser of applikant bestaan, op wesenlik dieselfde regs- of feitevraag betrekking het.

(4) Behoudens 'n Hofbevel rakende betekening moet enigiemand wat 'n saak instel, alle persone as partye siteer -

(a) teen wie regshulp gevra word;

(b) wie se regte aangetas kan word deur die regshulp gevra; en

(c) wat 'n belang by die eis kan hê.

(5) Die Hof kan te eniger tyd, op aansoek van 'n party of uit eie beweging, beveel dat 'n persoon gevoeg word as 'n party in 'n saak op sodanige bepalings en voorwaardes as wat die Hof gepas ag, insluitende voorwaardes rakende -

(a) die betaling van koste;
(b) die aflewering van 'n kennisgewing van verskyning; en
(c) die verdere prosedure in die saak.

(6) Waar daar 'n voeging van skuldoorsake of partye is, kan die Hof op aansoek van 'n party gelas dat afsonderlike verhore gehou word met betrekking tot sommige of al die skuldoorsake of sommige of al die partye.

(7) Waar skuldoorsake of partye in dieselfde saak gevoeg word, kan die Hof 'n bevel maak ten gunste van die partye wat geregtig is op regshulp of absolusie van die instansie toestaan, en moet hy 'n kostebevel maak wat hy billik ag.

13 TOETREDING VAN PERSONE

(1) 'n Persoon wie se regte geraak kan word deur die regshulp gevra in 'n saak en wat nie 'n party in die saak is nie, kan binne 'n redelike tyd nadat hy of sy bewus geword het van die saak, by die Hof aansoek doen om verlof om tot die saak toe te tree.

(2) Die Hof kan 'n aansoek kragtens subreël (1) toestaan op die voorwaardes wat hy billik ag, insluitende voorwaardes rakende -

(a) die betaling van koste; en
(b) die verdere prosedure van die saak.

(3) Die staat kan as 'n party in 'n saak toetree deur 'n kennisgewing te dien effekte af te lewer.

14 TOELATING VAN 'n *AMICUS CURIAE*

(1) Enige persoon of organisasie kan as 'n *amicus curiae* tot 'n saak toegelaat word deur -

(a) die indiening van 'n skriftelike ooreenkoms tussen daardie persoon of organisasie en alle deelnemende partye; of

(b) 'n bevel van die voorsittende regter of van die Hof, gemaak uit eie beweging of op aansoek van daardie persoon of organisasie.

(2) 'n Aansoek om 'n bevel kragtens subreël (1) -

(a) moet met kennisgewing aan alle partye geskied;

(b) moet ondersteun word deur 'n beëdigde verklaring of beëdigde verklarings -

(i) wat die belang van die *amicus curiae* in die geskilpunt in die saak uiteensit;

(ii) wat die standpunt wat die *amicus curiae* in die saak gaan inneem, identifiseer; en

(iii) wat 'n opsomming bevat van die getuienis (indien enige) wat voorgelê gaan word en van die voorleggings wat deur die *amicus curiae* gedoen gaan word, die toepaslikheid daarvan met betrekking tot enige aangeleentheid in geskil en waarom daardie getuienis en voorlegging vir die Hof van hulp sal wees en van dié van die ander partye sal verskil.

(3) 'n Party kan 'n antwoordende beëdigde verklaring aflewer binne vyf dae nadat 'n formele aansoek om 'n bevel deur hom of haar ontvang is.

(4) Die applikant kan 'n repliserende beëdigde verklaring aflewer binne vyf dae nadat 'n antwoordende beëdigde verklaring deur hom of haar ontvang is.

(5) Die aansoek word deur die voorsittende regter in kamers oorweeg sonder dat enige party teenwoordig is, waarna die voorsittende regter -

(a) 'n bevel rakende die aansoek maak; of

(b) die aansoek na die Hof verwys vir betoog en beslissing.

(6) Die voorwaardes waarop 'n *amicus curiae* tot 'n saak toegelaat word, moet uiteengesit word in die skriftelike ooreenkoms of in die bevel van die Hof bedoel in subreël (1), en moet die reg (indien enige) insluit wat die *amicus curiae* het -

(a) om getuienis aan die hof voor te lê;

(b) om getuies te kruisondervra;

(c) om skriftelike voorleggings te doen; en

(d) om mondelinge betoog aan die Hof voor te dra:

Met dien verstande dat die Hof te eniger tyd daardie reg kan wysig.

(7) Tensy die Hof anders gelas, is 'n *amicus curiae* -

(a) nie geregtig op 'n kostebevel teen 'n party nie; en

(b) nie onderworpe aan 'n kostebevel ten gunste van 'n party nie.

15 **VERVANGING VAN PARTYE**

(1) Indien 'n party -

(a) gesterf het of onbevoeg word om te litigeer, kan sy of haar eksekuteur, kurator of trustee daardie party vervang; of

(b) 'n statutêre liggaam is wat by wet deur 'n ander statutêre liggaam opgevolg is, kan laasgenoemde liggaam daardie party vervang; of

(c) 'n voorlopige vereniging vir gemeenskaplike eiendom is wie se bates oorgedra is aan 'n vereniging vir gemeenskaplike eiendom kragtens artikel 8(6)(f) van die Wet op Verenigings vir Gemeenskaplike Eiendom, 1996 (Wet No. 28 van 1996), kan laasgenoemde vereniging daardie party vervang.

(2) Tensy die Hof anders gelas, word 'n vervanging kragtens subreël (1) gedoen deur die aflewering van 'n vervangingskennisgewing deur daardie eksekuteur, kurator, trustee, statutêre liggaam of vereniging vir gemeenskaplike eiendom.

(3) Die Hof kan, op aansoek van 'n party binne tien dae na ontvangs van 'n kennisgewing kragtens subreël (2) -

(a) so 'n vervanging ter syde stel, wysig of bevestig; en

(b) sodanige bevel ten opsigte van uitstel of koste of iets anders maak as wat hy as billik ag.

(4) 'n Party kan, op aansoek by die Hof en op bevel van die Hof (wat 'n kostebevel kan insluit), deur 'n ander party vervang word.

16 **SEKURITEIT VIR KOSTE**

(1) 'n Party wat regtens daarop geregtig is om sekuriteit vir koste van 'n ander party te eis. kan so spoedig as wat prakties uitvoerbaar is na die aanvang van die saak, 'n kennisgewing aflewer waarin die gronde waarop sekuriteit geëis word en die bedrag van sekuriteit wat geëis word, uiteengesit word.

(2) 'n Party vir wie regshulp gereël is deur die Kommissie of aan wie regshulp verleen word deur 'n statutêr ingestelde regshulpraad, hoef nie sekuriteit te stel vir koste nie, tensy die Hof anders gelas.

(3) Indien slegs die bedrag van sekuriteit betwis word, moet die Griffier die bedrag bepaal, en sy of haar besluit is finaal.

(4) Indien 'n party van wie sekuriteit geëis word, versuim of weier om sekuriteit vir die gevraagde bedrag of die bedrag deur die Griffier bepaal te stel binne tien dae na die eis of die Griffier se beslissing, kan die party wat sekuriteit geëis het, by die Hof aansoek doen om 'n bevel dat sodanige sekuriteit gegee word en dat verrigtinge in die saak opgeskort word totdat daar aan die bevel voldoen is.

(5) Die Hof kan, indien nie aan 'n bevel dat sekuriteit verskaf word voldoen word nie, die saak afwys of 'n ander bevel maak wat hy billik ag.

(6) Sekuriteit vir koste moet in die vorm, vir die bedrag en op die wyse gegee word wat die Griffier gelas, tensy die Hof anders gelas of die partye anders ooreenkom.

(7) Die Griffier kan, op versoek van die party in wie se guns sekuriteit verskaf moet word en na kennisgewing aan die party wat sekuriteit moet verskaf, die bedrag van die sekuriteit verhoog indien hy of sy oortuig is dat die oorspronklike bedrag nie meer voldoende is nie, en sy of haar beslissing is finaal.

D DOKUMENTE

17 PROSESSTUKKE WAARDEUR SAKE INGESTEL WORD

(1) By ontvangs van die prosesstuk waardeur 'n saak ingestel word, moet die Griffier 'n volgnommer van die betrokke jaar toeken.

(2) Die oorspronklike prosesstuk waardeur die saak ingestel word moet, wanneer dit ingedien word -

(a) die inkomsteseëls voorgeskryf by reël 5(1) op hê; en
(b) deur die party wat die prosesstuk uitreik of sy of haar regsverteenwoordiger onderteken wees.

(3) Elke afskrif van daardie prosesstuk moet, wanneer dit aan 'n party beteken word -

(a) die nommer toegeken aan die saak bevat;

(b) deur die party wat die prosesstuk uitreik of sy of haar regsverteenwoordiger onderteken wees; en

(c) daarby aangeheg hê kennisgewings wat basies met vorms 9 en 10 van Bylae 1 ooreenstem, behalwe in die geval van betekening aan -

(i) 'n regsverteenwoordiger (in sy hoedanigheid as sodanig);

(ii) die President van die Republiek;

(iii) die regering van die Republiek;

(iv) 'n minister in die regering van die Republiek;

(v) die wetgewer van 'n provinsie;

(vi) die premier van 'n provinsie;

(vii) 'n lid van die Uitvoerende Raad van 'n provinsie;

(viii) 'n metropolitaanse oorgangsraad, 'n metropolitaanse oorgangsubstruktuur, 'n plaaslike oorgangsraad en 'n opvolgende liggaam van enigeen van hulle;

(ix) 'n beampte van die regering van die Republiek of van die regering van enige provinsie, in sy of haar hoedanigheid as sodanig;

(x) 'n staatsorgaan;

(xi) 'n beampte van 'n staatsorgaan, in sy of haar hoedanigheid as sodanig; of

(xii) die Kommissie.

(4) Elke afskrif van 'n prosesstuk beteken aan 'n registrateur van aktes kragtens artikel 97(1) van die Registrasie van Aktes Wet moet vergesel gaan van 'n kennisgewing aan die registrateur van aktes -

(a) wat hom of haar in kennis stel van watter handeling in 'n registrasiekantoor betrokke is; en

(b) wat hom of haar vra om aan die Hof verslag te doen daaroor.

18 **INDIENINGSKENNISGEWINGS**

(1) Alle dokumente moet ingedien word vergesel van 'n begeleidende indieningskennisgewing, behalwe -

(a) prosesstukke; en

(b) kennisgewings en dokumente wat op sigself aan die vereistes van 'n indieningskennisgewing soos uiteengesit in subreël (2), voldoen.

(2) 'n Indieningskennisgewing moet die volgende bevat:

(a) die titel van die saak, wat -

(i) in verwysings kragtens artikel 14 van die Wet op Herstel van Grondregte of in aansoeke kragtens artikel 34 van die Wet op Herstel van Grondregte "*In die saak van ....*", gevolg deur die volle name van die eiser, en "*betreffende ...*", gevolg deur 'n algemene beskrywing van die betrokke grond, moet wees;

(ii) in verwysings deur die Direkteur-generaal kragtens die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders) "*In die saak van ...*", gevolg deur die volle name van die applikant, en "*en ...*", gevolg deur die volle name van die respondent, moet wees; en

(iii) in alle ander sake "*In die saak van ...*", gevolg deur die volle name van die eiser of applikant, en "*en ...*", gevolg deur die volle name van die verweerder of respondent, moet wees:

Met dien verstande dat waar daar meer as een eiser, applikant, aanspraakmaker, verweerder of respondent is, slegs die name van die eerste gegee moet word, gevolg deur die woorde "*en 'n ander*" of "*en andere*", na gelang van die geval;

(b) die saaknommer deur die Griffier toegeken;

(c) die naam en handtekening van die party of sy of haar regsverteenwoordiger (as daar een is) wat die dokument indien;

(d) die betekeningsadres van die party wat die dokument indien;

(e) die name van die partye aan wie die dokument afgelewer is; en

(f) bewys van aflewering van die dokument, welke bewys op die indieningskennisgewing geëndosseer kan word of in 'n aparte dokument vervat kan word wat by die indieningskennisgewing aangeheg kan word.

(3) Nadat 'n party 'n betekeningsadres verstrek het, bly daardie adres sy of haar betekeningsadres totdat dit verander word deur aflewering van 'n kennisgewing te dien effekte.

19 **VOORBEREIDING EN INDIENING VAN DOKUMENTE**

(1) Alle pleitstukke, beëdigde verklarings, antwoorde, verslae, deskundige getuies se opinies, opsommings van getuienis, skriftelike voorleggings en soortgelyke dokumente moet ingedeel word in bondige, opeenvolgend genommerde paragrawe.

(2) Alle dokumente ingedien in 'n saak moet leesbaar wees.

(3) Alle dokumente ingedien in 'n saak, behalwe bewysstukke of dokumente wat afskrifte van ander dokumente is, moet -

(a) getik wees in dubbelspasiëring op slegs een kant van 'n vel papier;

(b) gemerk wees met die saaknommer toegeken deur die Griffier;

(c) op A4-papier wees wat sterk, buigsaam, glad, mat, duursaam en sonder krake, kreukels of voue is; en

(d) redelik vry wees van uitwissings, en wysigings, oorgeskryfde dele en geskryf tussen lyne.

(4) Dokumente in sake wat betrekking het op -

(a) enige aangeleentheid bedoel in artikel 14(1)(a), (b) en (d) van die Wet op Herstel van Grondregte wat deur die Kommissie na die Hof verwys is; en

(b) enige aansoek kragtens artikel 34 van die Wet op Herstel van Grondregte,

moet in viervoud ingedien word.

(5) Die Griffier hoef nie 'n dokument vir indiening te aanvaar wat nie aan hierdie reël voldoen nie. Indien die Griffier weier om 'n dokument te aanvaar, moet hy of sy aandui waarom die dokument nie aan die vereistes voldoen nie en redelike bystand verleen om aanvaarbaarheid te bereik. Indien behoorlike voldoening plaasvind binne vyf dae daarna, word daardie indiening geag betyds te wees.

20 **VERTALINGS**

(1) Indien 'n dokument ingedien of oorgelê in 'n saak materiaal bevat -

(a) in 'n amptelike taal wat nie deur 'n lid van die Hof wat die saak aanhoor, verstaan word nie, moet die Griffier die dokument laat vertaal deur 'n beëdigde vertaler in 'n taal of tale wat deur daardie lid verstaan word, en moet hy of sy die partye van afskrifte van die vertaling voorsien; of

(b) in 'n taal wat nie 'n amptelike taal is nie, moet die party wat die dokument ingedien of oorgelê het, op sy eie koste 'n vertaling daarvan voorsien wat as korrek gesertifiseer is deur 'n beëdigde vertaler.

(2) 'n Vertaling gesertifiseer deur 'n beëdigde vertaler word geag korrek te wees tensy die teendeel bewys word, en is as sodanig toelaatbaar by oorlegging.

(3) Indien geen beëdigde vertaler beskikbaar is nie of indien die gepaardgaande uitgawe, ongerief of vertraging na mening van die Hof nie die gebruik van 'n beëdigde vertaler regverdig nie, kan die Hof, ondanks die bepalings van subreël (1), 'n vertaling van 'n dokument gesertifiseer as korrek deur 'n persoon wat bevoeg is om so 'n vertaling te doen, as getuienis toelaat.

21 **WAARMERKING VAN DOKUMENTE**

(1) 'n Dokument verly op 'n plek buite die Republiek is voldoende gewaarmerk vir die doel van gebruik in die Republiek as dit gewaarmerk is ingevolge die bepalings van reël 63 van die Eenvormige Reëls.

(2) Ondanks subreël (1) kan die Hof 'n dokument as getuienis aanvaar wat werklik onderteken blyk te wees deur die persoon deur wie dit heet onderteken te wees.

22 WYSIGING VAN DOKUMENTE

(1) 'n Party wat 'n kennisgewing van verwysing, kennisgewing van mosie, kennisgewing van aksie, antwoord, uiteensetting van eis, pleit, repliek of nadere besonderhede ingedien kragtens hierdie reëls wil wysig, moet aan al die ander partye 'n kennisgewing aflewer van sy of haar voorneme om dit te doen.

(2) Die kennisgewing moet volle besonderhede bevat van die voorgenome wysiging en moet meld dat, tensy skriftelike beswaar teen die voorgenome wysiging binne tien dae na ontvangs van die kennisgewing afgelewer is, die party wat kennis gee die dokument dienooreenkomstig sal wysig.

(3) Indien 'n beswaar binne bogemelde tydperk afgelewer word, kan die party wat wil wysig, binne tien dae na ontvangs van die beswaar, by die Hof aansoek doen om toestemming om te wysig.

(4) Indien toestemming om te wysig toegestaan is, of as geen beswaar binne die voorgeskrewe tydperk gemaak is nie, kan die party wat wil wysig, 'n gewysigde dokument aflewer binne tien dae na verstryking van die voorgeskrewe tydperk of na die datum van die Hofbevel, na gelang van die geval.

(5) Nadat 'n gewysigde dokument kragtens hierdie reël afgelewer is, kan enige ander party gevolglike wysigings aanbring aan sy of haar pleit, repliek of nadere besonderhede, na gelang van die geval, binne vyftien dae na ontvangs van daardie gewysigde dokument.

(6) 'n Party wat 'n kennisgewing van voorneme om te wysig afgelewer het, is, tensy die Hof anders gelas, aanspreeklik vir die koste aangegaan deur 'n ander party as gevolg van daardie kennisgewing en enige gevolglike wysiging.

(7) Die Hof kan op aansoek van 'n party gedurende die aanhoor van die saak, 'n wysiging van enige dokument bedoel in subreël (1) toestaan op die voorwaardes (ook met betrekking tot koste) wat die Hof billik ag.

E SAKE

23 INSTEL VAN SAKE

(1) 'n Saak voor die Hof moet op een van die volgende wyses ingestel word:

(a) 'n saak wat behoorlik op beëdigde verklaring beslis kan word, kan aanhangig gemaak word by kennisgewing van mosie, wat basies ooreenkom met vorm 1 van Bylae 1 van hierdie reëls, soos uiteengesit in reël 33 van hierdie reëls;

(b) 'n hersiening van 'n beslissing of handeling wat deur die Hof hersien kan word, moet aanhangig gemaak word by kennisgewing van mosie, wat basies ooreenkom met vorm 2 van Bylae 1 van hierdie reëls, soos uiteengesit in reël 35 van hierdie reëls;

(c) 'n aansoek kragtens artikel 34 van die Wet op Herstel van Grondregte dat grond of enige reg in grond nie aan 'n eiser of voorgenome eiser herstel word nie, moet aanhangig gemaak word by kennisgewing van mosie, wat basies ooreenkom met vorm 1 van Bylae 1 van hierdie reëls, soos uiteengesit in reël 36 van hierdie reëls;

(d) 'n saak wat spruit uit die verwysing van 'n aangeleentheid na die Hof deur die Hoofgrondeisekommissaris kragtens artikel 14 van die Wet op Herstel van Grondregte, moet aanhangig gemaak word by kennisgewing van verwysing, soos uiteengesit in reël 38 van die reëls;

(e) 'n saak wat spruit uit 'n verwysing van 'n aangeleentheid na die Hof deur die Direkteur-generaal kragtens die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders), moet aanhangig gemaak word by kennisgewing van verwysing, soos uiteengesit in reël 40 van hierdie reëls;

(f) enige ander saak behalwe 'n appèl moet aanhangig gemaak word by kennisgewing van aksie, wat basies ooreenkom met vorm 8 van Bylae 1 van hierdie reëls, soos uiteengesit in reël 44 van hierdie reëls;

(g) 'n appèl teen 'n bevinding van 'n arbiter kragtens die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders), moet aanhangig gemaak word soos uiteengesit in reël 70 van hierdie reëls; en

(h) 'n appèl vanaf 'n landdroshof soos bedoel in artikel 13 van die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders), moet aanhangig gemaak word soos uiteengesit in reël 71 van hierdie reëls.

(2) Geen eis vir die bepaling van vergoeding mag by kennisgewing van mosie ingestel word nie.

(3) Aansoeke om tussentydse bevele in hangende sake kan gedoen word soos uiteengesit in reël 37 van hierdie reëls.

24 **BETEKENING VAN PROSESSTUKKE**

(1) Alle prosesstukke wat beteken moet word, moet beteken word ooreenkomstig die bepalings van reël 4(1) van die Eenvormige Reëls, tensy hierdie reëls anders bepaal of die Hof anders gelas.

(2) Betekening van 'n prosesstuk aan 'n persoon of entiteit bedoel in reël 17(3)(c) kan geskied deur aflewering per hand aan 'n verantwoordelike ontvanger in die kantoor van daardie persoon of entiteit, mits 'n kwitansie verkry word. Daardie kwitansie moet -

(a) die naam en hoedanigheid van die ontvanger meld;
(b) die handtekening van die ontvanger bevat;
(c) die tyd, dag en plek van betekening toon; en
(d) die amptelike stempel hê, of op die briefhoof wees van die betrokke persoon of entiteit.

(3) Indien, om enige rede -

(a) dit nie moontlik of uitvoerbaar is om kragtens subreël (1) te beteken nie;

(b) die adres van 'n persoon onbekend is en nie geredelik vasgestel kan word nie; of

(c) 'n party nie weet watter persone in 'n saak as partye gevoeg moet word nie,

kan die Hof op aansoek 'n bevel maak wat die nodige lasgewings bevat.

(4) Betekening moet op een van die volgende maniere bewys word:

(a) waar betekening deur die balju geskied het, deur die balju se relaas van betekening;

(b) waar betekening op enige ander manier geskied het, deur 'n beëdigde verklaring van die persoon wat beteken het, saam met -

(i) 'n kwitansie, soos beskryf in subreël (2), waar betekening geskied het deur aflewering per hand aan 'n verantwoordelike ontvanger in die kantoor van 'n persoon of entiteit bedoel in reël 17(3)(c);

(ii) 'n skeurblad van die Staatskoerant en van enige koerant waarin kennis van die prosesstuk gepubliseer is; of

(iii) 'n versendingsertifikaat, waar betekening per geregistreerde pos geskied het.

Bewys van betekening moet bewys insluit dat aan reël 17(3)(c) en (4) (indien van toepassing) voldoen is.

(5) Betekening van 'n prosesstuk in 'n vreemde land moet geskied ooreenkomstig die bepalings van reël 4(3), (4) en (5) van die Eenvormige Reëls.

(6) Reël 5 van die Eenvormige Reëls is van toepassing op die instel van 'n saak wat die betekening van 'n prosesstuk buite die Republiek vereis.

25 **KENNISGEWING VAN VERSKYNING**

(1) 'n Party wat wil deelneem aan 'n saak, moet binne tien dae na betekening aan hom of haar van die prosesstuk waardeur die saak ingestel is, 'n kennisgewing van verskyning indien wat basies ooreenkom met vorm 10 van Bylae 1, en 'n soortgelyke kennisgewing verskaf aan die applikant of eiser, of as daar meer as een is, aan die eerste applikant of eiser.

(2) Elke kennisgewing van verskyning moet -

(a) die strekking hê dat die betrokke persoon wil deelneem aan die saak; en

(b) voldoen aan die vereistes van 'n indieningskennisgewing, soos uiteengesit in reël 18(2).

(3) Na die prosesstuk waardeur 'n saak ingestel word, aan alle partye beteken is en nadat hulle almal 'n kennisgewing van verskyning ingedien het of die tyd waarbinne hulle dit kan doen, verstryk het, moet die applikant of eiser 'n kennisgewing wat basies ooreenkom met vorm 11 van Bylae 1, aflewer -

(a) wat die name en betekeningsadresse bevat van alle partye wat kennisgewings van verskyning ingedien het; en

(b) wat daardie partye oproep om hulle antwoordende beëdigde verklarings, antwoorde of pleite (na gelang van die geval) binne vyftien dae na ontvangs van daardie kennisgewing af te lewer.

(4) Subreël (3) is nie van toepassing nie waar die Direkteur-generaal 'n aansoek waarin geen skikkingsooreenkoms bereik is nie na die Hof verwys.

26 REG OM DEEL TE NEEM AAN SAKE

(1) 'n Party -

(a) wat 'n saak ingestel het soos in reël 23 beskryf;

(b) wat 'n kennisgewing van verskyning ooreenkomstig hierdie reëls ingedien het;

(c) aan wie verlof om toe te tree kragtens reël 13(2) toegestaan is;

(d) in 'n saak wat toegetree het kragtens artikel 29 van die Wet op Herstel van Grondregte;

(e) wat kragtens reël 14 as *amicus curiae* tot die saak toegelaat is; of

(f) wat aan arbitrasieprosedure deelgeneem het wat tot 'n bevinding kragtens die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders) gelei het,

is 'n deelnemende party.

(2) Slegs 'n deelnemende party in 'n saak is daarop geregtig om -

(a) dokumente af te lewer of in te dien;
(b) dokumente aan hom of haar te laat aflewer;
(c) deel te neem aan enige prosedure voor die verhoor;
(d) deel te neem aan of verteenwoordig te word in die verhoor; en
(e) aansoek te doen om verlof tot appèl of deel te neem aan enige appèl teen 'n bevel van die Hof,

tensy die Hof anders gelas.

(3) In hierdie reëls behels enige verwysing na "party" ten opsigte van aangeleenthede vervat in subreël (2) slegs deelnemende partye tensy uit die konteks anders blyk.

(4) Ondanks die bepalings van subreël (2) kan 'n staatsdepartement, staatsamptenaar of staatsorgaan in enige saak 'n verslag indien sonder om deel te neem aan daardie saak.

27 TERUGTREKKING VAN SAKE

(1) 'n Party wat 'n saak in die hof ingestel het, kan daardie saak terugtrek deur 'n kennisgewing van terugtrekking af te lewer -

(a) te eniger tyd voordat 'n datum vir die verhoor vasgestel is; of

(b) daarna, maar dan slegs met die toestemming van alle deelnemende partye of met verlof van die Hof.

(2) 'n Kennisgewing van terugtrekking kan 'n aanbod om koste te betaal bevat. So 'n aanbod het die uitwerking van 'n bevel van die Hof met betrekking tot daardie koste.

(3) Indien 'n kennisgewing van terugtrekking nie 'n aanbod om koste te betaal bevat nie, of indien daardie aanbod onvoldoende is, kan 'n party by die Hof aansoek doen om 'n gepaste kostebevel.

F PROSEDURE

28 PRAKTYK EN PROSEDURE VAN DIE HOF

(1) Behoudens die bepalings van die Wet op Herstel van Grondregte en die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders) word die praktyk en prosedure van die Hof deur hierdie reëls gereël.

(2) Waar hierdie reëls oor enige aangeleentheid swyg, is die Eenvormige Reëls en die prosedure in siviele aksies en aansoeke wat by die Afdeling van die Hooggeregshof wat jurisdiksie het in die gebied waar die betrokke grond geleë is, van toepassing.

(3) Waar geen vorm voorgeskryf is vir enige kennisgewing, lasbrief of ander dokument vereis ingevolge hierdie reëls nie, kan 'n vorm voorgeskryf by die Eenvormige Reëls, met die nodige aanpassings, of so nie enige gepaste vorm, gebruik word.

(4) Die Hof kan op goeie gronde -

(a) van hierdie reëls of van die Eenvormige Reëls afwyk en op 'n wyse wat hy in die omstandighede gepas ag ; en

(b) enige afwyking of nienakoming van hierdie reëls kondoneer.

29 TOEWYSING VAN 'N SAAK AAN 'N REGTER

(1) Enige party kan in enige stadium van die verrigtinge in 'n saak 'n skriftelik versoek om die toewysing van die saak aan 'n regter indien.

(2) Die President kan 'n saak aan 'n regter toewys -

(a) op versoek van enige party; of

(b) uit eie beweging,

sodra so 'n toewysing wenslik word. Die regter aan wie die saak toegewys is, word die voorsittende regter in daardie saak.

(3) Niks in hierdie reëls verhoed -

(a) die President om enige saak aan 'n ander regter toe te wys nie; of

(b) enige ander regter as die voorsittende regter om in 'n saak bevele te maak of lasgewings te gee nie.

(4) Die voorsittende regter is verantwoordelik daarvoor om die saak tot 'n spoedige, ekonomiese en effektiewe afhandeling te bring.

30 **KONFERENSIES**

(1) Die voorsittende regter kan uit eie beweging of op versoek van enige party, voor of gedurende die aanhoor van enige saak, een of meer konferensies van die deelnemende partye belê ten einde die spoedige, ekonomiese en effektiewe afhandeling van die saak te bevorder.

(2) Die voorsittende regter moet -

(a) die tyd, wyse, datum en plek of plekke van elke konferensie; en

(b) die wyse waarop deelnemende partye van 'n konferensie in kennis gestel moet word,

bepaal. 'n Konferensie kan per telefoon by wyse van telefoonkonferensie plaasvind indien die voorsittende regter aldus gelas.

(3) Dit is die plig van 'n party om elke konferensie óf persoonlik óf deur sy of haar regsverteenwoordiger by te woon. 'n Konferensie kan in die afwesigheid van 'n party aan wie kennis gegee is, plaasvind.

(4) In buitengewone omstandighede en indien die voorsittende regter meen dat geen onreg daardeur veroorsaak sal word nie, kan 'n konferensie om slegs prosedure te bepaal plaasvind -

(a) voordat die saak 'n aanvang geneem het; of

(b) in die afwesigheid van sommige van die deelnemende partye.

Die regte van 'n party wat nie kennis van 'n konferensie ontvang het nie, mag nie nadelig geraak word deur enige lasgewing daar gegee nie. Die voorsittende regter kan, op versoek van enige sodanige party, 'n lasgewing aldus gegee, wysig of terugtrek.

(5) Elke konferensie word gehou onder voorsitterskap van die voorsittende regter of van enige ander regter deur die voorsittende regter of deur die President benoem om dit te doen. In laasgenoemde geval verrig daardie ander regter die funksies van die voorsittende regter.

(6) In soverre dit prakties is, moet 'n party vooraf kennisgewing van alle inligting, erkennings, lasgewings en bevele wat hy of sy by die konferensie sal versoek, aflewer.

(7) Die voorsittende regter kan by die konferensie -

(a) enige tussentydse bevel maak of enige lasgewing gee wat die Hof kragtens enige bepaling van hierdie reëls mag maak of gee; en

(b) enige nienakoming van hierdie reëls of van enige bevel of lasgewing voorheen in die aangeleentheid gegee, ondersoek en sodanige bevele of lasgewings in verband daarmee gee as wat regverdig is, insluitende 'n bevel betreffende koste of die uitstel van enige verhoor.

(8) Indien enige party teenwoordig is by 'n konferensie waar informeel aansoek gedoen word om 'n tussentydse bevel of 'n lasgewing, hoef geen verdere kennisgewing van die aansoek aan daardie party gegee te word nie, tensy die Hof anders gelas.

(9) Sonder om die algemene bevoegdhede van die voorsittende regter te beperk, kan ondergenoemde aangeleenthede by 'n konferensie hanteer word. Die voorsittende regter kan bevele maak of lasgewings gee in verband met hierdie aangeleenthede in soverre wat dit gepas is vir die betrokke tipe saak:

(a) die geskilpunte wat aangehoor moet word:

(i) die identifikasie en vereenvoudiging van die geskilpunte wat deur die Hof aangehoor gaan word;

(ii) geskilpunte wat ingevolge reël 57 afsonderlik beslis moet word;

(b) die voeging van verdere partye;

(c) die wysiging van dokumente ingedien in die saak;

(d) die getuienis wat aangebied gaan word:

(i) erkennings van feite om onnodige getuienis te vermy;

(ii) die toelaatbaarheid kragtens artikel 30 van die Wet op Herstel van Grondregte van getuienis wat andersins nie toelaatbaar sou wees nie;

(iii) die oorlegging van getuienis by wyse van beëdigde verklaring of op enige ander wyse; en

(iv) die voorafuitruiling deur partye van opsommings van getuienis wat deur getuies gelewer gaan word;

(e) die blootlegging van dokumente deur enige party kragtens reël 45, in die mate waarin enige ander party redelikerwys blootlegging kan eis ten opsigte van enige geskilpunt in die saak;

(f) die dokumente wat gebruik gaan word:

(i) die dokumente of afskrifte van dokumente of uittreksels uit dokumente wat, sonder verdere bewys, sal dien as getuienis van wat dit heet te wees, en enige ander aangeleentheid rakende die voorlegging en bewys van dokumente;

(ii) die planne, kaarte, foto's, modelle ensovoorts wat by die verhoor gebruik gaan word en die bewys daarvan;

(iii) die voorbereiding van gebinde, gepagineerde en geïndekseerde volumes wat dokumente bevat vir gebruik by die verhoor, met afskrifte vir die Hof en die partye; en

(iv) die gedeeltes van die rekord in hersieningsverrigtinge wat gekopieer moet word ingevolge reël 35(4)(a);

(g) inligting vereis:

(i) magtiging vir enige party om kragtens reël 45 nadere besonderhede van enige ander party te versoek;

(ii) enige verdere inligting, getuienis, dokumente, ondersoek of getuies wat die voorsittende regter ten opsigte van enige geskilpunt voor die Hof vereis; en

(iii) die voorbereiding van 'n verklaring van ooreengekome feite en feite in geskil;

(h) die getuies wat gaan getuig:

(i) die getuies wat geroep gaan word by die verhoor, die volgorde waarin hulle geroep sal word en die beperking van hulle getalle; en

(ii) die ondervraging by wyse van vraagpunte van persone wie se getuienis ingevolge artikel 28H van die Wet op Herstel van Grondregte nodig is;

(i) die verwysing van enige aangeleentheid na 'n skeidsregter ingevolge artikel 28C van die Wet op Herstel van Grondregte;

(j) die aanhoor van die saak:

(i) die datum, plek of plekke en duur van die verhoor;

(ii) die wenslikheid daarvan om meer as een saak gelyktydig aan te hoor;

(iii) die hou van enige inspeksie ter plaatse of ondersoek;

(iv) die gebruik van videokonferensiefasiliteite vir enige gedeelte van die verrigtinge;

(v) die plig om te begin; en

(vi) die voorbereiding en aflewering van hoofde van betoog; en

(k) afwykings van enige van hierdie reëls wat vir die spoedige, effektiewe en ekonomiese afhandeling van die saak nodig is.

(10) Die voorsittende regter kan van enige party vereis om die notule van enige konferensie voor te berei, of kan self sodanige notule voorberei. Enige bevel gemaak of lasgewing gegee deur die voorsittende regter kan in daardie notule vervat word. Indien doenlik moet die notule aan die partye wat die konferensie bygewoon het, voorgelê word vir kommentaar. Daarna word die notule (met of sonder wysigings) gesertifiseer deur die voorsittende regter, wat daardie notule bindend maak vir alle partye.

31 **SKIKKINGSAANBOD**

(1) Enige party kan te eniger tyd voor of gedurende die aanhoor van enige verrigtinge, by wyse van skriftelike kennisgewing en sonder inkorting van sy of haar regte, 'n skikkingsaanbod aan enige ander party maak.

(2) Behoudens enige andersluidende bevel van die Hof en tensy die skikkingsaanbod anders bepaal, is die party wat die aanbod gemaak het, verantwoordelik vir die koste van die party wat die aanbod aanvaar het tot op die datum van ontvangs van die aanbod.

(3) Die party aan wie die aanbod gemaak is, kan die aanbod aanvaar -

(a) binne tien dae na ontvangs van die kennisgewing, indien die aanbod minstens vyftien dae voor die aanhoor van die verrigtinge gemaak is;

(b) binne twee-en-sewentig uur na ontvangs van die kennisgewing, indien die aanbod minder as vyftien dae, maar minstens vyf dae, voor die aanhoor van die verrigtinge gemaak is; of

(c) binne vier-en-twintig uur na ontvangs van die kennisgewing, indien die aanbod minder as vyf dae voor die aanhoor van die verrigtinge maar voor die beëindiging van die verhoor gemaak is.

Na verstryking van die betrokke tydperke, kan die aanbod slegs met die toestemming van die party wat die aanbod gemaak het, of die Hof aanvaar word. Aanvaarding van die aanbod skort, behoudens die bepalings van hierdie reëls, alle verdere verrigtinge op.

(4) Indien die aanbod nie aanvaar word nie en indien die Hof die saak beslis op 'n wyse wat minder voordelig is vir die nie-aanvaardende party as wat in die aanbod vervat is -

(a) moet die Hof, tensy daar goeie rede is om anders te beveel, die nie-aanvaardende party beveel om die koste te betaal van die party wat die aanbod gemaak het, aangegaan na ontvangs van die kennisgewing wat die aanbod bevat; en

(b) kan die Hof 'n bevel maak wat hy billik ag ten opsigte van koste aangegaan voor ontvangs van die kennisgewing wat die aanbod bevat.

(5) 'n Aanbod mag nie aan die Hof geopenbaar word voor uitspraak gegee is nie en mag nie op die lêer in die Griffier se kantoor wat dokumente rakende die saak bevat, geplaas word nie.

(6) Die Hof kan 'n kostebevel maak teen enige party wat 'n aanbod noem of openbaar in stryd met subreël (5).

(7) Enige party kan binne tien dae by die Hof aansoek doen om die heroorweging van enige kostebevel wat in onkunde omtrent 'n aanbod gemaak is.

32 NIENAKOMING VAN REËLS

(1) Indien 'n party wat ingevolge hierdie reëls daarop geregtig is om 'n antwoordende beëdigde verklaring, antwoord of pleit af te lewer, versuim om dit te doen binne die tydperke voorgeskryf in hierdie reëls, kan enige ander party 'n kennisgewing van belet aan die party in verstek beteken waarin hy of sy opgeroep word om die antwoordende beëdigde verklaring, antwoord of pleit binne vyf dae af te lewer.

(2) Indien 'n party -

(a) 'n kennisgewing van verskyning laat; of

(b) 'n antwoordende beëdigde verklaring, antwoord of pleit nadat hy of sy onder belet geplaas is en nadat die vyf dae bedoel in subreël (1) verstryk het,

aflewer, kan enige ander party onverwyld by die Hof aansoek doen om die kennisgewing van verskyning, antwoordende beëdigde verklaring, antwoord of pleit ter syde te stel, en indien die Hof so 'n bevel maak, is die party in verstek nie meer 'n deelnemende party nie.

(3) Indien 'n party -

(a) 'n antwoordende beëdigde verklaring, antwoord of pleit aflewer terwyl hy of sy onder belet is;

(b) 'n ander dokument laat aflewer;

(c) 'n dokument aflewer wat nie voldoen aan hierdie reëls of aan enige bevel of lasgewing van die Hof nie; of

(d) 'n handeling in stryd met hierdie reëls of 'n bevel of lasgewing van die Hof verrig,

maak dit 'n onreëlmatige stap uit.

(4) Die Hof kan in enige stadium van die verrigtinge op aansoek en by aanvoering van gegronde redes -

(a) 'n tydperk voorgeskryf by hierdie reëls of by 'n bevel of lasgewing van die Hof, verleng of verkort;

(b) 'n onreëlmatige stap of enige nienakoming van hierdie reëls of van enige bevel of lasgewing van die Hof kondoneer; of

(c) enige appèl wat verval het ingevolge reël 70(7) of (8), herstel,

op die voorwaardes wat hy billik ag.

(5) In die geval van 'n onreëlmatige stap, of wanneer enige party versuim om tydig of hoegenaamd enige bepaling van hierdie reëls of van enige bevel of lasgewing van die Hof na te kom, kan 'n party, binne redelike tyd nadat hy of sy van daardie onreëlmatige stap of versuim bewus geword het, skriftelik kennis aan die party in verstek gee om binne vyf dae -

(a) die onreëlmatige stap reg te stel (indien regstelling moontlik is) of terug te trek; of

(b) aan die toepaslike bepaling van hierdie reëls of die bevel of lasgewing van die Hof (na gelang van die geval) te voldoen,

by gebreke waarvan die Hof op aansoek -

(i) die onreëlmatige stap ter syde kan stel;

(ii) die onreëlmatige stap kan kondoneer;

(iii) die nienakomingsgedeelte van 'n dokument kan skrap;

(iv) die party in verstek kan beveel om die toepaslike bepaling van hierdie reëls of van die bevel of lasgewing van die Hof (na gelang van die geval) binne 'n vermelde tydperk na te kom;

(v) die eis, verweer of antwoord van die party in verstek kan skrap, waarop die party in verstek nie meer daarop geregtig is om die regte uiteengesit in reël 26(1) uit te oefen nie; of

(vi) kan beveel dat enige appèl ingedien deur die party in verstek, verval; en

(vii) 'n bevel kan maak (insluitende 'n kostebevel) wat hy billik ag.

(6) Die partye mag, deur skriftelike ooreenkoms enige tydperk in hierdie reëls voorgeskryf, verleng of verkort, behoudens enige andersluidende Hofbevel of lasgewing voor of na die ooreenkoms.

(7) Indien 'n party enige van hierdie reëls of 'n bevel of lasgewing van die Hof nie nakom nie, mag die Hof uit eie beweging en na verlening van 'n geleentheid aan daardie party om aangehoor te word, enige bevel uiteengesit in subreël (5) maak.

(8) Geen party mag weier om betekening van enige prosesstuk of aflewering van enige dokument wat nie aan hierdie reëls voldoen nie of laat is, te aanvaar nie. Sodanige aanvaarding kort nie enige reg op regshulp wat daardie party kragtens hierdie reëls het, in nie.

G AANSOEKE

33 AANSOEKE IN DIE ALGEMEEN

(1) Elke aansoek moet begin word by kennisgewing van mosie wat basies ooreenstem met vorm 1 van Bylae 1 van hierdie reëls, en moet ondersteun word met 'n beëdigde verklaring of beëdigde verklarings rakende die feite waarop die applikant steun, asook afskrifte van alle dokumente wat nodig is om die feite te staaf.

(2) Wanneer regshulp teen 'n party geëis word, of waar dit nodig of gepas is om 'n party kennis van die aansoek te gee, moet die kennisgewing van mosie aan die Griffier en elke sodanige party gerig word. So nie moet die kennisgewing van mosie aan die Griffier alleen gerig word.

(3) Elke aansoek wat *ex parte* gedoen word, moet by die Griffier ingedien word. Daarna moet die Griffier die applikant van die tyd, datum en plek of plekke van die verhoor inlig.

(4) 'n Party wat die toestaan van 'n bevel aangevra in die kennisgewing van mosie teenstaan -

(a) moet 'n kennisgewing van verskyning soos voorgeskryf by reël 25(1) indien;

(b) kan binne vyftien dae na ontvangs van 'n kennisgewing wat die deelnemende partye noem soos vereis by reël 25(3), 'n antwoordende beëdigde verklaring tesame met enige toepaslike dokumente aflewer; en

(c) moet, indien hy of sy van voorneme is om slegs 'n regsvraag te opper, binne die tydperk vermeld in subparagraaf (b) 'n kennisgewing te dien effekte, waarin die regsvraag uiteengesit word, aflewer.

(5) Die applikant kan, binne tien dae na ontvangs van enige antwoordende beëdigde verklaring, 'n repliserende beëdigde verklaring tesame met enige toepaslik e dokumente aflewer.

(6) Die Hof kan na goeddunke die aflewering van verdere beëdigde verklarings toelaat.

(7) Enige party in 'n saak aanhangig gemaak by wyse van aansoek kan, tesame met sy of haar antwoordende beëdigde verklaring, 'n teenaansoek teen die applikant inbring. Die bepalings van hierdie reëls met betrekking tot aansoeke (insluitende alle voorgeskrewe tydperke) is *mutatis mutandis* op teenaansoeke van toepassing.

(8) Waar 'n aansoek nie behoorlik op beëdigde verklaring beslis kan word nie, kan die Hof die aansoek van die hand wys of 'n ander bevel maak ten einde 'n regverdige en spoedige beslissing te verseker. Sonder om hierdie diskresie te beperk, kan die Hof, op sodanige voorwaardes as wat hy bepaal -

(a) beveel dat mondelinge getuienis aangehoor word op spesifieke geskilpunte ten einde enige feitegeskil op te los; en

(b) beveel dat 'n verklaarder persoonlik verskyn of verlof gee dat hy of sy of enige ander persoon gedagvaar word om te verskyn en as getuie ondervra en kruisondervra te word; of

(c) die aangeleentheid vir verhoor verwys met toepaslike lasgewings rakende verdere prosedure.

(9) Die Hof kan, nadat hy 'n aansoek aangehoor het, ongeag of dit *ex parte* of andersins gedoen is, besluit om geen bevel daaroor te maak nie (behalwe rakende koste, as daar is) maar om aan die applikant verlof te verleen om die aansoek te hernu op dieselfde stukke, aangevul deur sodanige verdere beëdigde verklarings en dokumente as wat die saak vereis.

(10) Die Hof kan op aansoek beveel dat enige aangeleentheid wat aanstootlik, kwelsugtig of irrelevant is, uit 'n beëdigde verklaring geskrap word, met 'n gepaste kostebevel, insluitende koste tussen prokureur en kliënt. Die Hof moet nie die aansoek toestaan nie tensy hy oortuig is dat die applikant benadeel sal word in sy of haar saak indien dit nie toegestaan word nie.

34 **DRINGENDE AANSOEKE**

(1) In dringende aansoeke kan die Hof -

(a) afsien van enige bepaling van hierdie reëls, insluitende diè wat vorms, betekeningsvereistes en tydperke vir aansoeke voorskryf; en

(b) die aangeleentheid afhandel op die tyd of plek en op die wyse, en volgens die prosedure (wat so ver doenlik in ooreenstemming met hierdie reëls moet wees) wat hy regverdig ag.

(2) Die applikant moet in sy of haar ondersteunende beëdigde verklaring die omstandighede wat hy of sy aanvoer die aangeleentheid dringend maak en die redes waarom hy of sy nie wesenlike regshulp in 'n latere verhoor kan kry nie, uiteensit.

(3) Die applikant kan deur die Griffier -

(a) die President nader vir die aanstelling van 'n voorsittende regter; en

(b) die voorsittende regter nader vir lasgewings oor die vorm van die kennisgewing van mosie, die betekening daarvan, die tydperke vir aflewering van antwoordende en repliserende beëdigde verklarings, die tyd, datum en plek of plekke van die verhoor en die betekening of aflewering van kennisgewing van terrolleplasing.

(4) Geen lasgewings gegee deur die voorsittende regter ingevolge subreël (3) verhoed 'n party om -

(a) by die Hof aansoek te doen om 'n wysiging van die lasgewings of 'n uitstel van die verhoor nie; of

(b) die dringendheid van die saak te betwis nie.

(5) Behoudens enige lasgewings gegee kragtens subreël (3)(b) of enige andersluidende bevel van die Hof, is die verdere prosedure vir die aanhoor van 'n dringende aansoek dieselfde as vir 'n aansoek.

(6) 'n Party teen wie 'n bevel *ex parte* gegee is, kan die keerdatum vervroeg met minstens 24 uur kennisgewing, tensy die bevel anders bepaal.

35 **HERSIENINGSAANSOEKE**

(1) Alle aansoeke om die hersiening van enige beslissing of handeling van -

(a) 'n laer hof;
(b) 'n arbiter;
(c) die Kommissie;
(d) die Minister;
(e) 'n tribunaal of raad; of
(f) 'n funksionaris,

geskied by wyse van kennisgewing van mosie wat basies ooreenstem met vorm 2 van Bylae 1 van hierdie reëls, waarin -

(i) die beslissing of handeling wat die Hof moet hersien, geïdentifiseer word; en

(ii) die persoon of entiteit wie se beslissing of handeling hersien gaan word, opgeroep word om aan die Griffier -

(aa) die rekord van die verrigtinge en alle dokumente wat betrekking het op die beslissing of handeling waarvan die hersiening gevra word; en

(bb) sy of haar redes vir die beslissing of handeling,

te versend binne vyftien dae na ontvangs van die kennisgewing van mosie en om die applikant in kennis te stel dat hy of sy dit gedoen het.

(2) Die kennisgewing van mosie moet -

(a) gerig wees aan die Griffier en aan die persoon of entiteit wie se beslissing of handeling hersien gaan word, en waar dit nodig of gepas is om enige ander party kennis van die aansoek te gee, ook aan daardie ander partye; en

(b) gesteun word deur een of meer beëdigde verklarings wat die gronde vir hersiening bevat, en die feite en omstandighede uiteensit waarop die applikant steun om die beslissing of handeling te laat hersien en te laat regstel of tersyde te laat stel.

(3) Die Griffier moet die rekord op die voorwaardes wat hy of sy geskik ag om die veiligheid daarvan te verseker, beskikbaar stel vir insae -

(a) aan die applikant; en

(b) aan enige ander party.

(4) Die applikant moet binne twintig dae nadat die Griffier die rekord aan hom beskikbaar gestel het -

(a) afskrifte van die gedeeltes van die rekord wat nodig mag wees vir doeleindes van die hersiening, laat maak;

(b) daardie afskrifte as juiste afskrifte sertifiseer; en

(c) daardie afskrifte aflewer.

Die koste van die transkripsie en kopiëring, as daar is, moet deur die applikant gedra word en is koste in die geding.

(5) Die applikant kan, tesame met die aflewering van afskrifte van die rekord kragtens subreël (4) -

(a) die bepalings van sy of haar kennisgewing van mosie wysig, aanvul of verander deur aflewering van 'n gewysigde kennisgewing van mosie; en

(b) enige ondersteunende beëdigde verklaring aanvul.

(6) Indien die entiteit of persoon wie se beslissing of handeling hersien gaan word, of 'n ander party die toestaan van die bevel gevra in die kennisgewing van mosie opponeer -

(a) moet hy of sy 'n kennisgewing van verskyning soos voorgeskryf by reël 25(1) indien;

(b) kan hy of sy binne vyftien dae na ontvangs van -

(i) 'n kennisgewing wat die deelnemende partye noem ingevolge reël 25(3); en

(ii) afskrifte van die toepaslike gedeeltes van die rekord ingevolge subreël (4),

'n antwoordende beëdigde verklaring tesame met enige toepaslike dokumente aflewer; en

(c) moet hy of sy, indien hy of sy beoog om slegs 'n regsvraag te opper, binne die tydperk vermeld in paragraaf (b), 'n kennisgewing te dien effekte, waarin die regsvraag uiteengesit word, aflewer.

(7) Die applikant kan 'n repliserende beëdigde verklaring of repliserende beëdigde verklarings binne tien dae na ontvangs van enige antwoordende beëdigde verklarings aflewer.

(8) Die Hof kan na goeddunke, die indiening van verdere beëdigde verklarings toelaat.

36 **AANSOEKE DAT GROND NIE HERSTEL WORD NIE**

(1) Alle aansoeke kragtens artikel 34 van die Wet op Herstel van Grondregte dat grond of 'n reg in grond nie aan enige eiser of voorgenome eiser herstel word nie, moet by wyse van kennisgewing van mosie ooreenkomstig reël 33 gedoen word, behalwe waar hierdie reël anders bepaal.

(2) Voordat die aansoek gedoen word, moet die applikant die dokumente wat ingedien gaan word, in konsepvorm aan die Kommissie voorlê, waarop die betrokke streekgrondeisekommissaris die stappe kan bepaal wat die applikant moet doen om die aansoek onder die aandag van persone wat 'n belang daarin mag hê, te bring.

(3) Die aansoek (in sy finale vorm) moet beteken word -

(a) aan die Kommissie;

(b) ooreenkomstig enige bepalings wat die betrokke streekgrondeisekommissaris ingevolge artikel 34(3) van die Wet op Herstel van Grondregte gemaak het, soos beoog in subreël (2); en

(c) (i) aan elke persoon teen wie regshulp geëis word of aan wie dit nodig of gepas is om kennis van die aansoek te gee; of

(ii) op so 'n wyse en aan sodanige persone as wat die Hof op aansoek van die applikant met betekening aan die streekgrondeisekommissaris, beveel het.

(4) Elke voorsittende regter moet by die bepaling van datums van beregting voorkeur verleen aan aansoeke kragtens artikel 34 van die Wet op Herstel van Grondregte.

37 **AANSOEKE OM TUSSENTYDSE BEVELE**

(1) Die Hof kan op aansoek deur enige party of uit eie beweging -

(a) 'n tussentydse bevel in 'n hangende saak maak;

(b) bevele maak in verband met enige vorige bevel waaraan nie ten volle of betyds voldoen is nie;

(c) lasgewings ten opsigte van prosedure of getuienis gee; of

(d) by aanvoering van gegronde redes enige lasgewings voorheen gegee, wysig of aanvul.

(2) Formele aansoeke om tussentydse bevele in hangende sake -

(a) moet gedoen word by kennisgewing ondersteun deur beëdigde verklarings indien die aangeleentheid dit vereis; en

(b) moet ter rolle geplaas word vir 'n tyd en datum, en op 'n plek wat deur die voorsittende regter bepaal word en die party wat die aansoek doen, kan die voorsittende regter versoek om dit te doen voor of na indiening van die kennisgewing van aansoek.

(3) Elke kennisgewing van aansoek om 'n tussentydse bevel moet -

(a) die regshulp wat gevra word, uiteensit;

(b) die tyd, datum en plek van die verhoor vermeld, indien dit reeds bepaal is; en

(c) minstens vyftien dae voor die datum van die verhoor afgelewer word indien daardie datum reeds bepaal is.

(4) Enige party kan 'n antwoordende beëdigde verklaring aflewer binne vyf dae nadat daardie party 'n formele aansoek om 'n tussentydse bevel ontvang het.

(5) Die applikant kan 'n repliserende beëdigde verklaring aflewer binne vyf dae nadat hy of sy 'n antwoordende beëdigde verklaring ontvang het.

(6) Indien die kennisgewing van aansoek om 'n tussentydse bevel nie die tyd, datum en plek van verhoor bevat nie, moet dit in 'n afsonderlike kennisgewing van ter rolleplasing

vervat word, wat afgelewer moet word na die antwoordende en repliserende beëdigde verklarings (as daar is) afgelewer is en minstens vyf dae voor die datum van verhoor.

H VERWYSINGS

38 VERWYSINGS KRAGTENS DIE WET OP HERSTEL VAN GRONDREGTE

(1) Wanneer die Kommissie enige aangeleentheid na die Hof verwys kragtens artikel 14 van die Wet op Herstel van Grondregte, moet hy die saak instel by wyse van kennisgewing van verwysing -

(a) in sake waar 'n ooreenkoms geteken is oor hoe die saak gefinaliseer moet word, wat basies ooreenkom met vorm 3 van Bylae 1 van hierdie reëls; en

(b) in alle ander sake, wat basies ooreenkom met vorm 4 van Bylae 1 van hierdie reëls.

(2) Wanneer die oorspronklike kennisgewing van verwysing ingedien word, moet die Kommissie ook 'n bundel indien waarin ten minste die inligting en dokumente gelys in reël 39 vervat is in die mate waarin dit van toepassing is.

(3) Elke kennisgewing van verwysing deur die Kommissie, tesame met -

(a) 'n afskrif van die Kommissie se verslag ingevolge artikel 14(2) of (3) van die Wet op Herstel van Grondregte; en

(b) 'n lys van dokumente vervat in die bundel ingedien by die Griffier,

moet deur die Kommissie beteken word aan -

(i) elke persoon (insluitende die eiser) teen wie 'n bevel gevra word of wie se regte of belange deur die eis geraak kan word; en

(ii) alle staatsdepartemente en beamptes wat 'n belang by die aangeleentheid het, insluitende die Direkteur-generaal en die betrokke registrateur van aktes, indien artikel 79(1) van die Registrasie van Aktes Wet van toepassing is:

Met dien verstande dat geen betekening nodig is aan enige persoon (behalwe die eerste eiser) wat 'n versoek geteken het dat 'n ooreenkoms oor hoe die eis gefinaliseer moet word, 'n bevel van die Hof gemaak word, tensy die Hof anders gelas.

(4) Nadat betekening van die dokumente bedoel in subreël (3) geskied het, moet die Kommissie 'n kennisgewing te dien effekte by die Griffier indien en bewys van betekening voorlê.

(5) Waar die betrokke partye 'n versoek voorgelê het dat 'n ooreenkoms oor hoe die eis gefinaliseer moet word, 'n bevel van die Hof gemaak word, kan die Hof, nadat hy die aangeleentheid in kamers oorweeg of in die ope Hof aangehoor het (na gelang die voorsittende regter gelas) -

(a) die ooreenkoms 'n bevel van die Hof maak; of

(b) die versoek dat die ooreenkoms 'n bevel van die Hof gemaak word van die hand wys, in welke geval die Hof kan beveel dat die saak -

(i) terugval aan die Kommissie; of

(ii) voortgaan in die vorm van 'n aksie soos beskryf in subreël (9).

(6) Die eiser voor die Kommissie -

(a) word geag sy of haar eis terug te trek indien hy of sy nie 'n kennisgewing van verskyning ingevolge reël 25(1) ingedien het nie, tensy die Hof anders gelas;

(b) is die eiser in die saak voor die Hof, en het al die regte en verpligtinge van 'n eiser; en

(c) moet 'n kennisgewing wat die deelnemende partye noem soos vereis by reël 25(3), aflewer.

(7) Enige party aan wie 'n kennisgewing van verwysing beteken is en wat in die saak wil verskyn -

(a) moet 'n kennisgewing van verskyning soos by reël 25(1) voorgeskryf, indien en 'n afskrif daarvan aan die eiser en aan die Kommissie voorsien; en

(b) kan, binne vyftien dae na ontvangs van 'n kennisgewing wat die deelnemende partye ingevolge reël 25(3) noem, 'n antwoord op enige verslag of dokument deur die Kommissie ingedien, aflewer.

(8) Die Kommissie moet afskrifte van enige verdere verslag kragtens artikel 32(3)(a) van die Wet op Herstel van Grondregte aan elke party aflewer, en elke party kan 'n antwoord daarop aflewer binne vyftien dae na ontvangs.

(9) Tensy die Hof -

(a) 'n ooreenkoms oor hoe die eis gefinaliseer moet word, 'n bevel van die Hof gemaak het kragtens subreël (5); of

(b) gelas het dat die saak terugval aan die Kommissie,

gaan die saak voort in die vorm van 'n aksie. Die reëls rakende die voorbereiding en voer van 'n aksie is van toepassing behalwe dat geen uiteensetting van eis, pleit of antwoord ingedien mag word nie en geen teeneis toelaatbaar is nie, tensy die Hof anders gelas.

39 INLIGTING EN DOKUMENTE WAT DEUR DIE KOMMISSIE VOORGELê MOET WORD

(1) Elke verslag deur die Kommissie of deur 'n streekgrondeisekommissaris aan die Hof moet ten minste die volgende inligting bevat en vergesel gaan van 'n bundel wat ten minste die volgende dokumente, waar toepaslik, bevat:

(a) en opsigte van elke individuele eiser, waar die eiser nie 'n gemeenskap is nie -

(i) sy of haar volle naam;

(ii) sy of haar fisiese en posadres en ook, waar beskikbaar, telefoon- en faksnommers;

(iii) indien hy of sy deur 'n regsverteenwoordiger verteenwoordig word, die naam en adres van die regsverteenwoordiger en ook, waar beskikbaar, telefoon- en faksnommers;

(b) indien die eiser 'n gemeenskap is -

(i) die naam daarvan;

(ii) die regstatus daarvan en akte van oprigting (indien enige);

(iii) die fisiese adres van die kantore daarvan (indien enige), die posadres daarvan, en waar beskikbaar die telefoon- en faksnommers daarvan;

(iv) 'n lys van die ampsdraers en lede daarvan, indien beskikbaar;

(v) indien die gemeenskap verteenwoordig word deur 'n regsverteenwoordiger, sy of haar naam en adres, en waar beskikbaar, telefoon- en faksnommers; en

(vi) voldoende besonderhede om die Hof in staat te stel om sy diskresie uit te oefen wanneer hy 'n bevel maak ingevolge artikel 35(2)(c), gelees met artikel 35(3), van die Wet op Herstel van Grondregte;

(c) volle besonderhede van -

(i) die regte waarvan die eiser na bewering ontneem is;

(ii) die omstandighede rondom die beweerde ontneming; en

(iii) die wette of gebruike waarkragtens of vir doeleindes van die bevordering waarvan die ontneming na bewering plaasgevind het;

(d) kommentaar op die vraag of die verlies van die reg in grond waarop die eis berus -

(i) 'n ontneming van regte in eiendom uitmaak; en

(ii) kragtens of vir doeleindes van die bevordering van wette of praktyke van die verlede wat op grond van ras gediskrimineer het, plaasgevind het;

(e) of die eiser die persoon is wat van regte ontneem is, en indien nie, of en op grond waarvan hy of sy daarop geregtig is om die eis in te stel;

(f) besonderhede van die grond waarop die saak betrekking het, wat moet insluit -

(i) 'n volledige titelbeskrywing (insluitende die titelaktenommer) van die betrokke grond waar die grond kragtens afsonderlike titel gehou word wat geregistreer is in enige staatsregistrasiekantoor; of

(ii) waar die betrokke grond nie kragtens afsonderlike titel gehou word nie, 'n titelbeskrywing (insluitende die titelaktenommer) van die eiendom of eiendomme waarvan die betrokke grond deel uitmaak, tesame met 'n algemene beskrywing wat voldoende is om die grond te identifiseer; en

(iii) die landdros- of administratiewe distrik waarin die grond geleë is;

(g) 'n lys wat die volle naam en adres bevat van elke persoon wie se regte geraak kan word of wat 'n belang by die eis kan hê, tesame met inligting oor watter stappe gedoen is om te verseker dat die lys volledig is;

(h) al die nodige ooreenkomste, sertifikate, verslae, lyste en aanbevelings vereis kragtens artikel 14 van die Wet op Herstel van Grondregte;

(i) alle toepaslike inligting bedoel in reël 5 van die reëls gemaak deur die Hoofgrondeisekommissaris kragtens artikel 16(1) van die Wet op Herstel van Grondregte en gepubliseer by Goewermentskennisgewing R.703 van 12 Mei 1995 (soos van tyd tot tyd gewysig);

(j) enige sertifikaat van uitvoerbaarheid vereis kragtens artikel 15 van die Wet op Herstel van Grondregte;

(k) indien staatsgrond betrokke is, die naam van die staatsdepartement wat die grond administreer en die houding van daardie departement teenoor die eis;

(l) informasie en kommentaar oor enige faktor wat die Hof moet oorweeg ingevolge artikel 33 van die Wet op Herstel van Grondregte;

(m) voldoende besonderhede om die Hof in staat te stel om 'n bevel kragtens artikel 35(2), (3), (4) of (6) van die Wet op Herstel van Grondregte te maak, indien enige sodanige bevel nodig is of deur die Hof oorweeg behoort te word;

(n) besonderhede van enige vergoeding wat betaal is aan die eiser by ontneming van sy of haar reg in grond; en

(o) waar die betrokke persone 'n ooreenkoms bereik het oor hoe die eis gefinaliseer moet word, ook -

(i) die betrokke ooreenkoms;

(ii) 'n sertifikaat ingevolge artikel 14(1)(c) van die Wet op Herstel van Grondregte dat die betrokke streekgrondeisekommissaris oortuig is dat die ooreenkoms gepas is;

(iii) 'n skriftelike versoek geteken deur die partye by die ooreenkoms dat die ooreenkoms 'n bevel van die Hof gemaak word;

(iv) 'n endossement van die skriftelike versoek deur die Hoofgrondeisekommissaris ingevolge artikel 14(3) van die Wet op Herstel van Grondregte; en

(v) waar die ooreenkoms of die versoek dat dit 'n bevel van die Hof gemaak word, geteken is namens enige party, bewys dat die ondertekenaar behoorlik daartoe gemagtig was.

(2) Enige belanghebbende persoon is, by betaling van die geld voorgeskryf in Bylae 2, geregtig op afskrifte van al die dokumente vervat in die bundel.

40 VERWYSINGS INGEVOLGE DIE WET OP GRONDHERVORMING (HUURARBEIDERS)

(1) Wanneer die Direkteur-generaal enige aansoek kragtens artikel 17(6) of artikel 18(6) of (7) van die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders) na die Hof verwys, moet hy of sy die saak instel deur 'n kennisgewing van verwysing wat basies ooreenkom met vorm 5 of 6 (na gelang van die geval) van Bylae 1 van hierdie reëls.

(2) Wanneer 'n kennisgewing van verwysing ingedien word, moet die Direkteur-generaal ook 'n bundel indien wat ten minste die inligting en dokumente vermeld in reël 41 bevat, waar van toepassing.

(3) Elke kennisgewing van verwysing deur die Direkteur-generaal, tesame met 'n lys dokumente vervat in die bundel wat by die Griffier ingedien is, moet deur die Direkteur-generaal beteken word aan -

(a) elke persoon (insluitende die applikant) teen wie 'n bevel gevra word of wie se regte of belange geraak kan word; en

(b) alle staatsdepartemente en beamptes wat 'n belang by die aangeleentheid het, insluitende die betrokke registrateur van aktes, indien artikel 97(1) van die Registrasie van Aktes Wet van toepassing is.

(4) Waar die betrokke partye 'n skikkingsooreenkoms aangegaan het vir die afhandeling van 'n aansoek soos beoog in artikel 18 van die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders) -

(a) kan die Hof -

(i) 'n bevel maak soos beoog in die skikkingsooreenkoms;

(ii) gelas dat tegniese aanpassing aangebring word aan die bevel beoog in die skikkingsooreenkoms, in welke geval die bepalings van reël 42(6)(b) en (7) tot (10) *mutatis mutandis* van toepassing is;

(iii) beveel dat moontlike belanghebbendes wat nie partye by die skikkingsooreenkoms is nie, van 'n afskrif van die skikkingsakte voorsien word en 'n geleentheid gegun word om kommentaar daarop te lewer, voordat die Hof enige bevel ingevolge hierdie paragraaf maak; of

(iv) geen bevel uit hoofde van die skikkingsooreenkoms maak nie, in welke geval die Hof kan gelas -

(aa) dat die saak terugval na die Direkteur-generaal; of

(bb) dat die saak na arbitrasie oorgaan;

(b) is, indien die Hof beveel dat die saak na arbitrasie verwys word, die bepalings van subreël (5) *mutatis mutandis* van toepassing;

(c) moet die Hof nie 'n bevel aangaande 'n skikkingsooreenkoms maak -

(i) waarop artikel 97(1) van die Registrasie van Aktes Wet van toepassing is nie, tensy die registrateur van aktes 'n geleentheid gegun is om 'n verslag in te dien; en

(ii) sonder die toestemming nie van elke persoon -

(aa) genoem deur die Direkteur-generaal as 'n reghebbende in die grond wat geëis word; of

(bb) wie se regte deur die aansoek geraak kan word.

(5) In 'n saak na die Hof verwys ingevolge artikel 17(6) of artikel 18(7) van die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders), moet die President of 'n regter deur hom of haar benoem, die nodige stappe doen ter instelling van arbitrasieverrigtinge kragtens artikel 19 van die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders) en die Huurarbeid-arbitrasiereëls.

41 INLIGTING EN DOKUMENTE WAT DEUR DIE DIREKTEUR-GENERAAL VOORGELÊ MOET WORD

Wanneer die Direkteur-generaal 'n aansoek na die Hof verwys soos bedoel in reël 40(1), moet hy of sy die volgende inligting en dokumente, waar toepaslik, aan die Hof voorlê:

(a) ten opsigte van elke applikant en eienaar -

(i) sy of haar volle naam;

(ii) sy of haar fisiese en posadres, en ook, waar beskikbaar, telefoon- en faksnommers;

(iii) as hy of sy deur 'n regsverteenwoordiger verteenwoordig word, die naam en adres van die regsverteenwoordiger en ook, waar beskikbaar, telefoon- en faksnommers.

(b) 'n volledige titelbeskrywing en afskrifte van die titelaktes (as dit bestaan) van -

(i) die grond wat geëis word; of

(ii) enige eiendom of eiendomme waarvan die grond wat geëis word, deel uitmaak,

waar die grond of eiendom gehou word kragtens 'n titel wat geregistreer is in enige registrasiekantoor;

(c) waar die grond wat geëis word nie kragtens afsonderlike titel gehou word nie, 'n beskrywing van die grond wat voldoende is om dit te identifiseer;

(d) die landdros- of administratiewe distrik waarin die grond wat geëis word, geleë is;

(e) 'n lys met die volle name en adresse van elke persoon -

(i) wat enige reg het, hetsy geregistreer of nie, in die grond wat geëis word; en

(ii) wie se regte en belange deur die aansoek geraak kan word,

tesame met inligting oor watter stappe gedoen is om te verseker dat die lys volledig is;

(f) afskrifte van al die kennisgewings en ander dokumente -

(i) bedoel in artikels 17 en 18 van die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders); of

(ii) wat 'n opsomming gee van die feite en die reg waarop die partye steun;

(g) enige gesamentlike nominasie wat deur die betrokke persone gedoen is oor wie as arbiter in die aangeleentheid aangestel moet word; en

(h) waar 'n skikkingsooreenkoms oor die afhandeling van enige eis aangegaan is, ook -

(i) die skikkingsooreenkoms;

(ii) waar die skikkingsooreenkoms namens 'n party onderteken is, bewys dat die ondertekenaar behoorlik gemagtig was om te onderteken; en

(iii) 'n sertifikaat van die Direkteur-generaal waarin aangedui word of hy of sy tevrede is dat die skikking redelik en billik is.

42 **VERWYSING DEUR ARBITERS KRAGTENS DIE WET OP GRONDHERVORMING (HUURARBEIDERS)**

(1) By ontvangs van 'n bevinding gemaak deur 'n arbiter kragtens die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders), moet die Griffier -

(a) vasstel of al die partye voorsien is van 'n afskrif van die bevinding en van 'n kennisgewing wat hulle oor hul regte ten opsigte van enige appèl teen, of hersiening of tegniese wysiging van die vasstelling inlig, ooreenkomstig die bepalings van die Huurarbeid-arbitrasieëls;

(b) in die mate dat daar nie volle nakoming van die Huurarbeid-arbitrasiereëls was nie, die nodige stappe doen om volle nakoming te bewerkstellig.

(2) Elke party by die arbitrasieverrigtinge moet, binne vyftien dae na ontvangs van die bevinding en die kennisgewing bedoel in subreël 1(a), die volgende aflewer:

(a) 'n kennisgewing waarin vermeld word dat hy of sy die bevinding aanvaar soos dit staan;

(b) 'n kennisgewing waarin vermeld word dat hy of sy die bevinding aanvaar, maar versoek dat tegniese aanpassings aangebring word, waarvan die besonderhede en waarvoor redes in die kennisgewing vervat moet wees;

(c) 'n kennisgewing van mosie kragtens reël 35(1), indien hy of sy van voorneme is om die bevinding in hersiening te laat neem; of

(d) 'n kennisgewing van appèl kragtens reël 70(1), indien hy of sy van voorneme is om teen die bevinding te appelleer.

(3) 'n Party wat versuim om enige kennisgewing bedoel in subreël (2) af te lewer, word geag die bevinding te aanvaar het.

(4) As enige party 'n kennisgewing kragtens subreël 2(c) of (d) aflewer, moet die aangeleentheid kragtens reël 35 of reël 70, na gelang van die geval, gehanteer word.

(5) Die Griffier moet -

(a) na verstryking van die tydperk van vyftien dae bedoel in subreël (2), indien geen hersieningsverrigtinge of appèl ingestel is nie;

(b) by terugtrekking van enige hersieningsverrigtinge kragtens subreël (2)(c);

(c) by verstryking of terugtrekking van 'n appèl kragtens subreël 2(d); of

(d) by die aanhoor van enige hersieningsverrigtinge of appèl,

aan die voorsittende regter -

(i) die bevinding;

(ii) enige rekord wat van die verrigtinge gehou is;

(iii) enige bewysstukke; en

(iv) enige kennisgewings voorgelê kragtens subreël 2(a) of (b),

voorlê in soverre sodanige dokumente nie reeds voor die Hof is nie.

(6) Die Hof mag, na ontvangs van die dokumente en na die aanhoor van enige hersieningsverrigtinge of appèl -

(a) die bevinding 'n bevel van die Hof maak soos dit staan;

(b) gelas dat die tegniese aanpassings aan die bevinding wat die Hof gepas ag, aangebring word (welke aanpassings in die bevel gespesifiseer moet word), tensy redes tot die teendeel deur enige party aangevoer word nie later nie as 'n datum deur die Hof bepaal; of

(c) indien hy van oordeel is dat daar 'n onreëlmatigheid was in die verrigtinge voor die arbiter wat nie deur 'n tegniese aanpassings reggestel kan word nie,

(i) die saak terugverwys na die arbiter met die aanwysings ten opsigte van die herverhoor van die aangeleentheid wat hy gepas ag;

(ii) die verrigtinge voor die arbiter ter syde stel en 'n nuwe arbiter aanstel om die saak aan te hoor ooreenkomstig sy lasgewings; of

(iii) die verrigtinge voor die arbiter ter syde stel en gelas dat die saak weer aangehoor word ooreenkomstig sy lasgewings; en

(d) enige bevel wat hy regverdig ag, ten opsigte van koste maak.

(7) Waar artikel 97(1) van die Registrasie van Aktes Wet van toepassing is, mag geen bevel kragtens subreël 6 gemaak word voordat 'n afskrif van die arbiter se bevinding en/of die inhoud van 'n beoogde bevel van die Hof aan die betrokke registrateur van aktes oorhandig is vir kommentaar nie.

(8) Die Griffier moet aan die partye by die arbitrasieverrigtinge afskrifte van enige bevel bedoel in subreël 6(b) voorsien, moet genoegsame tyd om hulle toe te laat om kommentaar op die tegniese aanpassings vervat in die bevel te lewer. Die kommentaar moet op skrif wees. Enige feite waarop 'n party steun, moet in een of meer beëdigde verklaring uiteengesit word. Die kommentaar en ondersteunende dokumente (as daar is) moet afgelewer word nie later nie as 12:00 op die dag wat die keerdag deur die Hof kragtens subreël 6(b) vasgestel, voorafgaan.

(9) Tensy die voorsittende regter anders gelas, word die aangeleentheid in kamers hanteer op die keerdag en geen party is daarop geregtig om op die keerdatum teenwoordig te wees of om verdere argumente op die keerdatum aan te voer nie.

(10) Op die keerdag kan die voorsittende regter -

(a) die bevel bevestig wat kragtens subreël 6(b) gemaak is, met die tegniese aanpassings daarin gespesifiseer; of

(b) die bevel ophef wat kragtens subreël 6(b) gemaak is, en

(i) die bevinding van die arbiter sonder enige aanpassings bevestig; of

(ii) 'n nuwe bevel maak met die tegniese aanpassings wat die voorsittende regter voldoende ag, met inagneming van die feite, indien enige, en kommentaar wat kragtens subreël (8) voorgelê is.

43 VERWYSING VAN UITSETTINGSAKE NA ARBITRASIE

(1) Sodra 'n regter besluit om 'n saak vir uitsetting na arbitrasie te verwys kragtens artikel 33(3) van die Wet op Grondhervorming (Huurarbeiders) -

(a) moet hy of sy 'n arbiter aanstel; en

(b) moet die Griffier die partye in kennis stel deur 'n kennisgewing wat basies ooreenkom met vorm 7 van Bylae 1 van hierdie reëls, aan hulle te stuur.

(2) 'n Regter mag slegs 'n uitsettingsaak na arbitrasie verwys nadat 'n antwoord op 'n pleit of antwoordende beëdigde verklaring afgelewer is, of nadat die tydperk vir aflewering verstryk het.

(3) Op, of so gou moontlik na, die arbitrasiebeplanningsvergadering bedoel in reël 6 van die Huurarbeid-arbitrasiereëls plaasgevind het, moet die regter -

(a) 'n tyd, datum en plek vir die arbitrasieverhoor vasstel; en

(b) lasgewings gee oor die verdere prosedure wat die arbiter en partye moet volg,

en die Griffier moet die partye daarvan in kennis stel.

I AKSIES

44 AKSIES IN DIE ALGEMEEN

(1) Elke aksie moet ingestel word deur 'n kennisgewing van aksie, wat basies ooreenkom met vorm 8 van Bylae 1. By 'n kennisgewing van aksie moet 'n uiteensetting van eis en afskrifte van al die ondersteunde dokumente aangeheg wees.

(2) In elke uiteensetting van eis -

(a) moet die eiser juis en bondig sy of haar naam, adres en identiteits- of registrasienommer, die hoedanigheid waarin hy of sy die aksie aanhangig maak, die aard van die eis, die feite waarop die eiser steun, die regsgevolgtrekking wat die eiser op grond van die feite maak, en die regshulp wat gevra word, uiteensit;

(b) waar die eiser regshulp verlang ten opsigte van afsonderlike eise wat is op afsonderlike feite berus, moet die eise en feite afsonderlik vermeld word; en

(c) waar vergoeding geëis word of die bedrag daarvan vasgestel moet word, moet die eiser voldoende besonderhede verskaf om te bewys hoe die bedrag bereken is.

(3) 'n Party wat die regshulp gevra in die aksie teenstaan -

(a) moet 'n kennisgewing van verskyning soos beskryf in reël 25(1) indien;

(b) kan, binne vyftien dae na ontvangs van 'n kennisgewing wat die deelnemende partye noem ingevolge reël 25(3), 'n pleit aflewer waarin hy of sy -

(i) al die bewerings in die uiteensetting van eis vervat, moet erken of ontken, of met teenwerping erken, en duidelik en bondig al die feite waarop hy of sy steun en die regsgevolgtrekkings wat hy of sy op grond van die feite maak, moet stel;

(ii) spesifiek elke feitebewering vervat in die uiteensetting van eis moet behandel; en

(iii) genoegsame besonderhede moet uiteensit om te toon hoe hy of sy die bedrag van enige vergoeding bereken wat in die saak bepaal moet word.

(4) Elke feitebewering wat nie spesifiek in 'n pleit ontken word nie, word geag erken te wees.

(5) 'n Eiser kan, binne tien dae na ontvangs van 'n pleit, 'n repliek op die pleit aflewer. Geen repliek wat bloot 'n ingedingtreding of 'n ontkenning van bewerings vervat in die pleit behels, is nodig nie. 'n Eiser wat versuim om 'n repliek op 'n pleit te lewer, word geag al die feitebewerings vervat in die pleit te ontken wat strydig is met die bewerings vervat in die uiteensetting van eis.

(6) 'n Party in 'n aksie kan, tesame met die aflewering van sy of haar pleit, 'n teeneis teen die eiser instel. Die reëls betreffende 'n pleit en 'n repliek en die tydperke voorgeskryf vir die aflewering van 'n pleit en 'n repliek is *mutatis mutandis* van toepassing op 'n teeneis.

45 **NADERE BESONDERHEDE**

(1) 'n Party in 'n aksie kan -

(a) met toestemming van die Hof, te eniger tyd; en

(b) sonder toestemming van die Hof, slegs eenmalig en wel nadat 'n repliek afgelewer is of die periode om dit te doen verstryk het,

aan enige party 'n versoek om nadere besonderhede aflewer wat nodig is om hom of haar in staat te stel om vir die verhoor voor te berei.

(2) Die versoek kragtens subreël (1) kan onder meer die volgende aanvra:

(a) besonderhede van die datum van aankoop, aankoopprys, grootte en titelbeskrywing (waar beskikbaar) van elke eiendomstransaksie wat as 'n vergelykbare transaksie in die saak gebruik gaan word; en

(b) in die vorm van 'n verkorte opsomming, die basis waarop enige vergoeding gevra of aangebied in die saak, bereken is.

(3) Enige party aan wie 'n versoek kragtens subreël (1) afgelewer is, moet binne vyftien dae daarop reageer.

46 **BLOOTLEGGING VAN DOKUMENTE**

(1) 'n Party kan, met toestemming van die Hof en op die voorwaardes wat die Hof bepaal, van enige ander party vereis om, binne vyftien dae na ontvangs van 'n kennisgewing wat van hom vereis om dit te doen, onder eed alle dokumente en bandopnames bloot te lê wat -

(a) onder sy of haar beheer is of was; en

(b) betrekking het op enige van die aangeleenthede in die saak, of op die aangeleenthede wat die Hof gespesifiseer het, na gelang van die geval.

(2) Elke blootleggingsverklaring en die aanhangsels daarvan moet basies ooreenkom met vorm 13 van Bylae 1 van hierdie reëls.

(3) Verklarings van getuies wat vir doeleindes van die saak afgeneem is, kommunikasies tussen prokureur en kliënt, prokureur en korrespondent, en prokureur en advokaat, en dokumente wat afgelewer is in die saak, moet weggelaat word uit die aanhangsels van die blootleggingsverklaring.

(4) Indien 'n party wat 'n blootlegging doen, 'n geldige beswaar het teen die voorlegging van 'n dokument of bandopname gespesifiseer in die aanhangsels, moet daardie dokumente of bandopnames afsonderlik gespesifiseer word en die gronde waarop die beswaar gebaseer word, vermeld word.

(5) As 'n party meen dat daar dokumente of bandopnames in besit is van die party wat blootlê, wat nie blootgelê is nie en wat betrekking kan hê op 'n aangeleentheid ten opsigte waarvan die blootlegging gedoen is, kan eersgenoemde kennis gee aan laasgenoemde en van hom of haar vereis om dit beskikbaar te stel vir insae of om binne

tien dae onder eed te verklaar dat dit nie in sy of haar besit is nie, in welke geval hy of sy moet vermeld waar dit is, indien bekend.

(6) Waar 'n kennisgewing wat blootlegging vereis, aan 'n party besorg is, mag geen dokument of bandopname wat blootgelê moes gewees het maar nie blootgelê is nie, in die verhoor van die saak gebruik word deur die party wat versuim het om die dokument of bandopname bloot te lê nie. Enige ander party mag wel sodanige dokument of bandopname gebruik.

(7) Ondanks die bepalings van subreël (6), kan die Hof aan 'n party wat versuim het om 'n dokument of bandopname bloot te lê, toestemming verleen om dit te gebruik op sodanige voorwaardes betreffende verdaging en koste as wat hy regverdig ag.

(8) 'n Party wat blootgelê het -

(a) moet elke ander party toelaat om alle blootgelegde dokumente en bandopnames in te sien en 'n kopie daarvan te maak; en

(b) kan, by kennisgewing deur 'n ander party, versoek word om by die verhoor van die saak 'n blootgelegde dokument of bandopname sowel as enige ander dokument of bandopname in sy of haar besit of onder sy of haar beheer wat betrekking op die saak kan hê, oor te lê,

met uitsluiting van dokumente ten opsigte waarvan beswaar gemaak is kragtens subreël (4), behalwe as die beswaar deur die Hof van die hand gewys is.

(9) 'n Party kan by die Hof aansoek doen -

(a) om 'n bevel dat 'n party van wie kragtens subreël (1) vereis is om blootlegging te doen, verdere blootlegging moet doen indien die vorige blootlegging onvoldoende of onvolledig was; of

(b) om die beregting van 'n beswaar teen die oorlegging van enige dokument of bandopname.

47 GEBRUIK VAN DOKUMENTE, PLANNE, KAARTE, FOTO'S OF MODELLE

(1) Geen party mag enige dokument by die verhoor van enige aksie gebruik nie tensy hy of sy ten minste vyf dae voor die verhoor 'n kennisgewing aan al die ander partye afgelewer het dat hy of sy van voorneme is om dit te doen, tesame met 'n afskrif van die dokument, behalwe as -

(a) 'n ooreenkoms by 'n konferensie bereik is dat die dokument gebruik kan word;

(b) die dokument blootgelê is deur die party wat van voorneme is om die dokument te gebruik; of

(c) die Hof, op die voorwaardes wat hy mag bepaal, toelaat dat die dokument gebruik word.

Niks in hierdie subreël stel 'n party daarvan vry om enige dokument te bewys wat hy of sy wens te gebruik nie.

(2) Geen party mag, behalwe met toestemming van die Hof, enige plan, kaart, foto of model as 'n bewysstuk inlewer nie, tensy hy of sy, minstens vyftien dae voor die verhoor, 'n kennisgewing afgelewer het dat hy of sy van voorneme is om dit te doen. Die kennisgewing moet -

(a) vergesel gaan van 'n afskrif van die plan, kaart of foto, en 'n aanbod van insae van die model; en

(b) 'n versoek aan elke party insluit om die bewysstuk binne tien dae na ontvangs van die kennisgewing te erken.

(3) As al die partye wat 'n kennisgewing kragtens subreël (2) ontvang het, versuim om binne die voorgeskrewe tyd te reageer, kan die plan, kaart, foto of model as getuienis aanvaar word deur blote voorlegging daarvan sonder enige verdere bewys, tensy die Hof anders gelas. Indien enige party binne die voorgeskrewe tydperk 'n kennisgewing aflewer dat hy of sy weier om dit te erken, moet die plan, kaart, foto of model op die gewone manier bewys word. 'n Party wat weier om te erken, kan gelas word om die koste van bewys te dra.

48 VERKRYGING VAN GETUIENIS

(1) 'n Party wat verlang dat 'n persoon getuienis lewer by 'n verhoor waar mondelinge getuienis toelaatbaar is, kan by die kantoor van die Griffier een of meer getuiedagvaardings uitneem vir betekening deur die balju. Elke getuiedagvaarding mag die name van hoogstens vier persone bevat, en moet basies ooreenkom met vorm 14 van Bylae 1.

(2) As 'n persoon 'n dokument, bandopname of voorwerp in sy of haar besit of onder sy of haar beheer het wat die party wat sy of haar bywoning vereis as getuienis wil aanbied,

moet die getuiedagvaarding sodanige dokument, bandopname of voorwerp spesifiseer en daardie persoon aansê om -

(a) dit so gou as moontlik aan die Griffier of die sekretaris van die voorsittende regter te oorhandig; en

(b) dit by die verhoor oor te lê.

Nadat die dokument, bandopname of voorwerp oorhandig is, kan die partye dit insien en kopieë of transkripsies daarvan maak. Daarna is die persoon geregtig op die teruggawe daarvan, behoudens sy of haar verpligting om dit by die verhoor oor te lê.

49 DESKUNDIGE GETUIENIS

(1) Geen getuie mag opiniegetuienis as 'n deskundige in die verhoor van enige aksie lewer nie, behalwe -

(a) as die party wat daardie getuie roep, minstens vyftien dae voor die verhoor 'n opsomming van daardie getuie se opinies en die redes daarvoor afgelewer het; of

(b) die Hof anders gelas.

(2) Die Hof kan, nadat al die partye 'n geleentheid gegun is om daaroor aangehoor te word, die aantal deskundige getuies wat geroep mag word, beperk. Geen party mag sonder die toestemming van die Hof 'n deskundige getuie buite daardie getalsbeperking roep nie.

(3) Die voorsittende regter kan deskundige getuies wat deur die partye gebruik word, gelas om 'n samespreking oor hulle getuienis te hou, en om 'n notule van hulle samespreking op te stel en te onderteken, wat -

(a) die feite, opinies en gevolgtrekkings waaroor die deskundige getuies saamstem;

(b) die feite, opinies en gevolgtrekkings waaroor die deskundige getuies nie saamstem nie; en

(c) die redes vir die verskil,

uiteen moet sit. Die voorsittende regter kan beveel hoe en deur wie die notule voorberei moet word en wie by die vergadering teenwoordig mag wees.

50 AANVOER VAN GETUIENIS BY DIE VERHOOR

(1) Die verpligting om eerste by 'n verhoor getuienis aan te voer, rus op die eiser, tensy die Hof anders gelas.

(2) Die getuies by die verhoor van 'n aksie moet mondeling getuig. Die Hof kan, om voldoende redes, gelas dat getuienis deur beëdigde verklaring aangebied mag word, op die bepalings en voorwaardes wat hy regverdig ag: Met dien verstande dat waar die Hof meen dat enige party redelikerwys die bywoning van 'n getuie vir kruisondervraging nodig het, en die getuie bekom kan word, moet sy of haar getuienis nie deur beëdigde verklaring aangebied word nie.

(3) 'n Getuie wat nie 'n party in 'n saak is nie -

(a) mag nie in die Hofsaal wees voordat hy of sy getuig nie; en

(b) moet in die omgewing van die Hofsaal bly wanneer hy of sy nie getuig nie totdat hy of sy deur die Hof verskoon word,

tensy die Hof anders gelas.

(4) Nadat 'n party getuienis aangebied het, het alle ander partye, behoudens subreël (5), die reg om weerleggende getuienis oor enige geskilpunt ten opsigte waarvan die onus op eersgenoemde rus, aan te bied.

(5) Geen party mag, sonder toestemming van die Hof, weerleggende getuienis oor enige geskilpunt bedoel in subreël (4) aanbied indien hy of sy reeds getuienis daaroor aangebied het, voordat hy of sy sy of haar saak sluit nie.

(6) Elke getuie wat deur 'n party geroep word, kan deur elk van die ander partye kruisondervra word, en herondervra word deur die party wat die getuie geroep het. 'n Getuie wat deur die Hof geroep is, kan deur die partye kruisondervra word.

(7) Indien 'n party verteenwoordig word, mag elke getuie ondervra, kruisondervra en herondervra word, na gelang van die geval, deur slegs een regsverteenwoordiger van daardie party, alhoewel nie noodwendig dieselfde regsverteenwoordiger nie.

(8) Die Hof kan weier om enige getuienis of kruisondervraging toe te laat wat, na die mening van die Hof, nie toepaslik, betogend, onnodig, herhalend of kwelsugtig is of nie bevorderlik vir 'n beslissing oor die geskilpunte in die saak is nie.

(9) Alle mondelinge getuienis moet genotuleer word.

51 TOLKING VAN GETUIENIS

(1) Indien getuienis of betoog in 'n aksie in 'n taal gegee word wat -

(a) 'n lid van die Hof;

(b) die regsverteenwoordiger van 'n party; of

(c) 'n party, as hy of sy nie verteenwoordig wor nie,

nie voldoende verstaan nie, moet die getuienis of betoog getolk word deur 'n bevoegde tolk wat 'n eed afgelê het om getrou en na die beste van sy or haar vermoë, te tolk.

(2) Elke party wat van voorneme is om getuienis of 'n betoog aan te bied wat hy of sy weet of behoort te voorsien vertaal sal moet word, moet minstens vyf dae vooruit met die Griffier reël om 'n tolk beskikbaar te hê. Indien die Griffier nie die nodige reëlings kan tref nie, moet die betrokke party dit doen.

(3) Voordat iemand as 'n tolk gebruik word, kan die Hof, as hy van mening is dat dit dienstig is of as enige party dit op redelike gronde versoek, hom van die bekwaamheid en integriteit van die persoon, na aanhoring van getuienis of andersins, oortuig.

(4) Waar die dienste van 'n tolk in 'n aksie gebruik word, is die koste (as daar is) van die tolking, tensy die Hof anders gelas, koste in die geding: Met dien verstande dat waar die tolking van getuienis of betoog in een van die amptelike tale van die Republiek benodig word -

(a) deur 'n party, die koste (as daar is) deur daardie party betaalbaar is; of

(b) deur die Hof, die koste deur die staat betaalbaar is.

52 INSPEKSIES TER PLAATSE

(1) Die Hof kan, behoudens die toepaslike reg -

(a) enige grond wat die onderwerp van die saak is;

(b) enige alternatiewe staatsgrond wat aan die eiser toegeken kan word; en

(c) enige ander grond wat die onderwerp is van 'n beweerde vergelykbare transaksie waarop die aandag van die Hof gevestig is,

betree en inspekteer.

(2) Alle partye is daarop geregtig om teenwoordig en verteenwoordig te wees by 'n inspeksie ter plaatse.

(3) Niemand behalwe die partye mag, sonder toestemming van die voorsittende regter, teenwoordig wees by 'n inspeksie ter plaatse nie.

53 **AANBIED VAN BETOOG AAN DIE HOF**

(1) Die eiser kan, voordat getuienis aangebied word, 'n openingsbetoog aan die Hof maak.

(2) Enige ander party kan voordat getuienis gelei word, 'n verduidelikende verklaring aan die Hof doen.

(3) Die eiser kan, nadat al die getuienis in die aksie gelewer is, 'n mondelinge betoog aan die Hof lewer, waarna elke ander party dieselfde kan doen, en die eiser kan op enigiets wat daaruit voortvloei, repliek lewer. Mondelinge betoog moet bondig en van toepassing op die aangeleentheid voor die Hof wees.

(4) Geen betoog mag op feite steun wat nie deur bewys voor die Hof gestaaf is nie, behalwe feite waarvan die Hof regtens geregtelik kennis kan neem.

J VERHORE

54 **VERHOOR IN KAMERS**

Die voorsittende regter kan 'n aangeleentheid in die afwesigheid van partye in kamers beslis -

(a) wat onbestrede is;
(b) indien die deelnemende partye daartoe toegestem het;
(c) in sake waar enige wet of hierdie reëls aldus bepaal; of
(d) na aanhoor van die partye by 'n telefoonkonferensie,

in gevalle waar die voorsittende regter hierdie prosedure gepas ag.

55 **DATUM VAN VERHOOR**

(1) Die voorsittende regter moet, op versoek van enige party, en kan uit eie beweging, 'n datum, tyd en plek of plekke vir die verhoor van 'n saak bepaal, as hy of sy van mening

is dat die saak al ver genoeg gevorder het om die vasstelling van 'n verhoordatum gepas te maak

(2) By die besluit of 'n saak ver genoeg gevorder het om 'n verhoordatum vas te stel, kan die voorsittende regter aanneem dat 'n party wat onder belet is ten opsigte van die aflewering van 'n antwoordende beëdigde verklaring, antwoord of pleit, nie so 'n dokument sal aflewer nie.

(3) Die Griffier moet 'n kennisgewing van die tyd, datum en plek of plekke deur die voorsittende regter vir die verhoor van 'n saak vasgestel, aan alle partye versend, behalwe aan dié wat teenwoordig was op 'n konferensie waarop die vasstelling gemaak is.

(4) 'n Kennisgewing van terrolleplasing wat die tyd, datum en plek of plekke van die verhoor bevat, moet deur die applikant of eiser afgelewer word binne tien dae nadat hy of sy in kennis gestel is (by 'n konferensie of deur die Griffier) van die datum.

(5) Geen saak mag nadat 'n verhoordatum toegeken is, uitgestel word nie behalwe met toestemming van die Hof.

(6) Dit is die plig van die applikant of eiser om die Griffier onmiddellik in te lig nadat 'n skikking bereik is of as die saak teruggetrek is.

56 KOLLASIONERING EN INDEKSERING VAN DOKUMENTE

(1) Die applikant of die eiser moet minstens vyf dae voor die verhoor van die saak -

(a) al die bladsye van alle dokumente ingedien in die saak, kollasioneer, nommer en stewig in 'n bundel saambind;

(b) genoegsame addisionele bundels dokumente voorberei indien die saak deur meer as een regter aangehoor word of as assessors die Hof bystaan; en

(c) 'n volledige indeks opstel en aflewer.

(2) Formele kennisgewings en ander dokumente wat nie betrekking het op aangeleenthede in geskil nie, moet nie by die bundel of indeks ingesluit word nie. Daardie dokumente en kennisgewings moet egter in die Hoflêer gehou word.

57 VOORAFBESLISSING VAN REGSGRONDE OF FEITEGESKILPUNTE

(1) As die Hof, op aansoek van 'n party of uit eie beweging, van oordeel is dat daar 'n regs- of feitegeskilpunt in 'n saak is wat gerieflik beslis kan word -

(a) voordat verdere dokumente in 'n saak afgelewer word;
(b) voordat getuienis in 'n aksie gelei word; of
(c) afsonderlik van 'n ander aangeleentheid,

kan die Hof 'n afsonderlike verhoor van die aangeleentheid gelas, en 'n verlenging van 'n tydperk by die reëls voorgeskryf toestaan wat wenslik is as gevolg van die afsonderlike verhoor.

(2) Wanneer die Hof die geskilpunt beslis, kan hy 'n bevel daaroor maak en as die bevel nie die saak afhandel nie -

(a) kan die Hof 'n party in aansoekverrigtinge toelaat om 'n kennisgewing te wysig of om verdere beëdigde verklarings in te dien; of

(b) kan die Hof 'n party in 'n aksie toelaat om enige kennisgewing, uiteensetting van eis, pleit, repliek of nadere besonderhede te wysig; en

(c) moet die Hof bepaal hoe met enige oorblywende aangeleenthede gehandel moet word.

(3) Indien enige van die geskilpunte 'n regsvraag is en indien die partye oor die feite saamstem, kan die feite erken en genotuleer word by die verhoor en kan die Hof 'n bevel maak sonder om getuienis aan te hoor.

58 NIE-VERSKYNING BY DIE VERHOOR VAN 'n SAAK

(1) Indien die applikant of eiser by die aanvang van 'n verhoor verskyn en 'n ander party versuim om te verskyn, kan die Hof voortgaan met die verhoor en enige bevel wat hy regverdig ag, in die afwesigheid van daardie party maak.

(2) Indien die applikant of eiser versuim om by die aanvang van 'n verhoor te verskyn, kan die Hof die saak afwys of enige ander bevel maak wat hy regverdig ag.

59 **HOOFDE VAN BETOOG**

(1) Die Hof kan die partye, of enige van hulle, gelas om hoofde van betoog in die saak te verskaf.

(2) Enige lasgewing kragtens subreël (1) -

(a) moet stipuleer wanneer en deur wie die hoofde van betoog afgelewer moet word;

(b) moet spesifieke aangeleenthede vermeld waaroor betoog vereis word; en

(c) moet op 'n konferensie of deur die Griffier onder die aandag van die betrokke partye gebring word.

(3) Die hoofde van betoog moet 'n lys regsbronne bervat wat ter ondersteuning van elke hoof aangehaal kan word.

K BEVELE

60 **BEVELE IN DIE ALGEMEEN**

(1) Elke bevel van die Hof moet skriftelik of opgeneem wees.

(2) 'n Bevel hoef nie in 'n ope Hof gemaak te word indien dit ongerieflik is om dit te doen nie. Die Griffier moet onverwyld alle partye by skriftelike kennisgewing wat na hulle betekeningsadresse versend word, inlig van enige bevel wat nie in die ope Hof gemaak is nie.

61 **KOSTEBEVELE**

(1) Die Hof kan die bevele in verband met koste maak wat hy goeddink, en kan, in die uitoefening van daardie diskresie -

(a) verkies om nie koste toe te ken teen 'n onsuksesvolle party nie -

(i) wat te goeder trou 'n saak aan die Hof of voorleggings aan die Hof gedoen het om sy of haar regmatige belang te beskerm of te bevorder; of

(ii) om enige ander voldoende rede;

(b) koste op die skaal van party en party of prokureur en kliënt toeken;

(c) koste teen enige regsverteenwoordiger of ampsdraer van 'n party *de bonis propriis* toeken; en

(d) in die toekenning van koste, enige party penaliseer -

(i) wat die saak onnodig uitgerek het deur onnodige getuies te roep of deur onnodige dokumente in te lewer of deur buitensporig lang ondervraging of kruisondervraging van getuies of deur onnodig breedvoerige behandeling van enige punt;

(ii) wat, of wie se regsverteenwoordiger, versuim het om 'n konferensie by te woon, tensy daardie party of regsverteenwoordiger 'n grondige rede verskaf vir sy of haar versuim;

(iii) wat versuim het om betyds of hoegenaamd aan die bepalings van hierdie reëls te voldoen;

(iv) wat in wesenlike mate versuim het om die spoedige, ekonomiese en effektiewe afhandeling van die saak te bevorder;

(v) wat versuim het om hoofde van betoog betyds of hoegenaamd af te lewer nadat hy gelas is was om dit kragtens reël 59(1) te doen; of

(vi) wat, of wie se regsverteenwoordiger, hom of haar skuldig gemaak het aan aanstootlike of onprofessionele gedrag.

(2) As die Hof 'n bevel maak of gemaak het ingevolge waarvan 'n party -

(a) vergoeding aan 'n ander party moet betaal; en
(b) geregtig is op die betaling van koste deur 'n ander party,

kan hy 'n bevel gee dat die koste met die vergoeding verreken word. In so 'n geval is die vergoeding (of die balans daarvan) eers betaalbaar op 'n tyd of tye in die Hofbevel bepaal.

62 **SKIKKINGSBEVELE**

(1) Die Hof kan, op aansoek van enige party by 'n skikking -

(a) die skikking aanteken;

(b) die skikkingsakte, of enige gedeelte daarvan, 'n bevel van die Hof maak;

(c) 'n bevel ooreenkomstig die skikking maak;

(d) indien die skikkingsooreenkoms gekanselleer is, 'n bevel maak wat die kansellasie bevestig en lasgewings gee vir die voortsetting van die saak of die aanvang van 'n nuwe verhoor; of

(e) die aansoek van die hand wys; en

(f) 'n bevel oor die koste van die aansoek maak.

(2) Enige aansoek kragtens subreël (1) geskied by kennisgewing, behalwe waar die aansoek in die Hof of gedurende 'n konferensie gedoen word waar die betrokke partye teenwoordig of verteenwoordig is, of waar 'n skriftelike afstanddoening van hierdie reg voorgelê word (welke afstanddoening in 'n skikkingsakte vervat kan wees).

63 **AFSTANDDOENING VAN BEVELE**

(1) Enige party in wie se guns 'n bevel van die Hof gemaak is, kan in die geheel of gedeeltelik van die bevel afstand doen deur 'n kennisgewing te dien effekte af te lewer. Waar daar slegs gedeeltelike afstanddoening is, bly die oorblywende gedeelte van die bevel staan.

(2) Die bepalings van reël 27(2) en (3) met betrekking tot koste is *mutatis mutandis* van toepassing op 'n afstanddoening kragtens hierdie reël, tensy die Hof anders gelas of die partye anders ooreenkom.

64 **WYSIGING EN NIETIGVERKLARING VAN BEVELE**

(1) Behoudens artikel 35(11) van die Wet op Herstel van Grondregte kan die Hof uit eie beweging of op aansoek van 'n party, enige bevel, beslissing of notule van 'n konferensie wat 'n dubbelsinnigheid of 'n klaarblyklike fout of weglating bevat, opskort, nietig verklaar of wysig, ten einde die dubbelsinnigheid op te klaar of die klaarblyklike fout of weglating reg te stel.

(2) Enige party wat die nietigverkaring of wysiging van 'n bevel kragtens artikel 35(11) of (12) van die Wet op Herstel van Grondregte of kragtens subreël (1) verlang, kan dit doen slegs -

(a) op aansoek afgelewer binne tien dae vanaf die datum waarop hy of sy van die bevel bewus geword het; en

(b) by aanvoering van gegronde redes vir die wysiging of nietigverklaring.

(3) 'n Party wat kragtens hierdie reël aansoek doen, moet kennis van sy of haar aansoek gee aan alle partye wie se belange geraak kan word deur die nietigverklaring of wysiging wat verlang word.

65 OPSKORTING VAN BEVELE

(1) Behoudens subreël (2), waar -

(a) 'n kennisgewing afgelewer is van 'n aansoek om verlof om te appelleer teen 'n bevel van die Hof, óf aan die Hof óf aan enige ander hof wat jurisdiksie het om die aansoek aan te hoor;

(b) appèl teen 'n bevel van die Hof aangeteken is nadat verlof om te appelleer verkry is; of

(c) aansoek gedoen is om 'n bevel van die hof reg te stel, te verander of te wysig,

word die werking en tenuitvoerlegging van die betrokke bevel hangende die beslissing van die aansoek of appèl opgeskort.

(2) Die Hof kan, op aansoek deur 'n party, beveel dat die opskorting bedoel in subreël (1) nie in werking tree nie of opgehef word.

(3) Die Hof kan, op aansoek van 'n party of uit eie beweging, enige bevel van die Hof vir 'n gegewe tydperk of totdat 'n spesifieke gebeurtenis plaasvind, opskort.

L UITVOERING

66 TAKSASIE VAN KOSTES

(1) Koste wat ten gunste van 'n party toegeken is, moet getakseer word teen die tarief wat van tyd tot tyd in die Hooggeregshof van toepassing is, behoudens enige afwykings deur die Hof gelas.

(2) Die tarief van gelde en eise vir adjunkbalju's wat van tyd tot tyd geld in die Hooggeregshof kragtens die Eenvormige Reëls met betrekking tot die betekening en tenuitvoerlegging van prosesstukke, en die bepalings met betrekking tot die taksasie daarvan, is *mutatis mutandis* van toepassing op die betekening en tenuitvoerlegging van prosesstukke van die Hof.

(3) Die Griffier moet kosterekeninge takseer ooreenkomstig die bepalings van hierdie reëls of, waar hierdie reëls swyg, ooreenkomstig die Eenvormige Reëls.

(4) Enige koste wat toegestaan word sluit die kwalifiserende gelde vir deskundige getuies wat getuig het en die gelde van skeidsregters in, tensy die Hof anders gelas. Sodanige gelde is onderworpe aan taksasie deur die Griffier.

(5) 'n Party kan by die voorsittende regter aansoek doen om hersiening van enige kostes of uitgawes wat deur die Griffier toegestaan of geweier is by die taksasie van 'n kosterekening. Die aansoek moet *mutatis mutandis* gedoen word in ooreenstemming met die prosedures wat van toepassing is op aansoeke om hersiening van taksasie deur 'n takseermeester van die Hooggeregshof.

67 TENUITVOERLEGGING VAN BEVELE

Reëls 45 en 46 van die Eenvormige Reëls en die vorms kragtens daardie reëls voorgeskryf is *mutatis mutandis* van toepassing op die tenuitvoerlegging van enige bevel van die Hof.

68 VERJARING

(1) Na drie jaar vanaf die datum waarop 'n bevel gemaak is, kan geen lasbrief vir tenuitvoerlegging ingevolge daarvan uitgereik word nie, tensy die skuldenaar instem tot die uitreiking van die lasbrief of tensy die bevel deur die Hof hernu word op aansoek met kennisgewing aan die skuldenaar.

(2) Lasbriewe vir tenuitvoerlegging wat uitgereik is, bly van krag en kan, behoudens verjaring ingevolge enige wet, te eniger tyd ten uitvoer gelê word sonder dat dit hernu word.

M APPÈLLE

69 APPÈLLE NA DIE APPÈLAFDELING EN KONSTITUSIONELE HOF

(1) 'n Party wat teen 'n bevel van die Hof wil appelleer, moet by die Hof aansoek doen om verlof tot appèl -

(a) mondeling op die tydstip wanneer die bevel deur die Hof gemaak word, in welke geval daardie party terselfdertyd met die aangeleenthede bedoel in subreël (2) moet handel; of

(b) by kennisgewing van aansoek om verlof tot appèl, afgelewer binne vyftien dae -

(i) nadat die bevel gemaak is; of

(ii) nadat volledige redes vir die bevel verstrek is, indien die redes op 'n later datum verstrek is.

(2) Die kennisgewing bedoel in subreël (1)(b) moet die volgende uiteensit:

(a) die feitebevindings en regsbeslissings waarteen geappelleer word;

(b) of daar teen die hele of slegs 'n gedeelte van die bevel geappelleer word, en indien slegs 'n gedeelte, welke gedeelte;

(c) die gronde waarop verlof tot appèl versoek word; en

(d) die hof waarna geappelleer wil word.

(3) Die aansoek bedoel in subreël (1)(b) moet aangehoor word-

(a) deur die regter of regters wat lede van die Hof was tydens die verhoor of, indien die regter of regters nie beskikbaar is nie, deur 'n regter of regters wat vir daardie doel deur die President aangestel is; en

(b) op 'n datum bepaal deur die regter of regters wat die aansoek sal aanhoor.

Die Griffier moet die partye van die datum verwittig.

(4) Die Hof kan gelas dat redes vir die toestaan of weiering van verlof tot appèl slegs verstrek word op versoek van enigeen van die partye. 'n Versoek om redes moet binne tien dae nadat verlof tot appèl toegestaan of geweier is, ingedien word.

70 APPÈLLE TEEN BEVINDINGS DEUR ARBITERS

(1) 'n Kennisgewing van appèl teen 'n bevinding van 'n arbiter moet -

(a) deur die party wat wil appelleer, afgelewer word binne vyftien dae nadat daardie party voorsien is van 'n afskrif van die bevinding;

(b) vermeld of daar teen die hele of slegs 'n gedeelte van die bevinding geappelleer word, en indien slegs 'n gedeelte, welke gedeelte;

(c) die gronde van appèl uiteensit, met vermelding van die feitebevindings en regsbeslissings waarteen geappelleer word; en

(d) 'n betekeningsadres vir die aflewering van verdere dokumente in die saak bevat.

(2) 'n Party wat 'n teenappèl wil aanteken, moet dit doen deur 'n kennisgewing van teenappèl af te lewer binne tien dae na aflewering van die kennisgewing van appèl. Die kennisgewing moet voldoen aan subreël (1).

(3) Enige party wat 'n appèl of teenappèl wil teenstaan, moet 'n kennisgewing van verskyning binne tien dae na ontvangs van die kennisgewing van appèl of teenappèl aflewer.

(4) In die geval van 'n appèl of teenappèl word die saak herverhoor deur die Hof. Die verhoor neem die vorm van 'n aksie aan. Die reëls betreffende die voorbereiding vir en voer van 'n aksie is van toepassing, behalwe dat geen uiteensetting van eis, pleit of repliek gelewer kan word nie, tensy die Hof anders gelas. Die gedeeltes van die beslissing waarteen nie geappelleer word nie, staan as 'n ooreenkoms tussen die partye aangaande die inhoud daarvan.

(5) Na aflewering van enige kennisgewings van teenappèl, of na verstryking van die tydperk vir aflewering daarvan, moet die Griffier afskrifte van die kennisgewing van appèl en teenappèl verskaf aan die arbiter, wat binne vyftien dae daarna 'n verklaring moet aflewer wat -

(a) die feite wat bewys bevind is;

(b) die gronde waarop 'n feitebevinding waarteen geappelleer word, gemaak is;

(c) die redes vir 'n regsbeslissing waarteen geappelleer word; en

(d) die rede vir die verwerping of toelating van enige getuienis waar daar teen sodanige verwerping of toelating geappelleer word,

uiteensit, maar slegs in die mate waarin daardie aangeleenthede nie in die bevinding behandel is nie.

(6) 'n Party kan afstand doen van die geheel of slegs 'n gedeelte van 'n bevinding in tot sy of haar guns deur 'n kennisgewing te dien effekte af te lewer, wat moet vermeld of hy

of sy van die geheel of slegs 'n gedeelte van die bevinding afstand doen en, indien slegs 'n gedeelte, welke gedeelte.

(7) Die appellant moet binne dertig dae nadat hy appèl aangeteken het, 'n versoek, gerig aan die Griffier, om die toewysing van die saak aan 'n voorsittende regter aflewer; by gebreke waarvan die appèl verval.

(8) Indien 'n teenappèl aangeteken is en die appèl verval het, verval die teenappèl ook, tensy die teenappellant binne vyftien dae nadat die appèl verval het, aan die Griffier 'n versoek aflewer om die toewysing van die saak aan 'n voorsittende regter.

(9) Die appèl word verhoor op 'n tyd, datum en plek of plekke bepaal deur die voorsittende regter. Die Griffier moet 'n skriftelike kennisgewing van die tyd, datum en plek of plekke aan al die partye by hulle onderskeie betekeningsadresse stuur.

(10) 'n Kennisgewing van terrolleplasing wat die tyd, datum en plek of plekke van die verhoor bevat, moet binne tien dae nadat hy of sy van die verhoordatum verwittig is, deur die appellant of, indien die appèl verval het, deur die teenappellant afgelewer word.

(11) Ondanks die bepalings van hierdie reël kan die President of die voorsittende regter in oorleg met al die partye-

(a) gelas dat 'n appèl as 'n dringende aangeleentheid aangehoor word;

(b) die partye oproep om 'n konferensie by te woon; of

(c) . verdere lasgewings ten opsigte van die voer van die appèl gee wat hy of sy dienstig ag.

(12) Die appellant, of as die appèl verval het, die teenappellant, moet minstens twintig dae voor die aanhoor van die appèl of teenappèl, na gelang van die geval -

(a) in oorleg met die Griffier, verseker dat die rekord volledig, behoorlik geïndekseer en gepagineer is en dat daar voldoende afskrifte is indien die appèl deur meer as een regter aangehoor gaan word; en

(b) afskrifte van die rekord en die indeks aflewer.

71 APPÈLLE VANAF HOWE

(1) 'n Party wat geappelleer het teen 'n beslissing van 'n landdroshof waaroor die Hof appèljurisdiksie geniet, moet daardie appèl op dieselfde wyse as 'n siviele appèl vanaf 'n landdroshof na die Hooggeregshof in die Hof voortsit.

(2) Enige party wat geappelleer het teen 'n beslissing van 'n afdeling van die Hooggeregshof waaroor die Hof appèljurisdiksie geniet, moet daardie appèl op dieselfde wyse as 'n appèl van 'n hof saamgestel uit een regter na 'n volle hof van daardie afdeling in die Hof voortsit

(3) Enige funksie wat gewoonlik deur 'n Griffier of regter-president van 'n afdeling van die Hooggeregshof ten aansien van 'n siviele appèl verrig word, word, in 'n appèl bedoel in subreël (1), deur onderskeidelik deur die Griffier of die President verrig.

N HANGENDE SAKE

72 TOEPASSING VAN REëLS

(1) Hierdie reëls is, vanaf die datum van publikasie daarvan in die *Staatskoerant,* van toepassing op alle sake hangende in die Hof.

(2) Dit is nie nodig om in 'n hangende saak-

(a) enige prosesstuk wat reeds uitgereik is, weer uit te reik nie; of

(b) enige dokument wat reeds ingedien is of beteken is, weer in te dien of te beteken nie.

Die verdere voer van die saak moet ooreenkomstig hierdie reëls geskied.

73 OORDRAG VAN SAKE

(1) 'n Saak wat hangende is in 'n ander hof ten opsigte waarvan die Hof jurisdiksie het, kan oorgeplaas word na die Hof op aansoek, gedoen deur al die partye gesamentlik, om verlof om dit te doen.

(2) Die bepalings van reël 72(2) is *mutatis mutandis* van toepassing op enige saak wat kragtens hierdie reël na die Hof oorgeplaas word.

LYS VAN BYLAES

NO	BESKRYWING
BYLAE 1	
Vorm 1	Kennisgewing van mosie vir aansoeke
Vorm 2	Kennisgewing van mosie vir hersieningsverrrigtinge
Vorm 3	Kennisgewing van verwysing deur die Hoofgrondeisekommissaris waar ooreenkoms bereik is oor die afhandeling van die eis
Vorm 4	Kennisgewing van verwysing deur die Hoofgrondeisekommissaris waar geen ooreenkoms bereik is oor die finalisering van die eis nie
Vorm 5	Kennisgewing van verwysing deur die Direkteur-generaal van Grondsake waar ooreenkoms bereik is oor die afhandeling van die eis
Vorm 6	Kennisgewing van verwysing deur die Direkteur-generaal van Grondsake waar geen ooreenkoms oor die afhandeling van die eis bereik is nie.
Vorm 7	Kennisgewing van verwysing van saak na arbitrasie
Vorm 8	Kennisgewing van aksie
Vorm 9	Dokument wat dui op die belangrikheid van die saak en wat aangeheg moet word by kennisgewings waarby sake ingestel word
Vorm 10	Kennisgewing van verwysing
Vorm 11	Kennisgewing dat antwoordende pleit/beëdigde verklaring/repliek afgelewer moet word
Vorm 12	Kennisgewing aan lid/ampsdraer
Vorm 13	Blootleggingsverklaring
Vorm 14	Getuiedagvaarding

BYLAE 1

VORM 1

DIE GRONDEISEHOF

Saak No: .....

In die saak van :

....., Eerste* Applikant *(verstrek naam van slegs die eerste applikant)* en andere*

en

....., Eerste* Respondent *(verstrek naam van slegs die eerste respondent)* en andere*

KENNISGEWING VAN MOSIE

(Aansoeke)

Aan : ..... *(verstrek volle name en fisiese adresse van al die respondente, dit wil sê die persone teen wie 'n bevel gevra word of wie se regte of belange deur die aansoek geraak kan word, insluitende staatsamptenare of -departemente wat 'n belang by die aangeleentheid het; indien daar baie respondente is, gebruik 'n afsonderlike bylae)*

Hierdie dokument gee u kennis dat ..... *(verstrek volle naam, identiteits- of registrasienommer en fisiese adres van elke applikant; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae)* hierby aansoek doen by die Grondeisehof om 'n bevel soos volg: ..... *(sit die bevel waarom aansoek gedoen word, volledig uiteen)*

Die gronde waarop die aansoek gebaseer is, word uiteengesit in die beëdigde verklaring deur ..... *(verstrek naam)*

Die grond wat geraak kan word deur die bevel wat gevra word, is ..... *(verstrek beskrywings en titelnommers, indien beskikbaar, van alle eiendomme wat geraak word)**

Indien u aan die saak wil deelneem, moet u die vorms vir kennisgewing van verskyning, aangeheg by hierdie dokument, invul en per hand aflewer by, of per faks of per geregistreerde pos stuur na -

(a) die Griffier van die Hof te:
Trustbank Sentrum, Randburg Mall
hoek van Hillstraat en Kentlaan
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291

Privaatsak X10060
RANDBURG, 2125
Faksno : (011) 781 2217/8

en

(b) die Eerste *Applikant by die betekeningsadres hieronder.

U kennisgewing moet -

(a) die Griffier en die Eerste *Applikant bereik nie later nie as 10 dae nadat u hierdie dokument ontvang het (moenie Saterdae, Sondae en openbare vakansiedae insluit wanneer u dae tel nie);

(b) 'n adres bevat vir betekening aan u van verdere dokumente in die saak. Daardie adres moet die adres van u prokureur wees of 'n fisiese adres binne 8 kilometer vanaf die Grondeisehof of die landdroshof van die distrik waarin die grond geleë is.*

Indien u kennisgewing nie die Griffier en die Eerste* Applikant betyds bereik nie -

(a) sal u nie verdere dokumente in die saak ontvang nie en mag u nie aan die saak deelneem nie; en

(b) kan die Grondeisehof 'n bevel maak wat u raak sonder om u verdere kennis te gee.

Indien u kennisgewing betyds ontvang word -

(a) kan u 'n antwoordende beëdigde verklaring indien;

(b) sal die Eerste* Applikant 'n kennisgewing by u betekeningsadres aflewer wat u sal inlig wanneer om dit te doen en wie dit moet ontvang.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... *(Handtekening)*
Eerste* Applikant of sy of haar prokureur

Eerste* Applikant se betekeningsadres
.....
.....
(verstrek naam van firma, fisiese adres, posbusnommer en faksnommer, waar toepaslik)

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 2

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No : .....

In die saak van:

..... , Eerste* Applikant (*verstrek naam van slegs die eerste applikant*) en andere*

en

..... , Eerste* Respondent (*verstrek naam van slegs die eerste respondent*) en andere*

KENNISGEWING VAN MOSIE

(*Hersieningsverrigtinge*)

Aan: ..... (*vul in die volle naam en fisiese adres van elke respondent aan wie hierdie kennisgewing van mosie gerig is; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae*)

Hierdie dokument gee u kennis dat ..... (*verstrek volle naam, identiteits- of registrasienommer en fisiese adres van elke applikant; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae*) hierby aansoek doen by die Grondeisehof om -

1 die hersiening van die volgende besluite/handelinge van ..... (*vermeld die betrokke Minister, Kommissie of ander funksionaris*): .....
..... (*vermeld besluite/handelinge wat hersien staan te word*);

2 ..... (*vermeld besonderhede van ander regshulp wat gevra word*)

Die gronde waarop die aansoek gebaseer is, word uiteengesit in die beëdigde verklaring deur ..... (*verstrek naam*).

Aan: ..... (*noem die betrokke Minister, Kommissie of ander funksionaris*)

U moet binne 15 dae na ontvangs van hierdie dokument aan die Griffier van die Grondeisehof -

(a) die rekord van die verrigtinge en alle toepaslike dokumente met betrekking tot bovermelde besluite/handelinge;

(b) u redes vir die besluite/handelinge,

aflewer en die Eerste* Applikant inlig dat u dit gedoen het.

Die persone teen wie 'n bevel gevra word of wie se regte of belange deur hierdie aansoek geraak kan word, is .....
..... (*verstrek volle name en fisiese adresse van al die respondente, dit wil sê die persone teen wie 'n bevel gevra word of wie se regte of belange deur die aansoek geraak kan word; indien daar baie respondente is, gebruik 'n afsonderlike bylae*).

Indien u aan die saak wil deelneem, moet u die vorms vir kennisgewing van verskyning, aangeheg by hierdie dokument, invul en per hand aflewer by, of per privaatsak, faks of per geregistreerde pos stuur -

(a) die Griffier van die Hof te:
Trustbank Sentrum, Randburg Mall
hoek van Hillstraat en Kentlaan
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291

Privaat Sak X10060
Randburg, 2125

Faksno : (011) 781 2217/8

en

(b) die Eerste* Applikant by die betekeningsadres hieronder.

U kennisgewing moet -

(a) die Griffier en die Eerste* Applikant nie later nie as 10 dae nadat u hierdie dokument ontvang het, bereik (moenie Saterdae, Sondae en openbare vakansiedae insluit wanneer u dae tel nie);

(b) 'n adres bevat vir betekening aan u van verdere dokumente in die saak. Daardie adres moet die adres van u prokureur wees of 'n fisiese adres binne 8 kilometer vanaf die Grondeisehof of die landdroshof van die distrik waar in die grond geleë is.

Indien u kennisgewing nie die Griffier en die Eerste* Applikant betyds bereik nie -

(a) sal u nie verdere dokumente in die saak ontvang nie en mag u nie aan die saak deelneem nie; en

(b) kan die Grondeisehof 'n bevel maak wat u raak sonder om u verdere kennis te gee.

Indien u kennisgewing betyds ontvang word -

(a) kan u 'n antwoordende beëdigde verklaring indien;

(b) sal die Eerste *Applikant 'n kennisgewing by u betekeningsadres aflewer wat u sal inlig wanneer om dit te doen en wie dit moet ontvang.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... (*Handtekening*)
Eerste* Applikant of sy of haar prokureur

Eerste* Applikant se betekeningsadres
.....
.....
(*verstrek naam van firma, fisiese adres, posbusnommer en faksnommer, waar toepaslik*)

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 3

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No: .....

In die saak van:

....., Eerste* Eiser *(verstrek naam van slegs die eerste eiser)* en andere*

betreffende :

..... *(gee algemene beskrywing van die betrokke grond)*

KENNISGEWING VAN VERWYSING

(Hoofgrondeisekommissaris - ooreenkoms bereik)

Aan: ..... *(vul in die volle naam en fisiese adres van elke persoon aan wie hierdie kennisgewing van verwysing gerig is; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae)*

Hierdie dokument gee u kennis dat die Hoofgrondeisekommissaris 'n ooreenkoms na die Grondeisehof verwys betreffende 'n eis deur .....
..... *(verstrek volle naam, identiteits- of registrasienommer en fisiese adres van elke eiser; indien daar baie eisers is, gebruik 'n afsonderlike bylae).*

Afskrifte van die ooreenkoms, die verslag van die Kommissie en 'n lys van die ander dokumente in die dossier deur die Kommissaris aan die Grondesiehof voorgelê, is aangeheg.

Die persone *(indien enige)* wat nie 'n versoek dat die ooreenkoms 'n Hofbevel gemaak word, onderteken het nie en wie se regte of belange deur die ooreenkoms geraak kan word, is ..... *(verstrek volle naam en fisiese adres van elke sodanige persoon, insluitende staatsamptenare of -departement; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae).*

Die grond wat geraak kan word deur die ooreenkoms, is ..... *(verstrek beskrywings en titelnommers, indien beskikbaar, van alle eiendomme wat geraak word)*

Indien u aan die Hofverrigtinge wat oor die ooreenkoms handel, wil deelneem, moet u die vorms vir kennisgewing van verskyning, aangeheg by hierdie dokument, invul en per hand afgelewer by, of per privaatsak, faks of per geregistreerde pos stuur na -

(a) die Griffier van die Hof te :
Trustbank Sentrum, Randburg Mall — Privaatsak X10060
hoek van Hillstraat en Kentlaan — Randburg, 2125
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291 — Faksno: (011) 781 2217/8

(b) die Hoofgrondeisekommissaris by die betekeningsadres hieronder
en

(c) die Eerste* Eiser, by: .....
(voeg eerste eiser se betekeningsadres in).*

U kennisgewing moet -

(a) die Griffier, die Hoofgrondeisekommissaris en die Eerste *Eiser bereik nie later nie as 10 dae nadat u hierdie dokument ontvang het (moenie Saterdae, Sondae en openbare vakansiedae insluit wanneer u dae tel nie);

(b) 'n adres bevat vir betekening aan u van verdere dokumente in die saak. Daardie adres moet die adres van u prokureur wees of 'n fisiese adres binne 8 kilometer vanaf die Grondeisehof of die landdroshof van die distrik waarin die grond geleë is.

Indien u kennisgewing nie die Griffier, die Kommissaris en die Eerste* Eiser betyds bereik nie -

(a) sal u nie verdere dokumente in die saak ontvang nie en mag u nie aan die saak deelneem nie; en

(b) kan die Grondeisehof 'n bevel maak wat u raak sonder om u verdere kennis te gee.

Indien u kennisgewing betyds ontvang is -

(a) kan u 'n repliek op die ooreenkoms of enige verslag of ander dokument in die dossier ingedien deur die Kommissaris, by die Grondeisehof indien;

(b) sal die Eerste* Eiser 'n kennisgewing by u betekeningsadres aflewer wat u sal inlig wanneer om dit te doen en wie dit moet ontvang.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... *Handtekening)*
Vir: Hoofgrondeisekommissaris

Betekeningsadres
.....
.....
(verstrek fisiese adres, posbusnommer en faksnommer, waar toepaslik)

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 4

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No: .....

In die saak van

....., Eerste* Eiser (*verstrek naam van slegs die eerste eiser*) en andere*

betreffende

..... (*gee algemene beskrywing van die betrokke grond*)

KENNISGEWING VAN VERWYSING

(*Hoofgrondeisekommissaris - geen ooreenkoms bereik nie*)

Aan: ..... (*vul in die volle naam en fisiese adres van elke persoon aan wie hierdie kennisgewing van verwysing gerig is; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae*)

Hierdie dokument gee u kennis dat die Hoofgrondeisekommissaris 'n eis deur ..... (*verstrek volle naam, identiteits- of registrasienommeren fisiese adres van elke eiser; indien daar baie eisers is, gebruik 'n afsonderlike bylae*) na die Grondeisehof verwys.

Die eiser/s* eis ..... (*verstrek kort beskrywing van die eis*)

'n Afskrif van die verslag van die Kommissie en 'n lys van die ander dokumente in die dossier deur die Kommissaris aan die Grondeisehof voorgelê, is aangeheg.

Die persone teen wie 'n bevel gevra word of wie se regte of belange deur hierdie aansoek geraak kan word, is .....
..... (*verstrek volle naam en fisiese adres van elke verweerder, dit wil sê persone teen wie 'n bevel gevra word of wie se regte of belange deur die eis geraak kan word, insluitende staatsamptenare of - departemente wat 'n belang by die aangeleentheid het; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae*).

Die grond wat geraak kan word deur die bevel wat gevra word, is .....
..... (*verstrek beskrywings en titelnommers, indien beskikbaar, van alle eiendomme wat geraak word*)

Indien u aan die saak wil deelneem, moet u die vorms vir kennisgewing van verskyning, aangeheg by hierdie dokument, invul en per hand aflewer by, of per privaatsak, faks of per geregistreerde pos stuur na:

(a) die Griffier van die Hof te :
Trustbank Sentrum, Randburg Mall
hoek van Hillstraat en Kentlaan
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291

Privaat Sak X10060
Randburg, 2125
Faksno : (011) 781 2217/8

(b) die Hoofgrondeisekommissaris by die betekeningsadres hieronder
en
(c) die Eerste *Eiser by ..... (*voeg in Eerste* Eiser se betekeningsadres*)

U kennisgewing moet -
(a) die Griffier, die Hoofgrondeisekommissaris en die Eerste *Eiser bereik nie later nie as 10 dae nadat u hierdie dokument ontvang het (*moenie Saterdae, Sondae en openbare vakansiedae insluit wanneer u dae tel nie*);
(b) 'n adres bevat vir betekening aan u van verdere dokumente in die saak. Daardie adres moet die adres van u prokureur wees of 'n fisiese adres binne 8 kilometer vanaf die Grondeisehof of die landdroshof van die distrik waarin die grond geleë is.

Indien u kennisgewing nie die Griffier, die Hoofgrondeisekommissaris en die Eerste* Eiser betyds bereik nie -
(a) sal u nie verdere dokumente in die saak ontvang nie en mag u nie aan die saak deelneem nie; en
(b) kan die Grondeisehof 'n bevel maak wat u raak sonder om u verdere kennis te gee.

Indien u kennisgewing betyds ontvang word -
(a) kan u 'n repliek op 'n verslag of ander dokument in die dossier ingedien deur die Kommissaris, by die Grondeisehof indien;
(b) sal die Eerste* Eiser 'n kennisgewing by u betekeningsadres aflewer wat u sal inlig wanneer om dit te doen en wie dit moet ontvang.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... (*Handtekening*)
Vir: Hoofgrondeisekommissaris

Betekeningsadres
.....
.....
(*verstrek fisiese adres, posbusnommer en faksnommer, waar toepaslik*)

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 5

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No : .....

In die saak van

..... , Eerste* Applikant (*verstrek naam van slegs die eerste applikant*) en andere*

en

..... , Eerste* Respondent (*verstrek naam van slegs die eerste respondent*) en andere*

KENNISGEWING VAN VERWYSING

(*Direkteur-generaal van Grondsake - ooreenkoms bereik*)

Aan : ..... (*vul in die volle naam en fisiese adres van elke persoon aan wie hierdie kennisgewing van verwysing gerig is; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae*)

Hierdie dokument gee u kennis dat die Direkteur-generaal van Grondsake 'n skikkingsooreenkoms na die Grondeisehof verwys aangaande 'n aansoek om die toekenning van sekere regte in grond aan ..... (*verstrek volle naam, identiteits- of registrasienommer en fisiese adres van elke applikant; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae*).

Afskrifte van die skikkingsooreenkoms, die Direkteur-generaal se sertifikaat en 'n lys van die ander dokumente in die dossier deur die Direkteur-generaal voorgelê, is aangeheg.

Die persone (*indien enige*) wat nie die ooreenkoms onderteken het nie en wie se regte of belange daardeur geraak kan word, is .....
..... (*verstrek volle naam en fisiese adres van elke sodanige persoon*)

Die grond wat geraak kan word deur die ooreenkoms word, is .....
..... (*verstrek beskrywings en titelnommers, indien beskikbaar, van alle eiendomme wat geraak word*)

Indien u aan die Hofverrigtinge wat oor die ooreenkoms handel, wil deelneem, moet u die vorms vir kennisgewing van verskyning, aangeheg by hierdie dokument, invul en per hand aflewer by, of per privaatsak, faks of per geregistreerde pos stuur na:

(a) die Griffier van die Hof te :
Trustbank Sentrum, Randburg Mall — Privaatsak X10060
hoek van Hillstraat en Kentlaan — Randburg, 2125
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291 — Faksno : (011) 781 2217/8

(b) die Direkteur-generaal van Grondsake by die betekeningsadres hieronder

en

(c) die Eerste* Applikant ..... (*voeg in Eerste* Applikant se betekeningsadres*)

U kennisgewing moet -

(a) die Griffier, die Direkteur-generaal en die Eerste* Applikant bereik nie later nie as 10 dae nadat u hierdie dokument ontvang het (moenie Saterdae, Sondae en openbare vakansiedae insluit wanneer u dae tel nie);

(b) 'n adres bevat vir betekening aan u van verdere dokumente in die saak. Daardie adres moet die adres van u prokureur wees of 'n fisiese adres binne 8 kilometer vanaf die Grondeisehof of die landdroshof van die distrik waarin die grond geleë is.

Indien u kennisgewing nie die Griffier en die Eerste* Applikant betyds bereik nie -

(a) sal u nie verdere dokumente in die saak ontvang nie en mag u nie aan die saak deelneem nie; en

(b) kan die Grondeisehof 'n bevel maak wat u raak sonder om u verdere kennis te gee.

Indien u kennisgewing betyds ontvang is -

(a) kan u 'n repliek op die ooreenkoms of enige ander dokument in die dossier deur die Direkteur-generaal ingedien, by die Grondeisehof indien;

(b) sal die Eerste* Applikant 'n kennisgewing by u betekeningsadres aflewer wat u sal inlig wanneer om dit te doen en wie dit moet ontvang.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... (*Handtekening*)

Vir: Direkteur-generaal van Grondsake

Betekeningsadres

.....

.....

(*verstrek fisiese adres, posbusnommer en faksnommer, waar toepaslik*)

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 6

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No: .....

In die saak van

..... , Eerste* Applikant (*verstrek naam van slegs die eerste applikant*) en andere*

en

..... , Eerste* Respondent (*verstrek naam van slegs die eerste respondent*) en andere*

KENNISGEWING VAN VERWYSING

(Direkteur-generaal van Grondsake - geen ooreenkoms bereik nie)

Aan : ..... (*verstrek volle naam, pos- en fisiese adres en telefoonnommers, indien beskikbaar, van elke respondent, dit wil sê die persone teen wie 'n bevel verlang word of wie se regte of belange deur die aansoek geraak kan word, insluitende staatsamptenare of -departemente wat 'n belang by die aangeleentheid het; indien daar baie respondente is, gebruik 'n afsonderlike bylae)*

Hierdie dokument gee u kennis dat die Direkteur-generaal van Grondsake 'n aansoek deur .....
..... (*verstrek volle naam, identiteits- of registrasienommer, fisiese- en posadres en telefoonnommer, indien beskikbaar, van elke applikant; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae)* na die Grondeisehof verwys.

Die applikant/e* doen aansoek om 'n bevel soos volg: .....
..... (*verstrek 'n kort beskrywing van die regshulp wat in die aansoek gevra word*)

'n Lys van die dokumente in die dossier deur die Direkteur-generaal aan die Grondeisehof voorgelê, is aangeheg.

Die grond wat geraak kan word deur die aansoek, is ..... (*verstrek beskrywings en titelnommers, indien beskikbaar, van alle eiendomme wat geraak word*)*

Indien u aan die saak wil deelneem -

(a) moet u die vorms vir kennisgewing van verskyning, aangeheg by hierdie dokument, invul en per hand aflewer by, of per privaatsak, faks of per geregistreerde pos stuur na:

(i) die Griffier van die Hof te :
Trustbank Sentrum, Randburg Mall
hoek van Hill Straat en Kentlaan
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291

Privaat Sak X10060
Randburg, 2125
Faksno : (011) 781 2217/8

(ii) die Direkteur-generaal van Grondsake by die betekeningsadres hieronder

en

(iii) die Eerste *Applikant by ..... (*voeg in Eerste* Applikant se betekeningsadres)*;

(b) mag u, saam met die ander partye in die saak, 'n gesamentlike aanbeveling aan die Hof doen oor 'n arbiter. U moet dit binne 30 dae na datum van hierdie kennisgewing doen. Besonderhede van die ander partye is hierbo uiteengesit. Indien u 'n ooreenkoms bereik, moet u volle besonderhede van die voorgestelde arbiter binne die 30-dae tydperk per hand aflewer by, of per privaatsak, faks of per geregistreerde pos stuur aan die Griffier. Die Hof hoef nie u aanbeveling te aanvaar nie en kan op 'n ander arbiter besluit.

U kennisgewing van verskyning moet -

(a) die Griffier, die Direkteur-generaal en die Eerste *Applikant bereik nie later nie as 10 dae nadat u hierdie dokument ontvang het (moenie Saterdae, Sondae en openbare vakansiedae insluit wanneer u dae tel nie); en

(b) 'n adres bevat vir betekening aan u van verdere dokumente in die saak. Daardie adres moet die adres van u prokureur wees of 'n fisiese adres binne 8 kilometer vanaf die Grondeisehof of die landdroshof van die distrik waarin die grond geleë is.

Indien u kennisgewing nie die Griffier en die Eerste* Applikant betyds bereik nie -

(a) sal u nie verdere dokumente in die saak ontvang nie en mag u nie aan die saak deelneem nie; en

(b) kan die Grondeisehof 'n bevel maak wat u raak sonder om u verdere kennis te gee.

Indien u kennisgewing betyds ontvang word, sal u deur die Griffier ontbied word na 'n vergadering om die arbitrasie te beplan.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... (*Handtekening*)
Vir: Direkteur-generaal van Grondsake

Betekeningsadres:
.....
.....
(*verstrek fisiese adres, posbusnommer en faksnommer*)

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 7

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No : .....

In die saak van

..... , Eerste* Eiser/Applikant* *(verstrek naam van slegs die eerste eiser/applikant in opskrif)* en andere*

en

..... , Eerste* Verweerder/Respondent*, *(verstrek naam van slegs die eerste verweerder/ respondent in opskrif)* en andere*

KENNISGEWING VAN VERWYSING VAN SAAK NA ARBITRASIE

Aan : ..... *(voeg in volle naam en fisiese adres van elke eiser/applikant/verweerder/respondent aan wie die kennisgewing gerig word; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae)*

Hierdie dokument gee u kennis dat regter ..... *(voeg naam van regter in)* -

(a) die aangeleentheid na arbitrasie verwys het en

(b) ..... *(naam van arbiter)* van ..... *(voeg adres in)* aangestel het as arbiter wat die saak sal aanhoor.

U moet 'n vergadering om die arbitrasie te beplan, om ..... *(vul tyd en datum in)* te ..... *(voeg plek in)* bywoon.

Die voorsitter van daardie vergadering sal u inlig omtrent -

(i) die tyd, datum en plek van die arbitrasieverhoor; en

(ii) die prosedure wat van nou af gevolg sal word.

.....

GRIFFIER: GRONDEISEHOF
Trustbanksentrum, Randburg Mall,
hoek van Hillstraat en Kentlaan,
Randburg, 2194

Privaatsak X10060
Randburg, 2125

Telno : (011) 781 2291
Faksno: (011) 781 2217/8

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 8

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No : .....

In die saak van

....., Eerste* Eiser (*verstrek naam van slegs die eerste eiser*) en andere*

en

....., Eerste* Verweerder (*verstrek naam van slegs die eerste verweerder*) en andere*

KENNISGEWING VAN AKSIE

Aan : ..... (*vul die volle naam en fisiese adres van elke persoon aan wie hierdie kennisgewing van aksie gerig is; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae*)

Hierdie dokument gee u kennis dat ..... (*verstrek volle naam, identiteits- of registrasienommer en fisiese adres van elke eiser; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae*) 'n aksie by die Grondeisehof begin.

Besonderhede van wat hy/sy/hulle* in die aksie eis en die gronde waarop hy/sy/hulle* dit doen, word uiteengesit in die uiteensetting van eis, wat hierby aangeheg is.

Die persone teen wie die eis ingestel word of wie se regte of belange deur hierdie aansoek geraak kan word, is .... (*verstrek volle naam en fisiese adres van elke verweerder, dit wil sê daardie persone teen wie 'n regshulp gevra word of wie se regte of belange deur die aksie geraak kan word, insluitende staatsamptenare of -departemente wat 'n belang by die aangeleentheid het; indien daar baie verweerders is, gebruik 'n afsonderlike bylae*)

Die grond wat deur die aksie geraak kan word, is ..... (*verstrek beskrywings en titelnommers, indien beskikbaar, van alle eiendomme wat geraak word*).*

Indien u aan die saak wil deelneem, moet u die vorms vir kennisgewing van verskyning, aangeheg by hierdie dokument, invul en per hand aflewer by, of per privaatsak, faks of per geregistreerde pos stuur na:

(a) die Griffier van die Hof te :
Trustbank Sentrum, Randburg Mall
hoek van Hill Straat en Kentlaan
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291

Privaat Sak X10060
Randburg, 2125

Faksno : (011) 781 2217/8

en

(b) die Eerste *Eiser by die betekeningsadres hieronder.

U kennisgewing moet -

(a) die Griffier en die Eerste *Eiser bereik nie later nie as 10 dae nadat u hierdie dokument ontvang het (moenie Saterdae, Sondae en openbare vakansiedae insluit wanneer u dae tel nie);

(b) 'n adres bevat vir betekening aan u van verdere dokumente in die saak. Daardie adres moet die adres van u prokureur wees of 'n fisiese adres binne 8 kilometer vanaf die Grondeisehof of die landdroshof van die distrik waarin die grond geleë is.*

Indien u kennisgewing nie die Griffier en die Eerste* Eiser betyds bereik nie -

(a) sal u nie verdere dokumente in die saak ontvang nie en mag u nie aan die saak deelneem nie; en

(b) kan die Grondeisehof 'n bevel maak wat u raak sonder om u verdere kennis te gee.

Indien u kennisgewing betyds ontvang is -

(a) kan u 'n pleit indien;

(b) sal die Eerste* Eiser 'n kennisgewing by u betekeningsadres aflewer wat u sal inlig wanneer om dit te doen en wie dit moet ontvang.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... (*Handtekening*)
Eerste* Eiser of sy of haar prokureur

Eerste* Eiser se betekeningsadres
.....
.....
(*verstrek naam van firma, fisiese adres, posbusnommer en faksnommer, waar toepaslik*)

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

FORM 9

English	These documents are very important and may affect your rights. If you need advice on what to do, you should contact a lawyer of your choice or the Legal Aid Board immediately. The Registrar of the Land Claims Court (tel 011 781 2291), the Law Society of your province or your nearest magistrate's court will be able to refer you to persons who can help you.
Afrikaans	Hierdie dokumente is baie belangrik en kan u regte beïnvloed. Indien u raad nodig het oor wat u te doen staan, moet u onmiddellik met u eie prokureur, of met die Regshulpraad skakel. Die griffier van die Grondeisehof (tel nr 011 781 2291), die Prokureursorde van u provinsie, of u naaste landdroshof kan u na die regte persoon verwys.
isiNdebele	Imitlolo le iqakatheke khulu begodu ingathinta amalungelo wakho. Nange udinga iseyeleliso bona wenzeni, ufanele ubonane negcwetha elithandwa nguwe noma iBhodo yeSizo lezoMthetho msinyazana. Isikhulu seKhotho yokuBuyiswa kweNarha (tel no 011 781 2291), iSosayethi yoMthetho yePhrovinsi yakho, nofana iKhotho kaMarhastrata ingakgona ukukuthumela ebantwini abangakusiza.
Sepedi	Ditokumente tse di bohlokwa kudu gomme di ka ama ditokelo tsa gago. Ge e ba o nyaka keletso go se o se dirago, ikopanye le ramolao o mo ratago goba Boto ya Thuso ya Semolao ka pela. Mongwaledi wa Kantoro ya Pusetso ya Naga (tel no 011 781 2291), Lekgotla la Boramolao la Probense ya geno goba Kantoro ya Maseterata wa kgauswi, ba tla kgona go go romela go batho bao ba ka kgonago go go thusa.
Sesotho	Ditokomane tsena ke tsa bohlokwa haholo mme di ka ama ditokelo tsa hao. Haeba o batla keletso bakeng sa seo o ka se etsang, ikopanye le mmuelli eo o mo ratang kapa Boto ya Thuso ya Semolao (Legal Aid Board) ka pele. Mongodi wa Kantoro ya Pusetso ya Naha (Land Claims Court) (tel no 011 781 2291), Lekgotla la Boramolao (Law Society) la Porofensi ya hao kapa Lekgotla la Mmaseterata le haufi, le ka kgona ho o fetisetsa ho batho ba ka o thusang.
siSwati	Lemiculu imcoka kabi ingakukhinyabeta emalungelweni akho. Uma udzinga luncedvo kutsi ungenta njani, chumana nanoma ngumuphi umMeli lomtsandzako noma iLegal Aid Board masinyane. Mabhalane weNkantolo yekuBuyiswa kweMhlaba (Land Claims Court) (tel no 011 781 2291), umtsetfo weSifundza sakini (Law Society of your Province) noma iNkantolo yeMantji lesedvute nawe (magistrate's court), batakusita bakuchumanise naloyo longakuncedza enkingeni yakho.
Xitsonga	Matsalwa lama i ya nkoka nasona ya nga khumba timfanelo ta wena. Loko u laba switsundzuxo maelana na leswi o faneleke ku endla sona, ufanele ku ti hlanganisa na muyimeri wa wena, kombe Bhodo ya Mpfuneto wa swa nawu. Motsarisi wa Khoto ya Swikoxo swa Mesaba (nomboro ya riqingho 011 781 2291), nhlangano wa nawo wa Xifundzankulu xa ka ngwina, kombe Khoto ya Magistarata wa le kusihi, hi ta ku rhumela eka vanhu lava nga ta ku pfuna.
Setswana	Makwalo a, a botlhokwa thata mme a ka ama ditokelo tsa gago. Fa o tlhoka thuso ka se o ka se dirang, ikopanye le mmueledi wa gago kgotsa Boto ya Thuso ya tsa Semolao (Legal Aid Board) ka bonako. Mokwaledi wa Lekgotla la Pusetso ya Naga (Land Claims Court) (nomoro ya mogala 011 781 2291), Mokgatlo wa Babueledi (Law Society) wa Porofense ya gago kgotsa Lekgotla la Magisiterata le le fa gaufi, le ka itse go go fitisetsa go batho ba ba ka go thusang.
Tshivenda	Haano manwalo ndi a ndeme nga maanda nahone a nga kha di kwama pfanelo dzavho. Arali vha tshi toda ngeletshedzo malugana na zwine vha nga ita, vha nga kwamana na axennde yavho kana vha kwamana na vha Legal Aid Board (Bodo ya Thusa ya zwa Mulayo) nga u tavhanya. Munwaleli wa Khumiselo ya Shango (the Registrar of the Land Claims Court (nomboro ya lutingo 011 781 2291), Lihoro la Mulayo (Law Society) la Dzingu la havho kana Khothe ya Madzhisitarata I re tsini na havho I do kona u vha kwamanya na vhathu vhane vha nga vha thusa.
isiXhosa	Lamaxwebhu abaluleke gq̄itha yaye angalichaphazela ilungelo lakho. Ukuba ufuna ingcebiso ngomawukwenze, kufuneka uqhagamshelane negqwetha elithandwa nguwe okanye iBhodi yezaMancedo ezoMthetho ngokukhawuleza. I-Rejistra yeNkundla yamaBango oMhlaba, (inombolo yefoni 011 781 2291), aboMbutho wezoMthetho wePhondo lakho okanye iNkundla kaMantyi ekufuphi nawe iyakubanakho ukukuthumela kubantu abanokukunceda.
isiZulu	Le miqulu ibaluleke kakhulu kanti futhi ingathinta namalungelo akho. Uma udinga ukwelulekwa ngongakwenza, kufanele uthintane nommeli ozikhethele yena, noma neBhodi Yosizo Lwezomthetho njengamanje. UMbhalisi (Registrar) weNkantolo Yokubuyiswa Kwemihlaba (kule nombolo yocingo 011 781 2291), abeNhlangano Yabameli beSifunda sakini noma iNkantolo yeMantshi eseduze nawe, yibona abayokwazi ukukuthumela kubantu abangakusiza.

VORM 10

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No : .....

In die saak van

....., Eerste* Eiser/Applikant* (*verstrek naam van slegs die eerste een*) en andere* (*die res van die opskrif hang af van die tipe saak*)

KENNISGEWING VAN VERSKYNING

Aan: Die Griffier van die Grondeisehof
Trustbank Sentrum, Randburg Mall
hoek van Hillstraat en Kentlaan
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291

Privaatsak X10060
Randburg, 2125

Faksno : (011) 781 2217/8

Geliewe kennis te neem dat ....., (*verstrek volle naam van party*) die ..... (*meld bv Eerste, Tweede ens*) Verweerder/Respondent* in hierdie saak -

1 aan die saak wil deelneem; en
2 die adres hieronder vermeld vir die betekening van verdere dokumente in die saak gekies het.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... (*handtekening*)
Party of sy of haar prokureur

Adres: .....
.....
..... (*verstrek fisiese adres*)

Posbusno (*indien enige*) .....
Faksno (*indien enige*) .....
Telno (*indien enige*) .....

✂ ..... ✂

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No : .....

In die saak van

....., Eerste* Eiser/Aplikant* (*verstrek naam van slegs die eerste een*) en andere* (*die res van die opskrif hang af van die tipe saak*)

KENNISGEWING VAN VERSKYNING

Aan : ..... (*voeg in volle naam van eerste eiser/applikant*), Eerste Eiser/Applikant*,
..... (*voeg in betekeningsadres van eiser/applikant*)

Geliewe kennis te neem dat ..... (*verstrek volle naam van party*), die ..... (*meld bv Eerste, Tweede ens*) Verweerder/Respondent* in hierdie saak -

1 aan die saak wil deelneem, en
2 die adres hieronder vermeld vir die betekening van verdere dokumente in die saak gekies het.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... (*Handtekening*)
Party of sy of haar prokureur
Adres: .....
.....
..... (*verstrek fisiese adres*)

Posbusno (*indien enige*) .....
Faksno (*indien enige*) .....
Telno (*indien enige*) .....

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 11

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No : .....

In die saak van :

....., Eerste* Eiser/Applikant* (*verstrek naam van slegs die eerste een*) en andere*

(*die res van die opskrif hang van die tipe saak*)

KENNISGEWING OM AF TE LEWER

Aan : .....
(*voeg in naam en adres van bepaalde verweerder/respondent aan wie kennisgewing om af te lewer gerig is*)

Geliewe kennis te neem dat as 'n verweerder/respondent/deelnemende party* in die bogemelde saak u u antwoordende beëdigde verklaring/pleit/repliek* binne 15 dae na ontvangs van hierdie kennisgewing moet aflewer aan:

(a) die Griffier van die Hof te :
Trustbank Sentrum
Randburg Mall
hoek van Hillstraat en Kentlaan
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291

Privaatsak X10060
Randburg, 2125

Faksno : (011) 781 2217/8

en

(b) die volgende persone, wat ook kennisgewings van verskyning om die saak te verdedig of daaraan deel te neem, ingedien het: .....
.....
(*meld naam en nommer van elke persoon bv eerste/tweede/derde Verweerder/Respondent* asook die adres en ander besonderhede deur sodanige persoon verskaf vir die aflewering aan hom of haar van alle verdere dokumente in hierdie saak. Indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae*)

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... (*Handtekening*)
Applikant of sy of haar prokureur

Betekeningsadres van applikant:
.....
.....
(*verstrek naam van firma, fisiese adres, posbusnommer en faksnommer, waar beskikbaar*)

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 12

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No : .....

In die saak van

..... , Eerste* Eiser/Applikant* (*verstrek naam van slegs die eerste eiser/applikant**) en andere*

en

..... , Eerste* Verweerder/Respondent* (*verstrek naam van slegs die eerste verweerder/respondent**) en andere*

KENNISGEWING AAN LID/AMPSDRAER

Aan : ..... (*vul in die volle naam en fisiese adres van persoon aan wie hierdie kennisgewing gerig is*)

Hierdie dokument gee u kennis dat ..... (*verstrek naam van entiteit*) 'n party is in 'n saak waarin ..... (*verstrek naam van slegs die Eerste Eiser/Applikant*) en andere* eis ..... (*sit regshulp wat gevra word, uiteen*).

..... (*verstrek volle naam van party wat die kennisgewing uitreik*) beweer dat u van ..... tot* ..... (*verstrek datums*) 'n eienaar/trustee/vennoot/lid/ampsdraer* van ..... (*verstrek naam van entiteit*) was en dat u persoonlik aanspreeklik is vir:

1 die volgende skulde van ..... (*verstrek naam van entiteit*): ..... (*vermeld verpligtinge*)
op die volgende gronde .....
..... (*vermeld gronde*).

2 enige koste wat toegestaan mag word teen ..... (*vermeld naam van entiteit*) in die saak, op die volgende gronde .....
..... (*vermeld gronde*).

Sodra dié kennisgewing aan u beteken is, is u 'n party in die saak met die regte en verpligtinge van 'n party.

Indien u ontken dat u 'n eienaar/trustee/vennoot/lid/ampsdraer* van ..... (*verstrek naam van entiteit*) is/was* of dat u persoonlik aanspreeklik is vir die skulde en koste hierbo beskryf, moet u -

(a) die kennisgewing van verskyning by hierdie dokument aangeheg, invul en verseker dat dit 'n adres vir betekening aan u van verdere dokumente in die saak bevat (*die adres moet die adres van u prokureur wees of 'n fisiese adres binne 8 kilometer van die Grondeisehof*);

(b) die oorspronklike kennisgewing van verskyning oorhandig, faks of per geregistreerde pos stuur aan -

die Griffier van die Hof te :
Trustbank Sentrum, Randburg Mall — Privaatsak X10060
hoek van Hillstraat en Kentlaan — Randburg, 2125
Randburg, 2194
Telno : (011) 781 2291 — Faksno : (011) 781 2217/8

(c) verseker dat die kennisgewing die Griffier bereik nie later nie as 10 dae nadat u hierdie dokument ontvang het;

(d) u antwoorde op die beweringe in paragrawe 1 en 2 hierbo genoem, in die vorm van 'n beëdigde verklaring opstel;

(e) die oorspronklike beëdigde verklaring aan die Griffier oorhandig, faks of per geregistreerde pos stuur, en verseker dat dit hom of haar bereik nie later nie as 25 dae nadat u hierdie kennisgewing ontvang het;

(f) afskrifte van u kennisgewing en beëdigde verklaring binne dieselfde tydperk oorhandig, faks of per geregistreerde pos stuur aan elke *party wat geregtig is op aflewering van dokumente, insluitende die party wat hierdie kennisgewing uitreik; indien daar baie is, gebruik 'n afsonderlike bylae)*

(Wanneer u die dae tel waarbinne u dokumente moet lewer, moet u nie Saterdae, Saterdae, Sondae en openbare vakansiedae insluit nie.)

Indien u versuim om te voldoen aan paragrawe (a) tot (f) -

(i) kan die Hof in u afwesigheid gelas dat u persoonlik aanspreeklik is vir die skulde en koste hierbo beskryf; en

(ii) sal u nie verdere dokumente in die saak ontvang nie en sal u nie daarop geregtig wees om in die saak te verskyn nie.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19 ....

..... (*Handtekening*)
(*Party wat kennisgewing uitreik*)

Betekeningsadres van party wat kennisgewing uitreik:
.....
.....
(*verstrek naam van firma, fisiese adres, posbusnommer en faksnommer, waar beskikbaar*)

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 13

IN DIE GRONDEISEHOF Saak No : .....

In die saak van

....., Eerste* Eiser/Aplikant* *verstrek naam van slegs die eerste applikant)* en andere*

(die res van die opskrif hang af van die tipe saak)

BLOOTLEGGINGSVERKLARING

(Laat die paragrawe weg wat nie van toepassing is nie)

Ek, ..., *(verstrek volle name van verklaarder)* verklaar die volgende onder eed:

1) Ek is ..... *(vermeld verwantskap met die betrokke party, indien die verklaarder nie die party uit eie reg is nie, en sy of haar magtiging om namens die betrokke party te handel)*

(2) Ek is in staat om dokumente aangaande die volgende aangeleenthede in die saak bloot te lê: .... *(lys die aangeleenthede ten opsigte waarvan blootlegging gedoen word)*

(3) Die dokumente word gelys in die eerste en tweede bylaes by hierdie verklaring.

(4) Ek maak beswaar teen die blootlegging van die dokumente in die tweede bylae by hierdie verklaring omdat: .... *(vermeld gronde waarop beswaar berus).*

(5) Ek het nie meer besit van, of het nie meer toegang tot die dokumente gelys in die derde bylae nie. Ek het besit van of toegang tot hierdie dokumente verloor ..... *(meld wanneer en hoe die dokumente, of toegang tot hulle, verloor is)*

(6) Ek het nie nou, en het nog nooit toegang gehad tot enige dokument wat betrekking het op die geskilpunte gelys in paragraaf 2 nie, behalwe die dokumente gelys in die aangehegte bylaes.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19...

.....

Handtekening van verklaarder

(Voeg sertifikaat en handtekening van Kommissaris van Ede by)

* *SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

VORM 14

GETUIEDAGVAARDING IN DIE GRONDEISEHOF Saak No : .....

In die saak van

..... , Eerste* Eiser/ Applikant*, (*verstrek naam van slegs die eerste applikant*) en andere* (*die res van die opskrif hang van die tipe saak af*)

Aan die Adjunkbalju: ..... (*vermeld dorp*)

STEL elkeen van die volgende persone, naamlik -

1 ..... (*verstrek naam, geslag, beroep en besigheids- of woonadres van getuie*);
2 ..... (*verstrek naam, geslag, beroep en besigheids- of woonadres van getuie*);
3 ..... (*verstrek naam, geslag, beroep en besigheids- of woonadres van getuie*); en
4 ..... (*verstrek naam, geslag, beroep en besigheids- of woonadres van getuie*);

in kennis dat -

(a) hy of sy persoonlik moet kom na 'n verhoor van die Grondeisehof te ..... (*vermeld plek*) op ..... die ..... dag van ..... 19 ..... om ..... (*vermeld tyd*);

(b) hy of sy by die Hof moet wag totdat hy of sy deur die Hof verskoon word;

(c) hy of sy na die Grondeisehof moet kom om getuienis te lewer in 'n saak wat in die Hof verhoor sal word waarin die Eiser(s)*/Applikant(e)* eis: .....
..... (*beskryf in algemene terme die regshulp wat gevra word*)

(d) hy of sy so spoedig moontlik aan die Griffier van die Hof moet oorhandig : .....
..... (*beskryf hier volledig elke dokument, bandopname, boek of ander voorwerp wat voorgelê moet word*)

(e) hy of sy die items in paragraaf (d) genoem op die dag van die verhoor by die Hof moet inhandig;

(f) indien hy of sy hierdie dagvaarding verontagsaam, hy of sy skuldig mag wees aan 'n kriminele oortreding en gevonnis kan word tot 'n boete of tot gevangenisstraf van 'n tydperk van drie maande.

Gedateer te ..... op hede die ..... dag van ..... 19...

..... (*Handtekening*)
Griffier van die Grondeisehof
Privaatsak X10060
Randburg
2125

Ek bied aan om te betaal/heg betaling aan*
van al die voorgeskrewe toelaes
betaalbaar aan bogenoemdegetuies
vir bywoning van die Hof.

..... (*Handtekening*)
Eiser/Applikant/ander party of sy of haar prokureur*

.....
.....
(*verstrek naam van firma, adres, telefoon- en faksnommers, waar toepaslik*)

**SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE*

BYLAE 2

TARIEF VAN HOFGELDE

Hofgelde betaalbaar is soos volg :

1 In die vorm van inkomsteseëls, tot die bedrag aangedui, aangebring op die volgende dokumente :

1.1	op elke oorspronklike dokument waardeur 'n aksie ingestel word (kennisgewing van aksie) of waardeur aansoek gedoen word (kennisgewing van mosie)	R70,00
1.2	op elke volmag by die Griffier ingedien R70,00	
1.3	op elke volmag om te appelleer teen die uitspraak van 'n landdroshof	R70,00
1.4	op elke kennisgewing van appèl teen die uitspraak van die Hof na die Appèlafdeling of die Konstitusionele Hof	R70,00
1.5	op elke kennisgewing van appèl teen die bevinding van 'n arbiter	R70,00
1.6	op elke kosterekening wat getakseer moet word wat nie verband hou met 'n aksie of aansoek wat reeds in die Hof geregistreer is nie	R50,00

2 Vir die Griffier se sertifikaat op gewaarmerkte afskrifte van dokumente (elk) R1,00

3 Vir elke afskrif van enige dokument :

3.1	vir elke 100 getikte woorde of gedeelte daarvan	R1,00
3.2	vir elke fotokopie van 'n A4-grootte bladsy of gedeelte daarvan	R1,00

JUTA LEGAL & ACADEMIC PUBLISHERS

Present

The Juta-State Library Index to the Government Gazette

The *Juta – State Library Index to the Government Gazette* provides quick and easy access to the Government Gazette by direct subject indexing of all government notices, proclamations and board notices published weekly in the Gazette.

Whatever subject you are researching, this detailed but uncomplicated guide will direct you to the notice you require, listing the Gazette number, page and date of publication.

Every edition of the index covers one calendar year. You may subscribe to:

- the quarterly edition, consisting of four cumulatively updated quarterly issues. The first three are published in soft cover and the final volume, which contains the full annual index, is bound in hard cover to serve as a permanent reference work.
- the annual edition, consisting only of the final hard-cover volume covering the whole year.

The Juta – State Library Index to the Government Gazette has been published since 1990. Indexes to pre-1990 Gazettes are consolidated in a separate publication, ***Juta's Index to the South African Government and Provincial Gazettes 1910 to 1989, formerly 'The Windex'***.

"OSALL is grateful that this publication is continuing the high standard set by its predecessor and congratulates Juta & Company Limited on its success in this new venture."
DAPHNE BURGER June 1991 issue of
Organisation of South African Law Librarians Newsletter.

1995 quarterly subscription: R439,00 + R33,00 postage & packaging = *R472,00 (incl VAT).
1995 annual subscription: R298,00 + R13,50 postage & packaging = *R311,50 (incl VAT).
Juta's Index to the South African Government and Provincial Gazettes 1910 to 1989: *R244,00 (incl VAT, postage & packaging).

JUTA LEGAL & ACADEMIC PUBLISHERS— FOR THE ONLY COMPLETE SET OF INDICES TO THE GOVERNMENT GAZETTE FROM 1910 TO DATE.

For further details please contact Leverne Solomons at Juta's Subscription Services
Tel: (021) 797-5101 Fax: (021) 761-5861

* Publisher's recommended retail price, which is subject to change without notice. Prices charged by bookshops, including Juta's Bookshops, may vary. Juta's Bookshops and Juta Subscription Services will, however, honour the above advertised price on a "cash with order" basis or where payment is by credit card.

Juta & Co, Ltd • Co Reg No 04/01812/06
Directors: MR Watermeyer (Chairman) JE Duncan (Managing) CW Wallander JC Potgieter JF Wandrag PM Nel RJH Cooke

Juta

CONTENTS

No.		Page No.	Gazette No.
	GOVERNMENT NOTICES		
Justice, Department of			
Government Notices			
299	Land Reform (Labour Tenants) Act (3/1996): Labour Tenancy Arbitration Rules	1	17804
300	Restitution of Land Rights Act (22/1994): Land Claims Court Rules	51	17804

INHOUD

No.		Bladsy No.	Koerant No.
	GOEWERMENTSKENNISGEWINGS		
Justisie, Departement van			
Goewermentskennisgewings			
299	Wet op Grondhervorming (Huur-arbeiders) (3/1996): Huurarbeid-arbitrasie-reëls	26	17804
300	Wet op Herstel van Grondregte (22/1994): Reëls van die Grondeisehof	130	17804

Printed by and obtainable from the Government Printer, Bosman Street, Private Bag X85, Pretoria, 0001. Tel 323-9731 × 263, 269 or 273
Gedruk deur en verkrygbaar by die Staatsdrukker, Bosmanstraat, Privaat Sak X85, Pretoria, 0001. Tel. 323-9731 × 263, 269 of 273